

**Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΠΡΟ ΎΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ**

ΣΙΑΜΑΝΔΟΥΡΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΑ

**ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ : ΦΟΥΡΝΑΡΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΧΡΗΣΙΜΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ**

ΘΗΒΑ 2002

**Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΠΡΟ ΎΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ**

ΣΙΑΜΑΝΔΟΥΡΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΑ

**ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ : ΦΟΥΡΝΑΡΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΧΡΗΣΙΜΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ**

ΘΗΒΑ 2002

**" Στους γονείς μου για την αγάπη
και την υποστήριξη τους όλα αυτά τα χρόνια "**

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τους καθηγητές του Τ. Ε. Ι. Καλαμάτας κ. Φουρναράκη Παναγιώτη και κ. Χρήσιμο Σταύρο που ανέλαβαν την εποπτεία αυτής της εργασίας.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την κ. Μανάρα Πελαγία Οικονομολόγο, για την καθοδήγηση και στήριξη της στην ολοκλήρωση αυτής της μελέτης.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

<u>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</u>	<u>4</u>
<u>ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....</u>	<u>5</u>
<u>ΧΑΡΤΗΣ 1</u>	<u>12</u>
<u>ΟΡΓΑΝΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ</u>	<u>13</u>
1. ΠΑΡΥΣΗ ΕΥΡΩΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ	13
Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1952-87	13
<u>ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....</u>	<u>15</u>
Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.....	15
1. Φορέας της νομοθετικής πρωτοβουλίας.....	15
2. Θεματοφύλακας των Συνθηκών.....	16
3. Διαχειριστής και Εκτελεστής των πολιτικών της Ένωσης	16
4. Διαπραγματευτής της Ένωσης σε εμπορικές συμφωνίες και σε συνεργασίες με άλλες χώρες ή ομάδες χωρών.....	17
<u>ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ.17</u>	
<u>ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ</u>	<u>19</u>
<u>ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....</u>	<u>19</u>
<u>ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ</u>	<u>21</u>
<u>ΤΟ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ</u>	<u>22</u>
<u>ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ.....</u>	<u>23</u>
<u>ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΟ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ</u>	<u>25</u>

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ (ΔΑΠΑΝΕΣ- ΕΣΟΔΑ).....26**

Ο ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ Ε. Ε. 2 6

1. ΤΑ ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ Π Ε Κ 26

Α. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ 26

Β. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟΥ Π Ε Κ (ΑΡΘΡ. 207) 28

Γ. ΤΑ ΈΣΟΔΑ ΤΟΥ Π Ε Κ (ΑΡΘΡ. 199). 30

Δ. ΟΙ ΔΑΠΑΝΕΣ ΤΟΥ Π Ε Κ (ΑΡΘΡ. 199). 32

ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ..... 32

Α) Δαπάνες Διοικητικής Λειτουργίας. 32

Β) Επιχειρησιακές Δαπάνες. 33

**1. Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΑΣΚΗΣΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ..... 34**

ΠΙΝΑΚΑΣ1 36

ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ 1 40

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 41

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 43

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

4. ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ..... 45

Περίοδος 1987-1992..... 45

Α) Οι ίδιοι πόροι..... 45

Β) Η δημοσιονομική πειθαρχία..... 46

Γ) Η μεταρρύθμιση των διαρθρωτικών ταμείων..... 47

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ 47

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ..... 47

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ	48
ΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ 1988-1992	48
<u>ΠΙΝΑΚΑΣ 4</u>	<u>50</u>
<u>ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ 2</u>	<u>51</u>
<u>ΠΙΝΑΚΑΣ 6</u>	<u>52</u>
<u>Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1992 ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ</u>	<u>53</u>
<u>ΠΙΝΑΚΑΣ 7</u>	<u>56</u>
<u>ΠΙΝΑΚΑΣ 8</u>	<u>57</u>
<u>ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ 3</u>	<u>58</u>
<u>ΠΙΝΑΚΑΣ 9</u>	<u>59</u>

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ

<u>ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2001</u>	<u>60</u>
<u>ΠΙΝΑΚΑΣ 10</u>	<u>62</u>
<u>ΠΙΝΑΚΑΣ 11</u>	<u>63</u>
<u>ΠΩΣ ΕΞΕΛΙΧΘΗΚΕ Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ Ε.Ε....</u>	<u>64</u>
<u>ΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ 4</u>	<u>66</u>

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ

<u>ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ</u>	<u>67</u>
<u>ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ.....</u>	<u>71</u>
<u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ</u>	<u>72</u>

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ευρωπαϊκή ένωση αποτελείται σήμερα από 15 κράτη μέλη (Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ισπανία, Ελλάδα, Βέλγιο, Ολλανδία, Ιρλανδία, Λουξεμβούργο, Δανία, Αυστρία, Σουηδία, Φινλανδία, Πορτογαλία), συνολικού πληθυσμού ~373.000.000

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δημιουργήθηκε με την Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (Συνθήκη του Μάαστριχ), η οποία υπογράφηκε στις 7 Φεβρουαρίου 1992 και τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου 1993.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν κατήργησε ούτε την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα η οποία ιδρύθηκε το 1957 ούτε τις δύο άλλες κοινότητες, την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας, η οποία ιδρύθηκε το 1957, ούτε την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα που ιδρύθηκε το 1951. Η Ευρωπαϊκή Ένωση περιέλαβε τις τρεις Κοινότητες σε ένα ευρύτερο πολιτικό και θεσμικό πλαίσιο. Το πλαίσιο αυτό περιλαμβάνει τρεις πυλώνες:

Α΄ Πυλών).Την οικονομική Συνοχή

Β΄ Πυλών). Τις διατάξεις σχετικά με τη Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας, ΚΕΠΠΑ

Γ΄ Πυλών). Τις διατάξεις σχετικά με την συνεργασία στους τομείς τις Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων.

Ουσιαστικά λοιπόν η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιπροσωπεύει ένα στάδιο στην εξελικτική πορεία της διαδικασίας της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης η οποία άρχισε να υλοποιείται στις αρχές της δεκαετίας του 1950 με την Διακήρυξη Σουμάν (9 Μαΐου 1950) και την σύσταση της πρώτης Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα..

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η ιδέα της ευρωπαϊκής Ενοποίησης δεν είναι καινούργια. Οι «καταβολείς» μπορούν να ανιχνευθούν στο βάθος της ιστορίας. Η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία υπήρξε μία απόπειρα για την Ευρωπαϊκή ενοποίηση εστω και με μη δημοκρατικά μέσα. Στον 14^ο αιώνα, ο Πιέρ Ντυμπονά πρότεινε την εγκαθίδρυση μιας Ευρωπαϊκής ομοσπονδίας. Στον 19^ο αιώνα προσωπικότητες όπως ο Πруντόν, ο Β. Ουγκώ, ο Μαντσίνι ήταν ανάμεσα στους ενθουσιώδεις υποστηρικτές της Ευρωπαϊκής ενοποίησης. Οι σχετικές τάσεις ενισχύθηκαν από την εμφάνιση των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής. Ατυχώς όμως δεν οδήγησαν σε κανένα αποτέλεσμα και αυτό γιατί η πολιτική πραγματικότητα ήταν διαφορετική. Οι ιδέες για εθνική ανεξαρτησία και κυριαρχία ήταν ασύγκριτα πιο ισχυρές από τις ιδέες για υπερεθνική ενότητα. Με το τέλος του Α' παγκοσμίου πολέμου, η ιδέα για Ευρωπαϊκή ενοποίηση εμφανίζεται περισσότερο ενισχυμένη.

Η πρώτη απόπειρα για διεθνή οργάνωση έγινε με την Κοινωνία των Εθνών (ΚΤΕ). Πολιτικοί όπως ο Πρωθυπουργός της Γαλλίας Αριστίντ Μπριάν, διακήρυξαν ότι στόχος τους είναι «η οικοδόμηση των Ηνωμένων Πολιτικών της Ευρώπης». Στην Βρετανία δημιουργήθηκε κίνημα για Ομοσπονδιακή ένωση. Αλλά και οι κινήσεις αυτές δεν κατέληξαν σε κανένα πρακτικό αποτέλεσμα προς την κατεύθυνση της υπερεθνικής οργάνωσης στον Ευρωπαϊκό χώρο.

Ο Χίτλερ εξέφρασε την πιο κατηγορηματική και αδιάλλακτη πεποίθηση στην παντοδυναμία ενός Ευρωπαϊκού έθνους και μιας φυλής. Η επιβολή του ηγεμονικού ρόλου αυτής της φυλής σε ευρωπαϊκή και παγκόσμια κλίμακα. Οδήγησε την Ευρώπη και τον κόσμο στην πιο αιματηρή σύγκρουση της ιστορίας, στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Το 1939 η Ευρώπη ρίχτηκε στην πιο σκληρή πολεμική διαδικασία. Μετά από έξι χρόνια, όταν ο πόλεμος τελείωσε με την ήττα του ναζισμού, πολλές ιδέες, ιδανικά και θεσμοί είχαν ξεπεραστεί.

Ο Β' Παγκόσμιος πόλεμος αποτέλεσε, χωρίς αμφιβολία, την μεγάλη καμπή για την Ευρώπη. Η Ευρωπαϊκή Οικονομία κάτω από το βάρος πολεμικών επιχειρήσεων και δαπανών είχε καταρρεύσει. Οι οικονομικοί πόροι είχαν εξαντληθεί, η βιομηχανία είχε διαλυθεί. Μέχρι τότε το παγκόσμιο σύστημα

ισορροπίας ήταν «ευρωκεντικό». Το τέλος του πολέμου όμως άφησε την Ευρώπη σε δευτερεύουσα θέση από πολιτικής, οικονομικής και στρατηγικής σημασίας.

Με το τέλος του πολέμου, δύο νέες δυνάμεις, οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και η Σοβιετική Ένωση άρχισαν να κυριαρχούν στον διεθνή χώρο. Το κέντρο της διεθνούς πολιτικής είχε μετατοπιστεί μακριά από τις παραδοσιακές Ευρωπαϊκές χώρες.

Τα κέντρα πολιτικής δύναμης είχαν μεταφερθεί έξω από τα Ευρωπαϊκά Σύνορα. Καμία Ευρωπαϊκή δύναμη δεν βγήκε από τον πόλεμο νικήτρια ή με επαρκείς δυνάμεις ώστε να επιβάλει την ηγεμονία της στο Ευρωπαϊκό περιβάλλον ή για να αναλάβει τον ρόλο του ηγέτη. Όλες οι χώρες είχαν υποστεί οικονομική καταστροφή. Γι' αυτό και άρχισαν να συνειδητοποιούν ότι μόνο με συλλογική προσπάθεια θα μπορούσαν να ανακτήσουν μέρος από το χαμένο έδαφος.

Η έννοια του εθνικού κράτους υπέστη με τον πόλεμο ένα καίριο πλήγμα. Αμφισβητήθηκε ως πλαίσιο και μέσο που εξασφαλίζει διεθνή σταθερότητα ειρήνη και πρόοδο. Ο πόλεμος είχε δείξει ότι το εθνικό κράτος ήταν όχι μόνο ανήμπορο να εγγυηθεί την διεθνή σταθερότητα και ειρήνη αλλά, αντίθετα οδηγούσε σε αιματηρές συγκρούσεις και χάος. Η συνειδητοποίηση αυτού του γεγονότος δημιουργεί ένα ευνοϊκό κλίμα για την Ευρωπαϊκή ενότητα, για τη δημιουργία δηλαδή μιας τάξης πραγμάτων που θα αντικαθιστούσε την απηρχαιωμένη φόρμουλα των εθνικών κρατών.

Μετά τον πόλεμο, το εθνικό κράτος παύει βαθμιαία να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της οικονομίας της μεταβιομηχανικής κοινωνίας. Τα εθνικά σύνορα αρχίζουν να αποτελούν εμπόδια στην ραγδαία διεθνοποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων στην μετακίνηση του κεφαλαίου και στην εξάπλωση των γιγαντιαίων πολυεθνικών επιχειρήσεων. Η θεαματική ανάπτυξη των ευρωπαϊκών οικονομιών στο μέσα της δεκαετίας του 1950, δημιούργησε την ανάγκη για την κινητικότητα της εργασίας και για την αναζήτηση εργατικών χεριών από άλλες χώρες λιγότερο ανεπτυγμένες, όπως οι μεσογειακές.

Οι εξελίξεις στον οικονομικών τομέα, έδειχναν ότι η οικονομία ξεπερνούσε τα εθνικά σύνορα, είχε διεθνοποιηθεί. Η διεθνοποίηση αυτή θα έπρεπε να εκφραστεί πολιτικά και να θεσμοποιηθεί οργανωτικά. Η δημιουργία της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας αποτέλεσε μία απάντηση σε αυτά τα αιτήματα.

Το θέμα της Γερμανίας ήταν ένας σημαντικός παράγοντας στη διαδικασία της Ευρωπαϊκής ενοποίησης. Ο μόνος τρόπος ώστε να αποκτήσει η Γερμανία ένα νέο ρόλο στη διεθνή σκηνή ήταν σε ένα ευρύτερο συλλογικό πλαίσιο. Οι Ευρωπαϊκές χώρες και ιδιαίτερα η Γαλλία δεν ήταν διατεθειμένες να αφήσουν τη Γερμανία να ανακτήσει ξανά κυρίαρχη θέση στην Ευρώπη. Ενδιαφέρονταν να ενσωματώσουν την Γερμανία σε ένα υπερεθνικό σύστημα που θα έθετε περιορισμούς στην κυριαρχία της. Επιδίωκαν δηλαδή τον Εξευρωπαϊσμό του Γερμανικού προβλήματος. Άρχισε λοιπόν η προσέγγιση Γερμανίας-Γαλλίας με αποτέλεσμα το σχέδιο Σούμαν, η συνθήκη του 1951, που δημιούργησε την Ευρωπαϊκή Κοινότητα άνθρακα και χάλυβα (ΕΚΑΧ), η οποία αποσκοπούσε στο να επιτρέψει στην Γερμανία να αποδεχθεί περιορισμούς στην κυριαρχία που βαθμιαία της απεδίδετο.

Η Δυτική Γερμανία έπρεπε να αποκτήσει μία ισχυρή φωνή στην Ευρώπη αλλά όχι τόσο ισχυρή ώστε να προκαλέσει νέα προβλήματα.

Οι ΗΠΑ έβλεπαν την Ευρωπαϊκή Ενοποίηση ως το μέσο που θα επέτρεπε την ανοικοδόμηση της Ευρώπης και της Γερμανίας καθώς και την ένταξη της Γερμανίας στο Δυτικό σύστημα ασφάλειας.

Πολικά, οικονομικά και διεθνή προβλήματα απαιτούσαν λύσεις που δεν μπορούσαν να δοθούν μέσα στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού κράτους. Επίσης η διασφάλιση της σταθερότητας και της ειρήνης απαιτούσε την υπέρβαση των υπερβολών του εθνικού κράτους. Έτσι άρχισε η διαδικασία που οδήγησε στην δημιουργία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και τελικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και που μπορεί να καταλήξει στην δημιουργία των Ηνωμένων Πολιτειών της Ευρώπης.

Τον Σεπτέμβριο του 1946, ο «πατέρας της νίκης» ο Γουίνστον Τσώρτσιλ διακήρυξε την ανάγκη δημιουργίας ενός είδους Ηνωμένων Πολιτικών της Ευρώπης για αποτροπή νέων συγκρούσεων. «αυτό που χρειάζεται είναι η αποφασιστικότητα εκατοντάδων εκατομμυρίων ατόμων». Το ίδιο έτος άρχισε ο «ψυχρός πόλεμος» όταν ο «πατέρας της νίκης» σε έναν λόγο του στο Φούλτον της Αμερικής, χρησιμοποίησε για πρώτη φορά τη φράση «σιδηρούν παραπέτασμα» για να περιγράψει την πολιτική πραγματικότητα της Ανατολικής Ευρώπης. Ο «ψυχρός πόλεμος», η ιδεολογική σύγκρουση ανάμεσα στις ΗΠΑ και την ΕΣΣΔ, η δημιουργία της Κομινφορμ (1947) και η πολιτική της «αναχαίτισης» του κομμουνισμού ενίσχυσαν τις πιέσεις για Ευρωπαϊκή ενοποίηση.

Οι ΗΠΑ υποβοήθησαν την διαδικασία ενοποίησης στα πρώτα στάδιά της, γιατί αυτό φυσικά ανταποκρινόταν στα στρατηγικά συμφέροντά τους.

Ο φόβος της Σοβιετικής επέκτασης οδήγησε τους Δυτικοευρωπαίους στην αναζήτηση μορφών συνεργασίας για την αντιμετώπιση της απειλής. Αυτός ήταν και ένας από τους λόγους που οι ΗΠΑ άρχισαν να αναζητούν τρόπους «εξαναγκασμού» των Ευρωπαίων για συνεργασία.

Το σχέδιο Μάρσαλ το 1947 απέβλεπε στην παροχή οικονομικής βοήθειας στις Ευρωπαϊκές χώρες, όμως με μία προϋπόθεση: οι χώρες θα έπρεπε να επεξεργαστούν από κοινού ένα πρόγραμμα για την οικονομική τους ανασυγκρότηση. Η προϋπόθεση αυτή οδήγησε στην σύσταση του πρώτου οργανισμού Ευρωπαϊκής συνεργασίας του Οργανισμού Ευρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας (ΟΕΕΚ) το 1948 για την αξιοποίηση της βοήθειας. Η επιτυχία του ΟΕΕΚ φαίνεται στο γεγονός ότι επέτυχε το στοιχείο Μάρσαλ για να μετατραπεί το 1961 στο Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ).

Τον Μάρτιο του 1948, το Βέλγιο, η Γαλλία, το Λουξεμβούργο, η Ολλανδία και η Βρετανία υπέγραψαν την Συνθήκη των Βρυξελλών για τη δημιουργία ενός κοινού αμυντικού συστήματος. Τον Μάιο του ίδιου χρόνου πραγματοποιήθηκε στην Χάγη, με συμμετοχή 800 αντιπροσώπων και με πρόεδρο τον Τσώρτσιλ, το ομώνυμο συνέδριο για προαγωγή της ιδέας της Ευρωπαϊκής ενοποίησης. Εκεί εκδηλώθηκαν οι πρώτες έντονες αντιθέσεις γύρω από το πόλο του εθνικού κράτους στο Ευρωπαϊκό πλαίσιο. Όπως διαπίστωσε το συνέδριο, πολλά άτομα επιθυμούσαν

τώρα «μία ενωμένη Ευρώπη, σε όλη την έκταση της οποίας θα αποκαθέστατο η ελεύθερη κίνηση ατόμων, ιδεών και αγαθών».

Το Συνέδριο της Χάγης έθεσε σε κίνηση την διαδικασία που κατέληξε στην σύσταση, τον Μάιο του 1949 του Συμβουλίου της Ευρώπης. Το Συμβούλιο έλαβε διακυβερνητικό χαρακτήρα με περιορισμένες εξουσίες. Η ουσιαστικότερη συμβολή του σημειώθηκε στον τομέα της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Στον στρατιωτικό τομέα, οι τελικές προσπάθειες για ενοποίηση έχασαν βαθμιαία τον Ευρωπαϊκό τους χαρακτήρα και έλαβαν ατλαντική διάσταση. Έτσι το 1949 δημιουργήθηκε το Βορειοατλαντικό Σύμφωνο (NATO) που διευρύνθηκε αργότερα για να περιλάβει τελικά δεκαέξι χώρες με τις ΗΠΑ φυσικά σε κυρίαρχη θέση.

Η επίσημη πρωτοβουλία που κατέληξε στην δημιουργία της πρώτης Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ελήφθη από τον Γάλλο υπουργό εξωτερικών Ρ. Σούμεν στις 9 Μαΐου 1950, με την έκδοση της Διακήρυξης Σούμεν στην οποία επισημάνθηκε ότι, προκειμένου να διαφυλαχθεί η ειρήνη και η σταθερότητα στην Ευρώπη, θα πρέπει «να εξαλειφθεί η αντιζηλία Γαλλίας – Γερμανίας». Έτσι προτάθηκε να τεθεί το σύνολο της γαλλογερμανικής παραγωγής άνθρακα και χάλυβα υπό κοινή Ανώτατη Αρχή σε μια οργάνωση ανοιχτή στην συμμετοχή και άλλων χωρών της Ευρώπης. Ο Σούμεν «είδε» αυτήν την ενέργεια ως το πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση της πραγματοποίησης ενός ευρύτερου και ουσιαστικότερου στόχους της δημιουργίας της Ευρωπαϊκής ομοσπονδίας κρατών. Όπως παρατήρησε τον Αύγουστο του 1951, το σχέδιο αυτό «θα μας οδηγήσει σύντομα στην πλήρη οικονομική και πολιτική ενοποίηση της Ευρώπης»

Σύντομα, πέντε άλλες χώρες, Ιταλία, Βέλγιο, Ολλανδία, Λουξεμβούργο, Δ. Γερμανία απάντησαν ευνοϊκά στις προτάσεις Σούμεν. Τον Απρίλιο του 1951 υπογράφηκε στο Παρίσι η σχετική Συνθήκη με την οποία γεννήθηκε η πρώτη Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα, που με έδρα το Λουξεμβούργο, άρχισε την λειτουργία της το 1952 τι πρώτο και αποφασιστικό βήμα για την Ευρωπαϊκή Ενοποίηση είχε γίνει.

Στις 25 Μαρτίου του 1957 οι υπουργοί εξωτερικών των έξι χωρών της ΕΚΑΧ υπέγραψαν στην Ρώμη τις Συνθήκες για την δημιουργία των δύο νέων κοινοτήτων : της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ) και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (ΕΚΑΕ).

Σύντομα τα κοινοβούλια των έξι χωρών επικύρωσαν της συμφωνίες με έδρα τις Βρυξέλλες, οι νέες κοινότητες άρχισαν την λειτουργία τους την 1^η Ιανουαρίου 1958. Στο εξωτερικό τους περιβάλλον οι νέες κοινότητες απολάμβαναν ακόμα την υποστήριξη των ΗΠΑ αλλά όχι της Βρετανίας.

Η τελευταία μετά την αποχώρηση της από την Επιτροπή Σπάακ (1956) εργάστηκε προς την κατεύθυνση της δημιουργίας μιας ζώνης Ελεύθερου Εμπορίου με την συμμετοχή των χωρών της ΕΟΚ και μελών του ΟΟΣΑ. Μετά από διαφωνίες όμως μεταξύ της Γαλλίας και της Βρετανίας και πιέσεις των σκανδιναβικών χωρών ιδρύθηκε το 1960, η Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών με αρχική συμμετοχή επτά χωρών , Βρετανίας, Δανίας, Νορβηγίας, Σουηδίας, Πορτογαλίας, Ιρλανδίας, Αυστρίας.

Η διερεύνηση των κρατών μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από έξι σε δεκαπέντε συνοδεύθηκε από εντυπωσιακή εμβάθυνση στον πολιτικό, οικονομικό και θεσμικών και πολιτικών κρίσεων. Το 1965 με τη Συνθήκη Συγχώνευσης, οι θεσμοί των τριών Κοινοτήτων συγχωνεύθηκαν σε ένα σύνολο ενιαίων θεσμών. Η συνθήκη αυτή άρχισε να ισχύει το 1967. Το 1969 και μετά την ολοκλήρωση της τελωνειακής ένωσης ανάμεσα στις έξι ιδρυτικές χώρες – μελών οι ηγέτες των κρατών αποφάσισαν να δώσουν νέα ώθηση στη διαδικασία της ενοποίησης.

Πρώτη σημαντική η πράξη για την εμβάθυνση της ενοποίησης σημειώθηκε το 1985 με την τροποποίηση και επέκταση των ιδρυτικών συνθηκών που οδήγησε στην σύνταξη της Συνθήκης της Ενιαίας Ευρωπαϊκής πράξης (ΕΕΠ)

Δεύτερη σημαντική πράξη για την εμβάθυνση της ενοποίησης σημειώθηκε με την Συνθήκη του Μάαστριχ τον Φεβρουάριο του 1992. Η Συνθήκη αυτή είχε προβλέψει ότι το 1996 θα συγκληθεί διάσκεψη των αντιπροσώπων των κρατών μελών για την επανεξέταση ορισμένων διατάξεων την εν λόγω συνθήκης

Η διάσκεψη αυτή συγκλήθηκε στις 29 Μαρτίου του 1996 και εκτός από τις τροποποιήσεις που προβλέπει η Συνθήκη, εξετάζει τις γενικότερες μεταρρυθμίσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου η Ένωση να καταστεί περισσότερο δημοκρατική, να προσαρμόσει τους θεσμούς και τις διαδικασίες που θα επιτρέψουν την ακίνδυνη διεύρυνση της σε είκοσι επτά κράτη- μέλη, μα ενισχύσει τα μέσα και τις διαδικασίες της κοινής εξωτερικής πολιτικής, ώστε να μπορεί να παρεμβαίνει αποτελεσματικά στην διαχείριση και επίλυση κρίσεων.

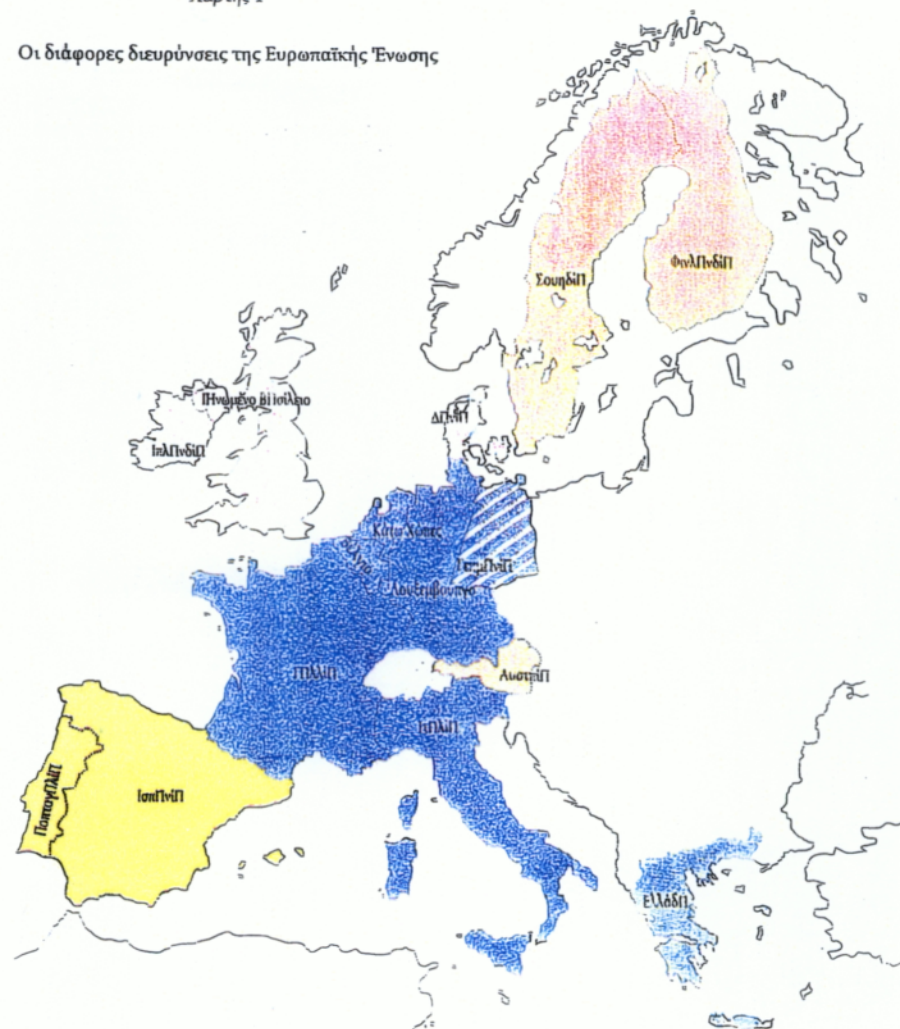
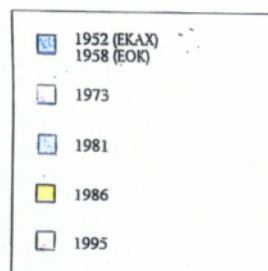
Στη συνέχεια θα αναφερθούμε στη θεσμική οργάνωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στη σημασία του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως εργαλείο άσκησης οικονομικής πολιτικής, στα γενικότερα χαρακτηριστικά του, στο θεσμικό του πλαίσιο και γενικότερα στην εξελικτική πορεία της ΕΕ.¹

Στον χάρτη 1 παρουσιάζονται οι διευρύνσεις της Ε Ε από το 1952 – 1995.

¹ Εγκυκλοπαίδεια Britannica

Χάρτης 1

Οι διάφορες διευρύνσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΔΙΕΥΡΥΝΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ ΜΕ ΣΕΙΡΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ - ΜΕΛΩΝ

1952: Ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας με Ιταλία, Λουξεμβούργο, Γαλλία, Βέλγιο, Γερμανία, Ολλανδία.

1973: 1^η Διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας με Δανία, Ιρλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο.

1981: 2^η Διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας με μοναδική χώρα ένταξης την Ελλάδα.

1986: 3^η Διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας με Πορτογαλία, Ισπανία.

1995: 4^η Διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με Σουηδία, Φινλανδία, Αυστρία.

Όργανα Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Ίδρυση Ευρωκοινοβουλίου

Η περίοδος 1952-87

Η Συνθήκη των Παρισίων της 18^{ης} Απριλίου 1951 για την ίδρυση της ΕΚΑΧ και η Συνθήκη της Ρώμης της 25^{ης} Μαρτίου 1957 για την ίδρυση της ΕΟΚ καθορίζουν τους δημοσιονομικούς μηχανισμούς που θα εφαρμοστούν έως το 1970 και θα συνεχίσουν να εφαρμόζονται με όλο και μεγαλύτερες δυσκολίες από το 1979 έως το 1988.²

Την περίοδο έως το 1970 το Συμβούλιο είναι αυτό που επικρατεί στη διαδικασία λήψεως αποφάσεων για τον προϋπολογισμό αφού διαβουλευτεί με την Επιτροπή σχετικά με τις τροποποιήσεις που πρόκειται να επιφέρει στο προσχέδιο του προϋπολογισμού.

Σημαντικός σταθμός το 1962, η εγγραφή στον κοινοτικό προϋπολογισμό, των δαπανών που συνδέονταν με την Κοινή Γεωργική Πολιτική, θα οδηγήσει την επιτροπή το 1965 στην υποβολή προτάσεων στο Συμβούλιο ,περί των τρόπων χρηματοδότησης της ΚΓΠ, περί της καθιέρωσης των ίδιων πόρων και της ενίσχυσης των εξουσιών του Ευρωκοινοβουλίου .³

Το 1970 επιτεύχθηκαν οι συμφωνίες του Λουξεμβούργου. Η Συνθήκη της 22ας Απριλίου 1970 προβλέπει την βαθμιαία ενίσχυση των εξουσιών του Κοινοβουλίου. Από το 1975 οι διατάξεις της Συνθήκης τροποποιούνται ριζικά. Η εξουσία τροποποιήσεων του Κοινοβουλίου, ενισχύεται και διαφοροποιείται, ανάλογο με το αν πρόκειται για υποχρεωτικές ή μη υποχρεωτικές δαπάνες.

² Οδηγός προϋπολογισμού ,2000, σελ 25

³ Οδηγός προϋπολογισμού ,2000, σελ 25

Στο τομέα των μη υποχρεωτικών δαπανών το Κοινοβούλιο έχει την τελευταία λέξη. Η διαπίστωση της έγκρισης δεν γίνεται από τον πρόεδρο του Συμβουλίου αλλά από τον πρόεδρο του Κοινοβουλίου.

Η Συνθήκη της 22ας Ιουλίου 1975 θα επιβεβαιώσει τους προσανατολισμούς που χαρακτήρισαν το 1970.

Συγκεκριμένα επιβεβαιώνεται η εξουσία του Κοινοβουλίου να απορρίπτει τον προϋπολογισμό, την οποία έχουν αποδεχθεί τόσο το Κοινοβούλιο, όσο και η Επιτροπή από την υπογραφή της Συνθήκης του Λουξεμβούργου. Η κύρια καινοτομία της Συνθήκης του 1975 συνίσταται στη δημιουργία του ελεγκτικού Συνεδρίου.

Οι συμφωνίες του Fontainebleau του Ιουνίου 1984 θα επιτρέψουν τη ρύθμιση πολλών θεμάτων όπως το πρόβλημα των δημοσιονομικών ανισορροπιών και της βρετανικής σε αντιστάθμισης, ή τρίτη διεύρυνση προς Ισπανία και Πορτογαλία, ο έλεγχος των γεωργικών δαπανών ή ανάπτυξη των διαρθρωτικών πολιτικών καθώς και η εξάντληση των ίδιων πόρων.

Την περίοδο αυτή η Ευρωπαϊκή Οικοδόμηση πέρασε σε μια νέα φάση με την υπογραφή του Φεβρουάριο 1986 της Ενιαίας Πράξης, με την οποία η Επιτροπή παρουσιάζει τα «πακέτο Delor I», που αποτελεί το θεμέλιο των συμφωνιών των Βρυξελλών του 1988. Η συμφωνία του 1988 και οι δημοσιονομικές προοπτικές που αποτελούν αναπόσπαστα μέρος της θα επιτρέψουν τον καθορισμό των κανόνων για μια ισόρροπη σχέση στον τομέα του προϋπολογισμού.⁴

Τη συμφωνία αυτή ακολούθησε το 1993 μια δεύτερη διοργανική συμφωνία που καθορίζει ειδικότερα για την περίοδο 1993-1999 το χρηματοδοτικό πλαίσιο των δαπανών που είναι αναγκαίες για την υλοποίηση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση στις 9 Δεκεμβρίου 1992. Στις 6 Μάιου 1999, ως συνέπεια της συνθήκης του Άμστερνταμ, υπεγράφη μια νέα συμφωνία, της οποίας οι δημοσιονομικές προοπτικές 2000-2006 αποτελούν μέρος.

⁴ Οδηγός προϋπολογισμού ,2000, σελ 25

Ευρωπαϊκή επιτροπή

Βάση του αρ. 155 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι η Κυβέρνηση της Ένωσης το εκτελεστικό της όργανο. Αποτελεί την κινητήρια δύναμη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι ένα συλλογικό θεσμικό όργανο του οποίου τα μέλη στηρίζουν τις αποφάσεις της όταν αυτές λαμβάνονται μόνο με απόλυτη πλειοψηφία των μελών της. Διαθέτει το δικαίωμα νομοθετικής πρωτοβουλίας και προτείνει τα νομοθετικά κείμενα που υποβάλλονται στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, εξασφαλίζει την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας και την εκτέλεση του προϋπολογισμού και των προγραμμάτων που εγκρίνονται από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Από την 1η Ιανουαρίου του 1995 μετά τη προσχώρηση της Αυστρίας, Φιλανδίας, Σουηδίας, η Επιτροπή αποτελείται από 20 μέλη που διορίζονται με την έγκριση του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου (αρ.157), για 5 χρόνια με κοινή συμφωνία των κυβερνήσεων των κρατών-μελών (αρ. 158).

Αναφορικά από το 2000 και για τα επόμενα 5 χρόνια Ελληνίδα Επίτροπος είναι η κα Άννα Διαμαντοπούλου αρμόδια για την απασχόληση και τις κοινωνικές υποθέσεις .⁵

Ο Ρόλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

1. Φορέας της νομοθετικής πρωτοβουλίας

Οποιαδήποτε νομοθετική διαδικασία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ξεκινά με πρόταση της Επιτροπής. Χωρίς αυτήν δεν υφίσταται νομοθετική διαδικασία . Όταν η Επιτροπή καταρτίζει τις προτάσεις της ακολουθεί τρεις βασικές κατευθυντήριες :

- Το Ευρωπαϊκό Συμφέρον.
- Να τηρεί την αρχή της Επικουρικότητας , δηλαδή να μην υπερβαίνει τις αρμοδιότητες της ένωσης .
- Να διεξάγει όσες προκαταρκτικές διαβουλεύσεις είναι αναγκαίες.⁶

⁵ Τα όργανα την Ένωσης ,2001, σελ 3

2. Θεματοφύλακας των Συνθηκών

Η Επιτροπή είναι επίσης φύλακας των Συνθηκών ή φύλακας του κοινοτικού πνεύματος. Επαγρυπνά για τη σωστή εφαρμογή από τα κράτη-μέλη των διατάξεων των Συνθηκών και του απορρέοντος από αυτές δικαίου.

Η Συνθήκη εναποθέτει στην Επιτροπή να εξασφαλίσει ότι η νομοθεσία της Ένωσης εφαρμόζεται σωστά από τα κράτη-μέλη και τα πρόσωπα που δρουν στο χώρο της Ένωσης .

Η παραβίαση της υποχρεώνει την Επιτροπή να αναλάβει όλα τα προβλεπόμενα διαδικαστικά μέτρα ή και να επιβάλει άμεσα διοικητικά μέτρα (πρόστιμα), όταν παραβιάζεται η νομοθεσία και τα συμφέροντα της Ένωσης .⁷

3. Διαχειριστής και Εκτελεστής των πολιτικών της Ένωσης

Μια από τις βασικότερες αρμοδιότητες της Επιτροπής είναι το καθήκον της πιστής διαχείρισης του ετήσιου προϋπολογισμού της Ένωσης . Έχει ευρείες εκτελεστικές αρμοδιότητες , όπως μπορεί να θεσπίσει τους κανόνες για τη πρακτική εφαρμογή της νομοθεσίας, μπορεί να λάβει προληπτικά μέτρα για την προστασία της αγοράς, την υγεία των καταναλωτών.⁸

⁶ Από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα στην Ευρ. Ένωση .1994, σελ 60

⁷ Τα όργανα της Ένωσης ,2001, σελ 4

⁸ Τα όργανα της Ένωσης ,2001, σελ 4

4. Διαπραγματευτής της Ένωσης σε εμπορικές συμφωνίες και σε συνεργασίες με άλλες χώρες ή ομάδες χωρών

Όλες οι παραπάνω αρμοδιότητές της και δραστηριότητες της Επιτροπής διεξάγονται υπό τον πολιτικό έλεγχο και σε συνεργασία με τα άλλα όργανα μέσα από διαβουλεύσεις με κράτη-μέλη, επιχειρήσεις ή οργανισμούς και μέσα σε ένα κλίμα συνεχούς κριτικής και παρακολούθησης από τα Μ.Μ.Ε..

Καθώς αυξάνονται οι εξουσίες της Επιτροπής αυξάνονται και οι επικρίσεις εις βάρος της όχι για έλλειψη δραστηριότητας , – καθώς οι αρμοδιότητές της αυξάνονται χρόνο με το χρόνο – αλλά για την ανεξαρτησία της. Αυτή η κριτική είναι τελείως βάσιμη. Η Επιτροπή είναι ίσως το καλύτερο εκτελεστικό όργανο στον κόσμο. Η δυνατότητα πρωτοβουλίας της Επιτροπής είναι ιδιαίτερα σημαντική για την ανάπτυξη των κοινοτικών πολιτικών που αποτελούν το κοινοτικό οικοδόμημα .

Βασιζόμενοι στην παραπάνω ανάλυση μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση βασίζεται σε ένα μοναδικό στον κόσμο θεσμικό Σύστημα το οποίο της Επιτρέπει να δίνει ουσιαστική ώθηση στους στόχους της. Συγκεκριμένα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπεραγίνεται των κοινοτικών συμφερόντων και κάθε εθνική Κυβέρνηση εκπροσωπείται στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, εκλέγεται άμεσα από τους πολίτες της Ένωσης. Σε αυτό το θεσμικό τρίγωνο προστίθεται ακόμα 2 όργανα : Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και το Ελεγκτικό Συνέδριο. Επίσης θα πρέπει να αναφέρουμε ότι στα θεσμικά όργανα ανήκουν η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και η Επιτροπή Περιφερειών.⁹

Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο (αρ.165) απαρτίζεται από 15 Δικαστές και 9 Γενικούς Εισαγγελείς . Διορίζονται κατόπιν κοινή συμφωνίας από τις κυβερνήσεις των κρατών-μελών. Η θητεία τους διαρκεί 6 χρόνια και είναι ανανεώσιμη. Μέλη

⁹ Τα όργανα της Ένωσης ,2001, σελ 4

του Δικαστηρίου γίνονται ανώτατοι Δικαστές των κρατών-μελών ή Νομικοί αναγνωρισμένου κύρους.¹⁰

Ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου εκλέγεται μεταξύ των Δικαστών για μια τριετία . Αυτός διευθύνει τις εργασίες του Δικαστηρίου και προεδρεύει των συνεδριάσεων. Κάθε κράτος εκπροσωπείται με ένα Δικαστή.

Μέχρι το Σεπτέμβριο του 1989 το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αποτελούσε το μοναδικό όργανο που μπορούσε να εφαρμόσει τις αρχές του Δικαίου (αρ.164). Τότε ήταν που το Συμβούλιο αποφάσισε την ίδρυση του πρωτοδικείου ώστε να καταφέρει το Δικαστήριο να επικεντρωθεί στην ομοιόμορφη ερμηνεία του Κοινοτικού Δικαίου.¹¹

Βάση του αρ.168Α το Πρωτοδικείο ανέλαβε την εξέταση των προσφυγών που ασκούν ιδιώτες και επιχειρήσεις κατά των αποφάσεων κοινοτικών οργάνων. Οι αποφάσεις του μπορούν να αναιρεθούν από το Δικαστήριο. Το πρωτοδικείο απαρτίζεται από 15 Δικαστές που διορίζονται από τα κράτη-μέλη για εξαετή ανανεώσιμη θητεία . Το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο εδρεύουν στο Λουξεμβούργο. Αναφορικά από την Ελλάδα στη σύνθεση του Δικαστηρίου μετέχει ο κ. Βασίλειος Σκουρής και στο Πρωτοδικείο ο κ. Μιχαήλ Βηλαράς.¹²

Το Δικαστήριο εξετάζει 2 κατηγορίες υποθέσεων :

- Τις άμεσες προσφυγές που ασκούνται από την Επιτροπή, από άλλα κοινοτικά όργανα ή από κράτος-μέλος .¹³

- Αιτήσεις για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως που προέρχονται από Δικαστήρια των κρατών-μελών που ζητούν την ερμηνεία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για να εκδώσουν τη δική τους απόφαση.¹⁴

¹⁰ Τα όργανα της Ένωσης ,2001, σελ 4

¹¹ Τα όργανα της Ένωσης ,2001, σελ 4

¹² Τα όργανα της Ένωσης ,2001, σελ 5

¹³ Τα όργανα της Ένωσης ,2001, σελ 5

¹⁴ Τα όργανα της Ένωσης ,2001, σελ 5

ΕΛΕΝΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Ιδρύθηκε το 1977 με έδρα το Λουξεμβούργο. Αποτελείται από 15 μέλη (αρ.188B) ένα από κάθε κράτος-μέλος για 6 χρόνια . Τα μέλη του εκλέγουν τον πρόεδρο για 3 χρόνια .¹⁵

Ρόλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου (αρ.188Γ) είναι ο έλεγχος της πιστής διαχείρισης των οικονομικών της Ένωσης . Έχει την αρμοδιότητα να ελέγχει εάν τα έσοδα και οι δαπάνες της Ένωσης γίνονται σύμφωνα με τις δημοσιονομικές και λογιστικές αρχές της Κοινότητας. Επίσης εξετάζει το αν και κατά πόσο οι δαπάνες έφεραν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα . Μεγάλη όμως ευθύνη φέρει το Ελεγκτικό Συνέδριο για τον εντοπισμό παρατυπιών και απατών κατά την εκτέλεση των κοινοτικών προγραμμάτων. Οι ενέργειες του Συνεδρίου περιέχονται στην ετήσια έκθεσή του, η οποία αποτελεί τη βάση του ελέγχου που ασκεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στον τομέα του προϋπολογισμού.

Αποκαλείται η «δημοσιονομική συνείδηση» της Ένωσης .

Αναφορικά η Ελληνίδα Επίτροπος στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό συνέδριο είναι η κα. Καλλιόπη Νικολάου.¹⁶

Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή είναι συμβουλευτικό όργανο στο οποίο εκπροσωπούνται (αρ. 193) οι παραγωγικές τάξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποτελείται από 222 μέλη (αρ. 194) που συγκροτούν τρεις ομάδες: εργοδότες , εργαζόμενοι και διάφορες δραστηριότητες.

¹⁵ Ευρ. Επιτροπή ,2001, σελ 3

¹⁶ Ευρ. Επιτροπή ,2001, σελ 3

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδοτεί (αρ. 198Γ) πάνω σε κοινωνικά και οικονομικά θέματα αλλά και για οποιαδήποτε ζητήματα κοινοτικού ενδιαφέροντος.

Τα μέλη της διορίζονται από τις κυβερνήσεις των κρατών-μελών για 4 έτη.

Συνεδριάζει μια φορά το μήνα στις Βρυξέλλες όπου είναι και η Γραμματεία της.

Επιτροπή Περιφερειών

Η Επιτροπή των Περιφερειών συστήθηκε με τη συνθήκη του Μάαστριχ (αρ.198Α) το 1991, οι ιθύνοντες της Ευρώπης διαπίστωναν ότι ενώ η διαδικασία οικοδόμησης της Ευρώπης προχωρούσε, οι πολίτες έμπαιναν σε δεύτερη μοίρα. Για το λόγο αυτό προχώρησαν στη δημιουργία μιας Επιτροπής στην οποία θα εκπροσωπούνταν οι τοπικές αρχές.

Με τη συνθήκη του Μάαστριχ το 1991 η Επιτροπή των Περιφερειών είχε 5 τομείς υποχρεωτικής διαβούλευσης – οικονομική και κοινωνική συνοχή, διευρωπαϊκά δίκτυα στους τομείς των μεταφορών, των τηλεπικοινωνιών και της ενέργειας, δημόσια υγεία, εκπαίδευση και νεολαία, πολιτισμός. Με τη συνθήκη του Άμστερνταμ παραχωρούνται στην Επιτροπή Περιφερειών 5 ακόμα τομείς υποχρεωτικής διαβούλευσης – πολιτική απασχόλησης, κοινωνική πολιτική, περιβάλλον, επαγγελματική κατάρτιση και μεταφορές.¹⁷

Είναι το νεότερο όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνεδριάζει για πρώτη φορά το Μάρτιο του 1994. Μεριμνά για την τήρηση της ταυτότητας των περιφερειών και αποτελείται από εκπροσώπους των περιφερειακών και τοπικών αρχών.¹⁸

Εκφράζει και υπερασπίζεται την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας. Μπορεί επίσης με δική της πρωτοβουλία να διατυπώσει τη γνώμη της για κάθε

¹⁷ Τα όργανα της Ένωσης, 2001, σελ 5

¹⁸ Τα όργανα της Ένωσης, 2001, σελ 5

ζήτημα σχετικά με τις επιπτώσεις στις πόλεις και στις περιφέρειες όπως είναι η γεωργία και η προστασία του περιβάλλοντος.

Σύμφωνα με το αρ. 198Α απαρτίζεται από 222 τακτικά μέλη και 222 αναπληρωματικά που διορίζονται κάθε 4 χρόνια από το Συμβούλιο.

Το προεδρείο αποτελείται από 40 μέλη συμπεριλαμβανομένων του προέδρου και του πρώτου αντιπροέδρου. Εκλέγεται για 2 χρόνια από τα μέλη της Επιτροπής των Περιφερειών.

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα¹⁹

Η συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας αποτελεί τη νομική βάση της ΕΚΤ και του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) (αρ. 4Α). Σύμφωνα με την εν λόγω συνθήκη το ΕΣΚΤ αποτελείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των 15 κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα είναι αρμόδια για τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών στη ζώνη του ευρώ. Ιδρύθηκε την 1η Ιουνίου 1998 και είναι μια από τις νεότερες Κεντρικές Τράπεζες του κόσμου. Έχει κληρονομήσει την αξιοπιστία των Εθνικών κεντρικών Τραπεζών της ζώνης του Ευρώ οι οποίες μαζί με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, εφαρμόζουν στη ζώνη του Ευρώ μια νομισματική πολιτική προσαρμοσμένη προς την σταθερότητα.

Το ανώτατο όργανο λήψης αποφάσεων είναι το Διοικητικό Συμβούλιο. Απαρτίζεται από τα έξι μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής και τους 11 διοικητές των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών της ζώνης του Ευρώ. Ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προεδρεύει τόσο του Διοικητικού Συμβουλίου, όσο και τις Εκτελεστικής Επιτροπής. Βασικό καθήκον του Διοικητικού Συμβουλίου είναι η χάραξη νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του Ευρώ. Είναι αρμόδιο για τον

¹⁹ Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και η άσκηση της νομισματικής πολιτικής, Γενικά άρθρα σελ 15-17

καθορισμό των επιτοκίων με τα οποία οι Εμπορικές Τράπεζες μπορούν να αποκτήσουν ρευστότητα (χρήμα) από την Κεντρική Τράπεζα.²⁰

Η Εκτελεστική Επιτροπή της ΕΚΤ απαρτίζεται από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και τέσσερα άλλα μέλη, τα οποία διορίζονται με κοινή συμφωνία των κρατών των 11 χωρών που συγκροτούν τη ζώνη του Ευρώ.

Είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής, όπως αυτή χαράσσεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, ενώ παρέχει και τις απαραίτητες οδηγίες στις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες για το σκοπό αυτό. Επίσης προετοιμάζει τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και διαχειρίζεται τις καθημερινές εργασίες της ΕΚΤ.²¹

Το τρίτο όργανο λήψης αποφάσεων είναι το Γενικό Συμβούλιο. Απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και τους διοικητές των 15 Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Γενικό Συμβούλιο συμβάλλει τόσο στις συμβουλευτικές και συντονιστικές λειτουργίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας όσο και στις προετοιμασίες για την πιθανή διεύρυνση της ζώνης του Ευρώ.

ΤΟ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μαζί με τις 11 εθνικές κεντρικές τράπεζες της ζώνης του Ευρώ συγκροτούν το Ευρωσύστημα. Αυτός ο όρος επιλέχθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο για να περιγράψει το σχήμα μέσω του οποίου το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών εκτελεί τα καθήκοντα του στη ζώνη του ΕΥΡΩ.

²⁰ Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα , σελ 13

²¹ Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα , σελ 13

Όσο υπάρχουν χώρες της Ε.Ε. που δεν έχουν ενταχθεί στη ζώνη του ΕΥΡΩ, είναι απαραίτητη η διάκριση του Ευρωσυστήματος των 11 χωρών και του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών των 15 κρατών.

Εάν για χώρα επιθυμεί να υιοθετήσει το ευρώ σε κάποιο μεταγενέστερο στάδιο, μπορεί να το επιτύχει υπό την προϋπόθεση ότι θα πληροί τα κριτήρια σύγκλισης. Η ΕΚΤ καλείται να γνωμοδοτήσει σχετικά με το επίπεδο σύγκλισης, πριν επιτραπεί σε μια χώρα προσχωρήσει στη ζώνη του Ευρώ.

Τα βασικότερα καθήκοντα του Ευρωσυστήματος είναι:

- 1) Να χαράσσει και να εφαρμόζει τη νομισματική πολιτική στη ζώνη του Ευρώ.
- 2) Να διενεργεί πράξεις συναλλάγματος , καθώς και να κατέχει και να διαχειρίζεται τα επίσημα συναλλαγματικά διαθέσιμα των χωρών της ζώνης του Ευρώ.
- 3) Να εκδίδει τραπεζογραμμάτια στη ζώνη του Ευρώ.
- 4) Να προωθεί την ομαλή λειτουργία των συστημάτων πληρωμών.

Κάποια πρόσθετα καθήκοντα του Ευρωσυστήματος είναι να συλλέγει τις αναγκαίες στατιστικές πληροφορίες είτε από Εθνικές αρχές , είτε από οικονομικούς παράγοντες και να παρακολουθεί τις εξελίξεις στον τραπεζικό και χρηματοπιστωτικό τομέα.²²

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) εδρεύει στο Λουξεμβούργο και είναι το χρηματοδοτικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αποστολή της είναι να χορηγεί μακροπρόθεσμα δάνεια για επενδύσεις κεφαλαίου σε τομείς και αποδέκτες που προσδιορίζονται από τα κοινοτικά

²² Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα , σελ 17

προγράμματα. Τα δάνεια της ΕΤΕπ είναι ιδιαίτερα ευνοϊκά και το 1997 ξεπέρασαν τα 23 δις.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων δεν είναι θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μέτοχοι της είναι τα 15 κράτη-μέλη.

Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων υπήρξε ο κος Παναγιώτης Γεννηματάς μέχρι το 2000.

Ο Προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Συζήτηση για τις πολιτικές δημοσιονομικές προτεραιότητες

Έγκριση του προσχεδίου προϋπολογισμού (ΠΣΠ)

Δημοσίευση του προσχεδίου προϋπολογισμού (ΠΣΠ)

Χρονοδιάγραμμα (1)

Ιανουάριος

Απρίλιος/Μάιος
(απόφαση)

15 Ιουνίου

Τριμερείς διαβουλεύσεις (Επιτροπή, Συμβούλιο και Κοινοβούλιο)
για τις δημοσιονομικές προτεραιότητες

Τριμερείς διαβουλεύσεις (Επιτροπή, Συμβούλιο και Κοινοβούλιο)
Συνεννόηση ad hoc για τα ποσά των υποχρεωτικών δαπανών (ΥΔ) — 1ο στάδιο

Χρονοδιάγραμμα (1)

αρχές Απριλίου

τέλος Ιουνίου

Αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Συνεννόηση ad hoc για τα ποσά των ΥΔ — 2ο στάδιο επεκαίριτου Συμβουλίου «Προϋπολογισμός» στα τέλη Ιουλίου²

Συνεννόηση για το σύνολο του προϋπολογισμού

Πρώτη ανάγνωση

Κατάρτιση του σχεδίου προϋπολογισμού (ΣΠ) (με ειδική πλειοψηφία)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Πρώτη ανάγνωση

Το ΕΚ μπορεί:

- να τροποποιήσει (ΜΥΔ) με απόλυτη πλειοψηφία των μελών
- να τροποποιήσει (ΥΔ) με πλειοψηφία των ψηφισάντων (σε περίπτωση αποτυχίας της συνεννόησης ad hoc)

Συνεννόηση για το σύνολο του προϋπολογισμού

Δεύτερη ανάγνωση

- Τελική απόφαση για τις ΥΔ
- Τροποποίηση των τροπολογιών του Κοινοβουλίου για τις ΜΥΔ με ειδική πλειοψηφία

Δεύτερη ανάγνωση

- Τελική απόφαση για τις ΜΥΔ και ψήφιση του προϋπολογισμού
- Ο προϋπολογισμός μπορεί να απορριφθεί με απόλυτη πλειοψηφία των μελών και με τα 3/5 των ψηφισάντων

τέλος Ιουλίου

τέλος Οκτωβρίου

μέσα Νοεμβρίου

μέσα Δεκεμβρίου

Ο ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ Ε. Ε.

Ο Προϋπολογισμός αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά εργαλεία για την άσκηση της οικονομικής πολιτικής σε εθνική κλίμακα. Η φορολογική πολιτική και η πολιτική Δημοσίων Δαπανών ασκούνται με το Γενικό Προϋπολογισμό (Γ Π) και επιλέγονται με βάση το πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό πρόγραμμα της Κυβέρνησης και της κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας που τη στηρίζει.

Το ενδιαφέρον που παρουσιάζει η μελέτη του Γενικού Προϋπολογισμού από την σκοπιά της οικονομικής ανάλυσης εντοπίζεται σ' αυτές τις επιλογές πολιτικής γιατί επηρεάζουν τη λύση καίριων οικονομικών προβλημάτων και ειδικότερα :

- Α) Την κατανομή των πόρων
- Β) Την διανομή των εισοδημάτων
- Γ) Τη σταθεροποίηση της οικονομίας
- Δ) Την μεγέθυνση και την οικονομική ανάλυση.

Στην ανάλυση του Κοινοτικού Προϋπολογισμού θα αναπτυχθούν:

- 1). Τα γενικά χαρακτηριστικά του Π Ε Κ (Προϋπολογισμού Ευρωπαϊκής Ένωσης) σε ότι αφορά το θεσμικό του πλαίσιο, η διαδικασία κατάρτισης του και η διάρθρωση των εσόδων και των δαπανών του.
- 2). Η σημασία του ως εργαλείο άσκησης οικονομικής πολιτικής.

1. ΤΑ ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ Π Ε Κ

Α. Θεσμικό Πλαίσιο

Ο γενικός Π Ε Κ προέκυψε το 1967 από τη συν ένωση δυο χωριστών προϋπολογισμών που είχαν δημιουργηθεί με τη συνθ. της Ρώμης το 1957, ένας προϋπολογισμός λειτουργίας και ένας προϋπολογισμός έρευνας και επενδύσεων, ώστε να καλύψουν αντίστοιχα τις δαπάνες της Ε Κ Α Ε και της ένωσης των

Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην οποία είχαν ανατεθεί οι δραστηριότητες του Κοινοτικού και του Γεωργικού Ταμείου. Ορίστηκε επίσης ρητά ότι πρόκειται για έναν υποχρεωτικά ισοσκελισμένο, ετήσιο προϋπολογισμό : έσοδα και δαπάνες πρέπει να είναι απολογιστικός ισόποσα και προγραμματίζονται σε ετήσια βάση.²³

Αρχικά τα έσοδα του Π Ε Κ (Αρθρ. 199) προέρχονταν από χρηματοδοτικές εισφορές των κρατών μελών της Ε Ο Κ και οι δαπάνες υλοποιούνται με βάση ειδικές αποφάσεις που λαμβάνουν από κοινού τα κράτη μέλη. Ο κοινοτικός προϋπολογισμός παρουσίαζε λογιστικό ενδιαφέρον και δεν διέφερε από τον προϋπολογισμό οποιουδήποτε διεθνούς οργανισμού, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να συμβάλει αποτελεσματικά στην πορεία της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης.²⁴

Έκτοτε ο θεσμός ενισχύθηκε με τη σταδιακή εφαρμογή όσων προβλέπονταν από τη Συνθήκη καθώς και με τις διαδοχικές αποφάσεις των διασκέψεων κορυφής. Στη διάρκεια της δεκαετίας του '70 ο προϋπολογισμός απέκτησε τους δικούς του πόρους, εισπράττονται από τους κρατικούς προϋπολογισμούς των κρατών - μελών και στη συνέχεια αποδίδονται στην Κοινότητα.

Η ίδρυση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (Αρθρ. 130Γ) αποτέλεσε το πρώτο σημαντικό βήμα που συμπεριλήφθηκε στα λεγόμενα διαρθρωτικά ταμεία της Κοινότητας το 1975. Αργότερα καθιερώθηκαν δαπάνες για τις λεγόμενες «νέες πολιτικές», για την προστασία του περιβάλλοντος, την ενημέρωση των καταναλωτών και ενώ αναμορφώθηκαν το Γεωργικό και Κοινοτικό Ταμείο.²⁵

Οι εξελίξεις αυτές τόσο στα έσοδα όσο και στις δαπάνες, αλλά και στην οικονομική σημασία του Π Ε Κ συνδυάστηκαν με τη διεύρυνση της Ε Ο Κ στα σημερινά 15 μέλη. Παράλληλα επαναπροσδιορίστηκαν οι διαδικασίες κατάρτισης, έγκρισης και υλοποίησης του Π Ε Κ.

²³ Ο προϋπολογισμός της Ευρ.Κοινότητας, 1991, σελ 156

²⁴ Ο προϋπολογισμός της Ευρ. Κοινότητας, 1991, σελ 157

²⁵ Ο προϋπολογισμός της Ευρ. Κοινότητας, 1991, σελ 156

Ο προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας απέκτησε μια σχετική αυτονομία σε σύγκριση με το καθεστώς της *ad hoc* (για το λόγο αυτό και μόνο και επί τούτο) συναίνεσης των κρατών - μελών. Έτσι η μορφή και το περιεχόμενο του τον διαφοροποιούν πλέον από τους προϋπολογισμούς άλλων διεθνών οργανισμών που δεν έχουν ως αποστολή την οικονομική ολοκλήρωση.²⁶

Ο κοινοτικός όμως προϋπολογισμός εξακολουθεί να παρεμβαίνει και να κινείται στους περιορισμούς που αναφέρει ρητά η Συνθ. της Ρώμης. Η άσκηση μακροοικονομικής πολιτικής μέσω των δαπανών του Π Ε Κ είναι αδύνατη. Η δράση για την αντιμετώπιση της ανεργίας, του πληθωρισμού εναπόκειται από θεσμική άποψη στην δικαιοδοσία της Εθνικής Πολιτικής.²⁷

Το αποτέλεσμα όλων αυτών είναι ότι ο κοινοτικός προϋπολογισμός αν και λογιστικά ισοσκελισμένος, εξακολουθεί να υστερεί ως προς την κοινοτική αλληλεγγύη και καθυστερεί ως προς την οικονομική του αποτελεσματικότητα.

B. Η Διαδικασία Κατάρτισης του Π Ε Κ (Αρθρ. 207)

Το βάρος για τη σύνταξη, την έγκριση και την εκτέλεση του προϋπολογισμού επιμερίζεται σε όλα τα κοινοτικά όργανα και η διαδικασία που ακολουθείται είναι εξαιρετικά πολύπλοκη και γραφειοκρατική.

Η δημοσιονομική εξουσία διαφοροποιείται ανάλογα με τη διάκριση των κονδυλίων του Π Ε Κ σε υποχρεωτικά και σε μη υποχρεωτικά. Υποχρεωτικές θεωρούνται οι δαπάνες που απορρέουν ευθέως από τις διατάξεις της Συνθ. της Ρώμης όπως ισχύει σήμερα. Στις μη υποχρεωτικές δαπάνες κατατάσσονται οι δαπάνες που δεν αφορούν τον αγροτικό τομέα και τις επιστροφές κονδυλίων σε κράτη - μέλη.²⁸

²⁶ Ο προϋπολογισμός της Ευρ. Κοινότητας, 1991, σελ 158

²⁷ Ο προϋπολογισμός της Ευρ. Κοινότητας, 1991, σελ 158

²⁸ Ο προϋπολογισμός της Ευρ. Κοινότητας, 1991, σελ 159

Τα στάδια που ακολουθεί η σύνταξη του Π Ε Κ είναι τα ακόλουθα:

Α) Η κατάρτιση από την Επιτροπή του Π Σ Π (προσχέδιο προϋπολογισμού) και η διαβίβαση του στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή το αργότερο έως 15 Ιουνίου.

Μετά από συζητήσεις της επιτροπής με τις οποίες καθορίζονται οι πολιτικές και δημοσιονομικές προτεραιότητες για το επόμενο οικονομικό έτος, η επιτροπή καταρτίζει τις << καταστάσεις προβλέψεων >> συγκεντρώνοντας αιτήσεις όλων των υπηρεσιών που πραγματοποιούν δαπάνες. Λαμβάνει υπόψη της, τα συμπεράσματα των τριμερών διαβουλεύσεων μεταξύ τριών οργάνων σχετικά με τις δημοσιονομικές προτεραιότητες. Λαμβάνει επίσης τις καταστάσεις προβλέψεων των άλλων οργάνων και τις συγκεντρώνει όλες σε ένα Π Σ Π , το οποίο αποτελεί γενική πρόβλεψη των εσόδων και των δαπανών για το επόμενο οικονομικό έτος.

Αυτό εγκρίνεται από το συλλογικό όργανο στις αρχές Μαΐου και διαβιβάζεται στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή , σε όλες τις γλώσσες, το αργότερο έως τις 15 Ιουνίου²⁹

Β) Η έγκριση του σχεδίου προϋπολογισμού από το Συμβούλιο.

Πραγματοποιείται η πρώτη ανάγνωση από το Συμβούλιο πριν από τις 31 Ιουλίου, βάση του Π Σ Π και εγκρίνει ένα σχέδιο προϋπολογισμού το οποίο διαβιβάζει στο Κοινοβούλιο κατά τη διάρκεια του πρώτου δεκαπενθήμερου του Σεπτεμβρίου.

Στα πλαίσια αυτής της ανάγνωσης πραγματοποιείται η διαδικασία συνεννόησης ad hoc (για το σκοπό αυτό και μόνο και επί τούτο) για τις υποχρεωτικές δαπάνες που θα εγγραφούν στον προϋπολογισμό, της οποίας προηγούνται τριμερείς διαβουλεύσεις μεταξύ των οργάνων κατά το τέλος του Ιουνίου.³⁰

Γ) Η πρώτη ανάγνωση στο Κοινοβούλιο.

Το κοινοβούλιο προβαίνει σε μια πρώτη ανάγνωση τον Οκτώβριο. Οι τροπολογίες που αφορούν τις μη υποχρεωτικές δαπάνες ψηφίζονται με απόλυτη πλειοψηφία. Οι

²⁹ Οδηγός προϋπολογισμού ,2000, σελ 9

προτάσεις τροποποίησης που αφορούν τις υποχρεωτικές δαπάνες ψηφίζονται με απόλυτη πλειοψηφία των ψηφισάντων.³¹

Δ) Η Δεύτερη ανάγνωση στο Συμβούλιο

Η δεύτερη ανάγνωση πραγματοποιείται από το Συμβούλιο τον Νοέμβριο με αντιπροσωπεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Τα αποτελέσματα των αποφάσεων του Συμβουλίου σχετικά με τις υποχρεωτικές δαπάνες οδηγούν στον καθορισμό των οριστικών ποσών. Το σχέδιο του προϋπολογισμού αφού γίνουν οι ανάλογες τροπολογίες και τροποποιήσεις, διαβιβάζεται στο κοινοβούλιο γύρω στις 22 Νοεμβρίου.³²

Ε) Η Δεύτερη ανάγνωση του Κοινοβουλίου και η έγκριση του Προϋπολογισμού.

Στη σύνοδο της ολομέλειας του Δεκεμβρίου το Κοινοβούλιο εξετάζει τις μη υποχρεωτικές δαπάνες. Το κοινοβούλιο αποφασίζοντας με πλειοψηφία των μελών και των 3/5 των ψηφισάντων, εγκρίνει τον προϋπολογισμό. Στην συνέχεια πρέπει να επιβεβαιωθεί η έγκριση του από τον πρόεδρο του Κοινοβουλίου ώστε ο προϋπολογισμός να θεωρηθεί εκτελεστός.³³

Στην σελ 9 παρουσιάζεται ένα ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα της διαδικασίας κατάρτισης του Π Ε Κ .

Γ. Τα Έσοδα του Π Ε Κ (Αρθρ. 199).

Τα κύρια έσοδα του κοινοτικού προϋπολογισμού αποτελούν οι λεγόμενοι << ίδιοι πόροι >>. Αυτοί καθιερώθηκαν το 1970 στη θέση των χρηματικών συνεισφορών και περιλαμβάνουν:

1. Εισπράξεις από Δασμούς.

³⁰ Οδηγός προϋπολογισμού ,2000, σελ 9

³¹ Οδηγός προϋπολογισμού ,2000, σελ 9

³² Οδηγός προϋπολογισμού ,2000, σελ 9

³³ Οδηγός προϋπολογισμού ,2000, σελ 9

Τους δασμούς από την εφαρμογή του κοινού δασμολογίου στα εμπορεύματα που εισάγονται από τρίτες χώρες σε κράτη - μέλη της κοινότητας.³⁴

2. Γεωργικές Εισφορές.³⁵

Αυτές αποτελούν μεταβλητούς αντισταθμιστικούς φόρους που επιβάλλονται στην εισαγωγή γεωργικών προϊόντων από τρίτες χώρες για να καλυφθεί η διαφορά μεταξύ των παγκόσμιων τιμών και των υψηλότερων τιμών της ένωσης. Σ' αυτήν συνυπολογίζονται και οι συνεισφορές ζάχαρης και ισογλυκόζης των κοινοτικών παραγωγών.

3. Ο Πόρος Φ Π Α³⁶

Τα έσοδα του οποίου προέρχονται από την εφαρμογή ενός ενιαίου συντελεστή, ο οποίος εφαρμόζεται σε μία προσαρμοσμένη βάση Φ Π Α ίση με το 50% του Α Ε Π των κρατών - μελών.

4. Τον Τέταρτο Πόρο³⁷

Αυτός στηρίζεται στο Α Ε Π και του οποίου τα έσοδα προέρχονται από την εφαρμογή ενός ποσοστού πάνω στο Α Ε Π όλων των κρατών - μελών. Ο Συντελεστής του πόρου Α Ε Π καθορίζεται στα πλαίσια της διαδικασίας κατάρτισης του προϋπολογισμού της Κοινότητας. Στο πίνακα 3 φαίνονται τα έσοδα της κοινότητας από τότε που άρχισε να εφαρμόζεται το σύστημα των ιδίων πόρων. Από το 1952 η ύπαρξη των ιδίων πόρων για την Ε Κ Α Χ αποτέλεσε κεκτημένο. Από το 1970 η ένωση διαθέτει ίδιους πόρους, γι' αυτό και έχουμε συγκεντρωτικούς πίνακες των εσόδων της ένωσης από το 1970 και μετά.

³⁴ Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στην Ελλάδα , 1999/12,σελ 4

³⁵ Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στην Ελλάδα , 1999/22,σελ 4

³⁶ Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στην Ελλάδα , 1999/12,σελ 4

³⁷ Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στην Ελλάδα , 1999/21,σελ 4

Δ. Οι Δαπάνες του Π Ε Κ (Αρθρ. 199).

Διαχωρισμός Δαπανών.

Ο διαχωρισμός των δαπανών σε Υποχρεωτικές (Υ Δ) και Μη Υποχρεωτικές (Μ Υ Δ) έχει βασικά πολιτικό χαρακτήρα, δεδομένου ότι ρυθμίζει την κατανομή της εξουσίας ανάμεσα στα Κοινοβούλια και το Συμβούλιο.

Το Συμβούλιο αποφασίζει για τις λεγόμενες Υ Δ της Ένωσης, οι οποίες είναι για δαπάνες υποχρεώσεων που προκύπτουν άμεσα από τη Συνθήκη. Πρόκειται για Γεωργικές Δαπάνες. Σ' αυτές το Κοινοβούλιο μπορεί να προτείνει τροποποιήσεις, οι οποίες δεν δεσμεύουν το Συμβούλιο.

Το Κοινοβούλιο έχει την τελευταία λέξη για τις λεγόμενες Μ Υ Δ . Πρόκειται κυρίως για κονδύλια που προορίζονται για τις διαρθρωτικές ενέργειες και τις άλλες νέες πολιτικές . Μέχρι το ανώτατο όριο που ορίζουν οι δημοσιονομικές προοπτικές για τις δαπάνες αυτές, το Κοινοβούλιο μπορεί με τις τροπολογίες του να τροποποιήσει τις προβλέψεις αυτών των δαπανών.

Οι δαπάνες μπορούν να κατανεμηθούν σε:

Α) Δαπάνες Διοικητικής Λειτουργίας.¹

1. Δαπάνες που αφορούν το προσωπικό, τα ακίνητα, την Επίσημη Εφημερίδα, τις δημοσιεύσεις, την πληροφορική.
2. Δαπάνες ειδικών καθηκόντων, όπως οι επιδοτήσεις γενικού χαρακτήρα, οι επιχορηγήσεις διάφορων οργανισμών ή τη συμμετοχή σε εκδηλώσεις που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την Ένωση.
3. Δαπάνες διοικητικού χαρακτήρα, όπως η Επιχορήγηση Ευρωπαϊκών Σχολείων από την Ευρωπαϊκή Ένωση , οι δαπάνες λειτουργίας της Υπηρεσίας Επίσημων Εκδόσεων των Ευρ. Κοινοτήτων.

¹ Βλέπε Παράρτημα

B) Επιχειρησιακές Δαπάνες.

1. Δαπάνες που καταβάλει για εγγυήσεις το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ε Γ Τ Π Ε).

Περιλαμβάνει το νομισματικό αποθεματικό το οποίο χρησιμοποιείται για να εφοδιάσει τους γεωργικούς τομείς σε περίπτωση που δεν επαρκούν οι πιστώσεις λόγω υποτίμησης του δολαρίου σε σχέση με το Ε Υ Ρ Ο .

2. Καλύπτει διαρθρωτικές ενέργειες στις οποίες περιλαμβάνονται οι παρεμβάσεις των διαρθρωτικών ταμείων, Ε Τ Π Α, Ε Κ Τ, Ε Γ Τ Π Ε , Χ Μ Π Α.
3. Δαπάνες που αφορούν την επαγγελματική κατάρτιση, την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, την πληροφόρηση, την επικοινωνία.
4. Δαπάνες για τον έλεγχο της πυρηνικής ασφάλειας και το περιβάλλον.
5. Δαπάνες για την προστασία των καταναλωτών, την εσωτερική αγορά, τη βιομηχανία, τα διευρωπαϊκά δίκτυα.
6. Δαπάνες για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη.
7. Δαπάνες των δημοσιονομικών προοπτικών 1993-99 και το αποθεματικό για επείγουσα βοήθεια.
8. Περιλαμβάνει μόνο ένα κεφάλαιο που καλύπτει τις δαπάνες λειτουργίας από τις κοινές ενέργειες στα πλαίσια της κοινής εξωτερικής πολιτικής οι οποίες βαρύνουν τον προϋπολογισμό της Κοινότητας.
9. Συγκεντρώνει τις εγγυήσεις και τα αποθέματα.

Στον πίνακα 1 Παρουσιάζεται η εξέλιξη των κοινοτικών δαπανών από το 1958 - 2001 καθώς και συγκεντρωτική γραφική παράσταση.

1. Η Σημασία του ως Εργαλείο Άσκησης Οικονομικής Πολιτικής

Η συμβολή του Π Ε Κ ως εργαλείο άσκησης οικονομικής πολιτικής πρέπει να επικεντρωθεί:

Α) Στην συμπλήρωση της ελεύθερης λειτουργίας της αγοράς, δηλαδή σε τομείς και δραστηριότητες που η αγορά αδυνατεί να αξιοποιήσει.³⁸

Β) Στην παρέμβαση του για διόρθωση των ατελειών του ανταγωνισμού, δηλαδή να παρεμβαίνει όποτε ο στόχος αυτός δεν μπορεί να επιτευχθεί με θεσμικά μέτρα.³⁹

Η χρήση όμως του Π Ε Κ ως εργαλείο άσκησης οικονομικής πολιτικής είναι πολύ περιορισμένη και έχει ελλιπή αποτελεσματικότητα.

³⁸ Ο προϋπολογισμός της Ευρ. Κοινότητας, 1991, σελ 169

³⁹ Ο προϋπολογισμός της Ευρ. Κοινότητας, 1991, σελ 169

Όλοι οι πίνακες προέρχονται από τον “Οδηγό του Προϋπολογισμού”,
Έκδοση 2000, ISBN 92-894-0008-0

Ο Προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας 1

Εξέλιξη των κοινοτικών δαπανών από το 1958 έως το 2001
(εκτέλεση των πιστώσεων πληρωμών)

(σε εκατ. ευρώ)

Τομείς	Οικονομικά έτη										
	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968
Γενικός προϋπολογισμός											
ΕΓΤΠΕ, τμήμα Εγγυήσεων								28,7	50,7	340,0	1 259,7
Διαρθρωτικά ταμεία, εκ των οποίων:				8,6	11,3	4,6	7,2	4,6	22,1	81,1	58,5
— ΕΓΤΠΕ, τμήμα Προσανατολισμού											34,0
— ΕΤΠΑ											24,5
— ΕΤΑ											73,4
Έρευνα											1,0
Εξωτερικές δράσεις									0,9	0,8	
Διοίκηση	7,3	18,1	21,2	25,4	30,2	35,2	39,6	43,3	50,9	53,7	94,7
Επιστροφές και λοιπά									0,6	0,5	0,6
Σύνολο γενικού προϋπολογισμού	7,3	18,1	21,2	34,0	41,5	39,8	46,8	76,6	125,2	476,1	1 487,9
ΕΤΑ			3,4	15,8	53,3	65,3	83,4	106,7	108,3	104,6	106,5
ΕΚΑΧ	70,3	21,8	28,2	20,8	22,3	22,6	29,1	35,7	31,0	37,7	32,4
ΕΚΑΕ ⁽¹⁾	3,7	8,5	5,8	6,9	54,8	84,7	100,1	120,0	129,2	129,5	
Γενικό σύνολο	81,3	48,4	58,6	77,5	171,9	212,4	259,4	339,0	393,7	747,9	1 626,8

⁽¹⁾ Ο προϋπολογισμός ΕΚΑΕ έχει ενταχθεί στον γενικό προϋπολογισμό από το 1969.

Ο Προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας 1 (συνέχεια)

Εξέλιξη των κοινοτικών δαπανών από το 1958 έως το 2001
(εκτέλεση των πιστώσεων πληρωμών)

(σε εκατ. ευρώ)

Τομείς	Οικονομικά έτη										
	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Γενικός προϋπολογισμός											
ΕΓΤΠΕ, τμήμα Εγγυήσεων	1 668,6	3 108,1	1 755,6	2 485,6	3 614,4	3 459,8	4 327,7	5 636,7	6 587,1	8 679,3	10 387,1
Διαρθρωτικά ταμεία, εκ των οποίων:	70,8	95,4	118,0	136,9	259,1	281,8	375,3	623,8	685,5	1 388,7	1 515,5
— ΕΓΤΠΕ, τμήμα Προσανατολισμού	51,3	58,4	61,5	53,2	10,8	37,8	76,7	112,1	113,0	325,6	286,5
— ΕΤΠΑ							150,0	300,0	400,0	525,0	699,0
— ΕΤΑ	19,5	37,0	56,5	83,7	248,3	244,0	148,6	211,7	172,5	538,1	530,0
Έρευνα	59,2	63,4	64,9	76,3	70,1	110,3	115,9	127,2	180,8	266,9	267,6
Εξωτερικές δράσεις	1,0	1,4	0,4	71,8	63,3	358,5	250,9	202,8	194,1	313,2	443,7
Διοίκηση	104,3	115,3	137,8	173,6	245,3	306,2	364,0	430,7	501,6	686,6	775,6
Επιστροφές και λοιπά	0,9	1,6	130,4	178,1	253,0	309,8	383,1	541,6	586,8	707,1	831,2
Σύνολο γενικού προϋπολογισμού	1 904,8	3 385,2	2 207,1	3 122,3	4 505,2	4 826,4	5 816,9	7 562,8	8 735,9	12 041,8	14 220,7
ΕΤΑ	115,0	145,6	154,4	131,5	157,8	172,0	208,5	248,6	244,7	401,0	465,3
ΕΚΑΧ	45,7	45,6	49,8	51,0	40,5	58,0	76,0	84,2	95,5	67,3	87,5
Γενικό σύνολο	2 065,5	3 576,4	2 411,3	3 304,8	4 703,5	5 056,4	6 101,4	7 895,6	9 076,1	12 510,1	14 773,5

Ο Προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας 1 (συνέχεια)

Εξέλιξη των κοινοτικών δαπανών από το 1958 έως το 2001
(εκτέλεση των πιστώσεων πληρωμών)

(σε εκατ.ευρ)

Τομείς	Οικονομικά έτη										
	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Γενικός προϋπολογισμός											
ΕΓΤΠΕ, τμήμα Εγγυήσεων	11 291,9	11 063,7	12 259,8	15 785,8	18 330,4	19 727,8	22 118,1	22 950,1	26 395,2	24 401,4	25 604,6
Διαρθρωτικά ταμεία, εκ των οποίων:	1 808,5	3 566,8	4 570,1	4 081,3	3 220,0	3 702,9	5 664,7	5 859,6	6 419,3	7 945,1	9 591,4
— ΕΓΤΠΕ, τμήμα Προσανατολισμού	314,6	539,9	650,8	575,3	595,6	685,5	771,2	789,5	1 140,9	1 349,0	1 825,3
— ΕΤΠΑ	793,4	2 406,5	2 905,4	2 306,6	1 412,5	1 610,0	2 456,7	2 560,1	2 979,8	3 920,0	4 554,1
— ΕΤΑ	700,5	620,4	1 013,9	1 199,4	1 211,9	1 407,4	2 436,8	2 510,0	2 298,6	2 676,1	3 212,0
— Ταμείο Συνοχής											
Έρευνα	364,2	311,6	437,3	1 345,5	1 660,0	677,9	775,4	964,4	1 129,5	1 517,5	1 790,3
Εξωτερικές δράσεις	603,9	738,4	891,2	901,3	996,5	963,8	1 057,3	809,2	768,1	1 044,3	1 430,6
Διοίκηση	829,9	941,8	1 048,2	1 108,2	1 212,9	1 304,8	1 533,9	1 696,9	1 906,1	2 069,8	2 332,9
Επιστροφές και λοιπά	958,9	1 103,7	1 263,0	1 283,9	1 661,6	1 490,1	3 526,0	2 807,8	4 403,6	3 779,0	3 313,1
Σύνολο γενικού προϋπολογισμού	15 857,3	17 726,0	20 469,6	24 506,0	27 081,4	27 867,3	34 675,4	35 088,0	41 021,7	40 757,1	44 062,9
ΕΤΑ	481,9	663,7	647,2	718,8	703,0	698,0	846,7	837,9	1 196,3	1 297,1	1 256,5
ΕΚΑΧ	115,6	139,7	184,0	207,7	255,2	267,9	298,1	308,9	277,2	229,9	288,6
Γενικό σύνολο	16 454,8	18 529,4	21 300,8	25 432,5	28 039,6	28 833,2	35 820,2	36 234,8	42 495,2	42 284,1	45 608,0

Ο Προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας 1 (συνέχεια)

Εξέλιξη των κοινοτικών δαπανών από το 1958 έως το 2001
(εκτέλεση των ποτώσεων πληρωμών)

(σε εκατ. ευρώ)

Τομείς	Οικονομικά έτη										
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000 ⁽¹⁾	2001 ⁽²⁾
Γενικός προϋπολογισμός											
ΕΓΤΠΕ, τμήμα Εγγυήσεων	31 103,2	31 254,5	34 935,8	32 952,8	34 490,4	39 324,2	40 423,0	39 068,0	39 468,6	41 493,9	44 600,2
Διαρθρωτικά ταμεία, εκ των οποίων: ⁽³⁾	13 971,0	18 378,3	20 478,5	15 872,1	19 223,3	24 624,1	26 285,1	28 624,1	30 377,4	31 957,0	32 110,5
— ΕΓΤΠΕ, τμήμα Προσανατολισμού	2 085,4	2 857,9	2 914,2	2 476,5	2 530,6	3 360,3	3 580,0	3 521,5	3 774,0	3 510,4	3 035,1
— ΕΤΠΑ	6 306,8	8 564,8	9 545,6	6 331,2	8 373,6	10 610,3	11 521,4	11 779,2	14 006,5	14 226,4	14 671,7
— ΕΤΑ	4 030,0	4 321,1	5 382,6	4 315,4	4 546,9	6 031,6	6 143,4	7 602,8	7 245,8	7 675,0	8 525,7
— Ταμείο Συνοχής			795,0	851,6	1 699,3	1 872,2	2 323,0	2 336,0	2 731,7	2 800,0	2 500,0
— ΧΜΠΑ				395,0	248,1	421,6	486,9	407,7	571,9	498,0	504,8
Έρευνα	1 706,3	1 903,2	2 232,5	2 480,8	2 477,9	2 878,7	2 981,6	2 968,7	2 629,2	3 600,0	3 710,0
Εξωτερικές δράσεις	2 209,6	2 140,6	2 857,5	3 055,2	3 406,2	3 855,0	3 822,6	4 159,7	4 729,5	5 541,6	6 377,8
Διοίκηση	2 618,7	2 877,6	3 319,1	3 541,7	3 870,3	4 011,1	4 195,5	4 171,3	4 111,4	4 725,3	4 927,3
Επιστροφές και λοιπά	1 901,8	1 935,9	960,1	1 370,5	3 079,3	2 339,0	2 111,3	1 886,4	2 175,6	2 122,8	2 214,7
Σύνολο γενικού προϋπολογισμού	53 510,6	58 490,2	64 783,4	59 273,1	66 547,4	77 032,2	79 819,1	80 878,1	83 491,6	89 440,6	93 940,4
ΕΤΑ ⁽⁴⁾	1 191,3	1 941,7	1 353,6	1 781,6	1 563,7	1 317,4	1 213,0	1 439,6	1 275,4	2 635,0	2 553,0
ΕΚΑΧ	314,3	412,2	596,4	424,0	297,5	255,3	459,8	184,9	184,6	178,0	190,0
Γενικό σύνολο	55 016,2	60 844,1	66 733,4	61 478,7	68 408,6	78 604,9	81 491,9	82 502,6	84 951,6	92 253,6	96 683,4

⁽¹⁾ Προϋπολογισμός 2000.

⁽²⁾ Προσχέδιο προϋπολογισμού 2001.

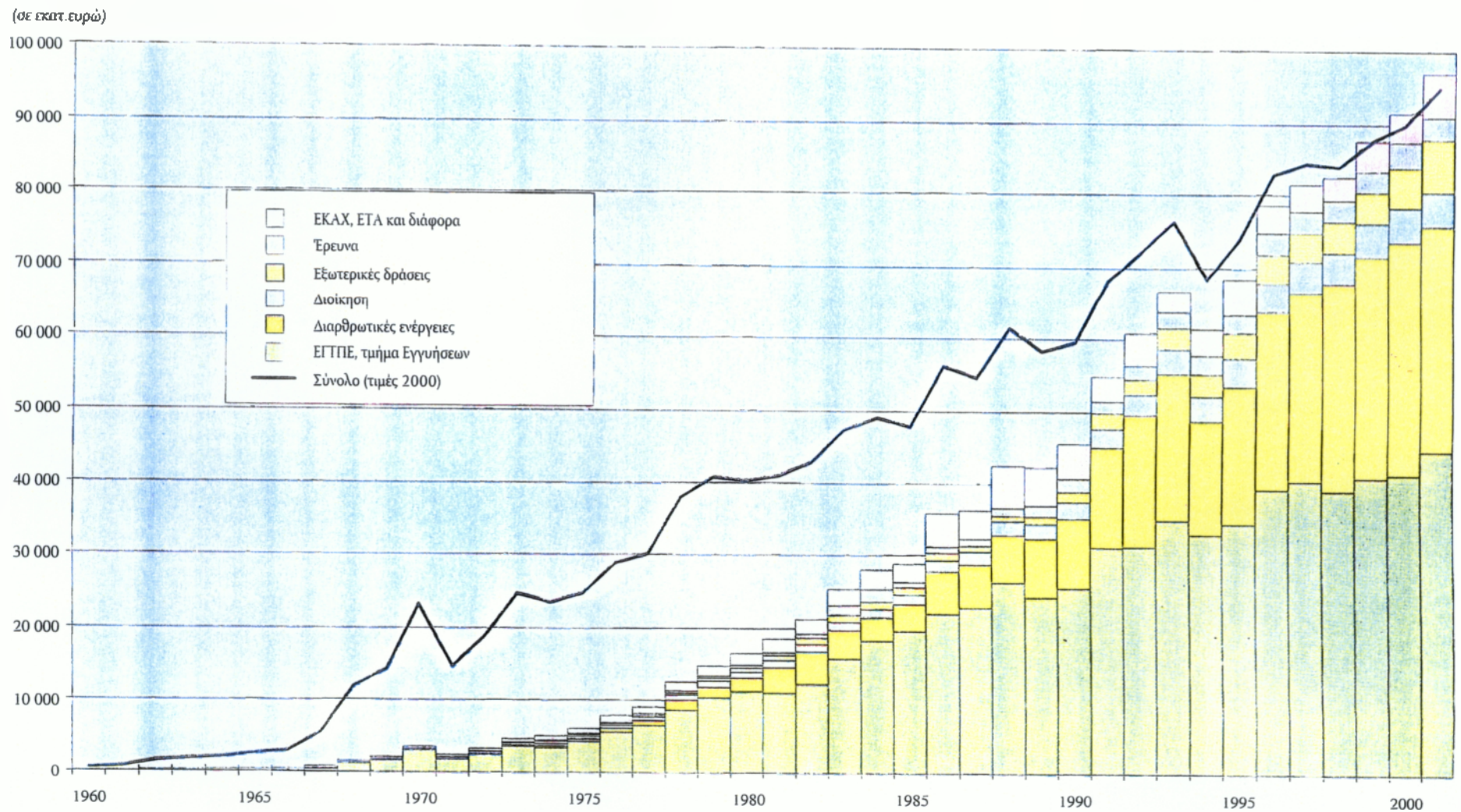
⁽³⁾ ΠΣΠ 2001 — Προσωρινή κατανομή

⁽⁴⁾ Τα ποσά για τον προϋπολογισμό του ΕΤΑ μεταξύ 1999 και 2001 είναι προσωρινά

Ο Προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γραφική παράσταση 1

Εξέλιξη των κοινοτικών δαπανών από το 1958 έως το 2001 (τρέχουσες τιμές και τιμές 2000)

Ο Προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας 2

Εξέλιξη των κοινοτικών δαπανών σε σχέση με το σύνολο των προϋπολογισμών των κρατών μελών και το ΑΕγχΠ της Κοινότητας

	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968
Σύνολο των κοινοτικών δαπανών (σε εκατ. ευρώ) (συμπεριλαμβανομένων ΕΚΑΧ ΕΚΑΕ και ΕΤΑ)	81,3	48,4	58,6	77,5	171,9	212,4	259,4	339,0	393,7	747,9	1 626,8
Ετήσια ανάπτυξη σε ονομαστικούς όρους (σε %)		- 40,5	21,0	32,3	121,8	23,6	22,1	30,7	16,1	90,0	117,5
Σύνολο των κοινοτικών δαπανών σε τιμές 2000 (σε εκατ. ευρώ)			472,2	597,8	1 256,0	1 482,4	1 751,7	2 218,0	2 497,1	4 450,0	9 239,8
Ετήσια ανάπτυξη σε πραγματικούς όρους (σε %)				26,6	110,1	18,0	18,2	26,6	12,6	78,2	107,6
Κοινοτικές δαπάνες σε % των δημοσίων δαπανών των κρατών μελών			0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,6	1,1
Δαπάνες σε % του ΑΕγχΠ της Κοινότητας			0,03	0,04	0,08	0,08	0,09	0,11	0,12	0,22	0,4
Δαπάνες ανά κάτοικο (σε ευρώ)			0,3	0,4	1,0	1,2	1,4	1,9	2,1	4,0	8,7
Δαπάνες ανά κάτοικο (σε τιμές 2000)			2,7	3,4	7,1	8,3	9,7	12,1	13,6	24,0	49,6

	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Σύνολο των κοινοτικών δαπανών (σε εκατ. ευρώ) (συμπεριλαμβανομένων ΕΚΑΧ ΕΚΑΕ και ΕΤΑ)	2 065,5	3 576,4	2 411,3	3 304,8	4 703,5	5 056,4	6 101,4	7 895,6	9 076,1	12 510,1	14 773,5
Ετήσια ανάπτυξη σε ονομαστικούς όρους (σε %)	27,0	73,1	- 32,6	37,1	42,3	7,5	20,7	29,4	15,0	37,8	18,6
Σύνολο των κοινοτικών δαπανών σε τιμές 2000 (σε εκατ. ευρώ)	10 936,4	17 663,4	11 036,5	14 045,8	17 918,3	16 984,4	18 732,0	22 321,1	23 825,5	370 177,4	31 993,0
Ετήσια ανάπτυξη σε πραγματικούς όρους (σε %)	18,4	61,5	- 37,5	27,3	27,6	- 5,2	10,3	19,2	6,7	26,7	6,8
Κοινοτικές δαπάνες σε % των δημοσίων δαπανών των κρατών μελών	1,3	2,0	1,2	1,4	1,3	1,2	1,2	1,3	1,4	1,7	1,1
Δαπάνες σε % του ΑΕγχΠ της Κοινότητας	0,48	0,73	0,44	0,54	0,52	0,50	0,53	0,60	0,62	0,77	0,8
Δαπάνες ανά κάτοικο (σε ευρώ)	11,1	18,9	12,6	17,2	18,2	19,5	23,5	30,4	34,9	48,0	56,7
Δαπάνες ανά κάτοικο (σε τιμές 2000)	58,2	93,2	57,8	73,0	69,5	65,6	72,2	85,9	91,5	115,7	122,7

Ο Προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας 2 (συνέχεια)

Εξέλιξη των κοινοτικών δαπανών σε σχέση με το σύνολο των προϋπολογισμών των κρατών μελών και το ΑΕγχΠ της Κοινότητας

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Σύνολο των κοινοτικών δαπανών (σε εκατ. ευρώ) (συμπεριλαμβανομένων ΕΚΑΧ ΕΚΑΕ και ΕΤΑ)	16454,8	18529,4	21300,8	25432,5	28039,6	28833,2	35820,2	36234,8	42495,2	42284,1	45608,0
Ετήσια ανάπτυξη σε ονομαστικούς όρους (σε %)	11,4	12,6	15,0	19,4	10,3	2,8	24,2	1,2	17,3	-0,5	7,9
Σύνολο των κοινοτικών δαπανών σε τιμές 2000 (σε εκατ. ευρώ)	32533,2	33849,8	36762,8	41759,5	44071,3	45035,4	54527,9	52919,4	58918,3	55974,8	57416,5
Ετήσια ανάπτυξη σε πραγματικούς όρους (σε %)	1,7	4,0	8,6	13,6	5,5	2,2	21,1	-2,9	11,3	-5,0	2,6
Κοινοτικές δαπάνες σε % των δημοσίων δαπανών των κρατών μελών	1,7	1,7	1,7	1,9	1,9	1,9	2,1	2,0	2,2	2,0	2,0
Δαπάνες σε % του ΑΕγχΠ της Κοινότητας	0,80	0,80	0,85	0,94	0,96	0,92	0,99	0,96	1,03	0,94	0,94
Δαπάνες ανά κάτοικο (σε ευρώ)	62,7	67,9	78,0	93,0	102,4	105,2	110,8	111,8	130,7	129,5	138,8
Δαπάνες ανά κάτοικο (σε τιμές 2000)	124,0	124,1	134,6	152,7	161,0	164,2	168,6	163,3	181,2	171,4	174,8

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000 ⁽¹⁾	2001 ⁽²⁾
Σύνολο των κοινοτικών δαπανών (σε εκατ. ευρώ) (συμπεριλαμβανομένων ΕΚΑΧ ΕΚΑΕ και ΕΤΑ)	55016,2	60844,1	66733,4	61478,7	68408,6	78604,9	81491,9	82502,6	84951,6	92253,6	96683,4
Γεωργικοί δασμοί	20,6	10,6	9,7	-7,9	11,3	14,9	3,7	1,2	3,0	8,6	4,8
Σύνολο των κοινοτικών δαπανών σε τιμές 2000 (σε εκατ. ευρώ)	66983,2	73159,0	78736,3	71929,7	77446,5	86576,3	88212,6	87133,9	87303,5	92253,6	95130,3
Ετήσια ανάπτυξη σε πραγματικούς όρους (σε %)	16,7	9,2	7,6	-8,6	7,7	11,8	1,9	(1,2)	0,2	8,6	3,1
Κοινοτικές δαπάνες σε % των δημοσίων δαπανών των κρατών μελών	2,2	2,2	2,3	2,1	2,1	2,3	2,3	2,3	2,3	2,4	2,4
Δαπάνες σε % του ΑΕγχΠ της Κοινότητας	1,03	1,09	1,18	1,04	1,04	1,14	1,12	1,09	1,07	1,09	1,09
Δαπάνες ανά κάτοικο (σε ευρώ)	158,9	175,0	191,1	175,5	183,2	209,9	217,1	219,3	225,3	244,0	255,2
Δαπάνες ανά κάτοικο (σε τιμές 2000)	193,5	210,4	225,4	205,3	207,4	231,2	235,0	231,6	231,5	244,0	251,1

(¹) Προϋπολογισμός 2000.

(²) Προσχέδιο προϋπολογισμού 2001.

Ο Προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας 3

Εκτέλεση των κοινοτικών εσόδων από το 1971 έως το 2001

(σε εκατ. ευρώ)

Τύπος εσόδων	1971		1972		1973		1974		1975		1976		1977		1978		1979	
	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%
Γεωργικοί δασμοί	713,8	30,6	799,5	25,6	510,3	10,4	330,1	6,4	590,1	9,2	1 163,7	14,2	1 778,5	20,5	2 278,9	18,3	2 143,5	14,4
Δασμοί	582,3	25,0	957,3	30,7	1 986,3	40,4	2 737,6	53,2	3 151,0	49,3	4 064,5	49,7	3 927,2	45,3	4 390,9	35,3	5 189,1	34,8
ΦΠΑ																	4 737,7	31,8
Τέταρτος πόρος																		
Διάφορα	1 033,2	44,4	1 360,7	43,6	2 417,7	49,2	2 075,7	40,4	2 644,0	41,4	2 956,5	36,1	2 969,4	34,2	5 783,0	46,4	2 821,2	18,9
Σύνολο	2 329,3	100,0	3 117,5	100,0	4 914,3	100,0	5 143,4	100,0	6 385,1	100,0	8 184,7	100,0	8 675,1	100,0	12 452,8	100,0	14 891,5	100,0

(σε εκατ. ευρώ)

Τύπος εσόδων	1980		1981		1982		1983		1984		1985		1986		1987		1988	
	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%
Γεωργικοί δασμοί	2 002,3	12,2	1 747,4	9,2	2 227,8	10,1	2 433,9	9,5	2 950,0	11,3	2 179,1	7,8	2 287,0	6,8	3 097,8	8,7	2 605,8	6,2
Δασμοί	5 905,7	35,9	6 392,4	33,8	6 815,3	30,9	7 234,6	28,1	7 623,5	29,2	8 310,1	29,6	8 173,0	24,3	8 936,5	25,0	9 310,2	22,3
ΦΠΑ	7 258,5	44,2	9 187,8	48,6	12 000,5	54,3	13 691,0	53,2	14 565,9	55,8	15 218,9	54,2	22 223,4	66,0	23 463,5	65,6	23 927,6	57,2
Τέταρτος πόρος																	4 445,8	10,6
Διάφορα	1 265,8	7,7	1 590,4	8,4	1 038,5	4,7	2 369,7	9,2	943,0	3,6	2 377,0	8,4	983,8	2,9	285,5	0,7	1 554,0	3,7
Σύνολο	16 432,3	100,0	18 918,0	100,0	22 082,1	100,0	25 729,2	100,0	26 082,4	100,0	28 085,1	100,0	33 667,2	100,0	35 783,3	100,0	41 843,4	100,0

Ο Προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας 2 (συνέχεια)

Εκτέλεση των κοινοτικών εσόδων από το 1971 έως το 2001

(σε εκατ. ευρώ)

Τύπος εσόδων	1989		1990		1991		1992		1993		1994		1995		1996		1997	
	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%
Γεωργικοί δασμοί	2 397,7	5,2	1 875,7	4,0	2 486,6	4,4	1 987,8	3,3	1 929,9	2,9	2 074,1	3,1	1 944,6	2,6	1 821,5	2,2	1 925,3	2,4
Δασμοί	10 312,9	22,5	10 285,1	22,1	11 475,4	20,4	11 292,4	18,9	11 055,6	16,8	11 178,0	16,9	12 508,6	16,7	11 762,2	14,5	12 247,0	15,2
ΦΠΑ	26 293,4	57,3	27 440,1	59,1	31 406,2	55,8	34 659,3	58,0	34 489,9	52,5	33 254,5	50,4	39 183,2	52,2	33 962,9	41,8	34 222,5	42,5
Τέταρτος πόρος	4 519,0	9,8	94,9	0,2	7 468,3	13,3	8 322,2	13,9	16 517,9	25,2	17 682,2	26,8	14 191,2	18,9	23 549,1	29,0	26 898,2	33,4
Διάφορα	2 376,8	5,2	6 773,3	14,6	3 412,9	6,1	3 450,1	5,8	1 679,5	2,6	1 813,3	2,7	7 249,5	9,7	10 179,4	12,5	5 254,7	6,5
Σύνολο	45 899,8	100,0	46 469,1	100,0	56 249,4	100,0	59 711,8	100,0	65 672,7	100,0	66 002,1	100,0	75 077,1	100,0	81 275,1	100,0	80 547,7	100,0

(σε εκατ. ευρώ)

Τύπος εσόδων	1998		1999		2000 ⁽¹⁾		2001 ⁽²⁾	
	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%
Γεωργικοί δασμοί	1 955,1	2,3	2 151,7	2,5	2 038,4	2,3	1 913,6	2,1
Δασμοί	12 155,6	14,4	11 705,9	13,5	11 665,3	13,0	12 291,8	13,0
ΦΠΑ	33 118,0	39,2	31 163,4	35,9	34 048,6	38,1	33 467,2	35,6
Τέταρτος πόρος	35 020,5	41,4	37 509,8	43,2	37 805,1	42,3	45 516,1	48,5
Διάφορα	2 280,5	2,7	4 372,7	5,0	3 883,2	4,3	751,7	0,8
Σύνολο	84 529,7	100,0	86 903,5	100,0	89 440,6	100,0	93 940,4	100,0

(¹) Προϋπολογισμός 2000.

(²) Προσχέδιο προϋπολογισμού 2001.

4. ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

Περίοδος 1987-1992

Η τρίτη διεύρυνση με την ένταξη της Ισπανίας και της Πορτογαλίας το 1986 και η υπογραφή της Ενιαίας Πράξης οδήγησε στο σχεδιασμό της μεταρρύθμισής του δημοσιονομικού συστήματος της κοινότητας. Στόχος ήταν η αποδέσμευση οικονομικών πόρων.

Η μεταρρύθμιση αυτή αποτελεί το αντικείμενο μιας συνολικής πρότασης του «πακέτου Delors» , ή οποία υποβλήθηκε από την Επιτροπή το 1987. Οι βασικές πολιτικές της μεταρρύθμισης εντοπίζονται γύρω από τα ακόλουθα τρία θέματα:

1. Ίδιοι πόροι για τα οποία θα γίνει αναφορά στα έσοδα τις Ε.Ε
2. Η δημοσιονομική πειθαρχία
3. Η μεταρρύθμιση των διορθωτικών ταμείων.

A) Οι ίδιοι πόροι

Το ύψος των ιδίων πόρων δεν εξαρτάται πλέον από τον ΦΠΑ αλλά καθορίζεται για κάθε έτος ένα συνολικό ανώτατο όριο ως ποσοστό του κοινοτικού ΑΕΠ

Η σύνθεση των ιδίων πόρων διευρύνεται με την δημιουργία ενός τετάρτου πόρου που βασίζεται στο Α Ε Π των κρατών – μελών. Ο πόρος αυτός έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ΦΠΑ ⁴⁰.

⁴⁰ Οδηγός προϋπολογισμού, 2000, σελ 51

Β)Η δημοσιονομική πειθαρχία⁴¹

Όπως έχουμε αναφέρει ο Π Ε Κ είναι ένας προϋπολογισμός υποχρεωτικά ισοσκελισμένος. Εξ ορισμού αποκλείει την άσκηση μακροοικονομικής, αφού δεν έχει την δυνατότητα να χρηματοδοτήσει δαπάνες μεγαλύτερες από τα έσοδα του.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που παρουσίαζε το ισοζύγιο εσόδων - δαπανών καθιερώθηκε ως διαχειριστική αρχή του Π Ε Κ η " Δημοσιονομική Πειθαρχία " που συνίσταται σ ' ένα πλαίσιο ελέγχου των ανισορροπιών του προϋπολογισμού με αιχμή τον περιορισμό των κοινοτικών δαπανών στο ύψος των εσόδων.

Η εφαρμογή της δημοσιονομικής πειθαρχίας στον Π Ε Κ χρονολογείται από το 1984 και με ορισμένες τροποποιήσεις έχει ενσωματωθεί ως βασική αρχή των πολυετών δημοσιονομικών προοπτικών. Οι δημοσιονομικές προοπτικές θα εξασφαλίσουν την αρμονική και ελεγχόμενη εξέλιξη των βασικών δημοσιονομικών μεγεθών, με στόχο την ισορροπία των δαπανών.

Έμφαση δόθηκε στον έλεγχο των δαπανών, προγραμματισμός δαπανών, καθιέρωση συστημάτων πρόβλεψης για την εξέλιξη τους, περιορισμός του ρυθμού αύξησης των δαπανών για τις αγροτικές ενισχύσεις σε επίπεδα χαμηλότερα από το ρυθμό αύξησης των ιδίων πόρων - χαμηλότερα του ρυθμού αύξησης του κοινοτικού Α Ε Π .

Στο ενεργητικό της Δημοσιονομικής Πειθαρχίας εγγράφονται κυρίως τα ανταλλάγματα που δόθηκαν στις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες με τη μορφή της απόφασης για το διπλασιασμό των πόρων που διατίθενται στα διαρθρωτικά ταμεία.

⁴¹Οδηγός προϋπολογισμού ,2000, σελ 51

Γ)Η μεταρρύθμιση των διαρθρωτικών ταμείων⁴²

Η ενιαία πράξη προέβλεψε τον στενό συντονισμό των τριών ταμείων που εγγράφονται στον κοινοτικό προϋπολογισμό έτσι ώστε να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα του αποφασίσθηκε επίσης :

α)ο διπλασιασμός των πόρων των ταμείων μεταξύ 1987-1993 που αντανάκλαται στα ανώτατα όρια που εγγράφονται στις διορθωτικές ενέργειες των δημοσιονομικών προοπτικών 1988-1992

β) η οργάνωση των διορθωτικών ενεργειών της κοινότητας γύρω από 5 στόχους, οι οποίοι μπορούν να καταταγούν σε:

Προγράμματα Περιφερειακής Εμβέλειας

τα οποία περιλαμβάνουν τους εξής στόχους:

στόχος 1: ανάπτυξη και διαρθρωτική προσαρμογή των υπανάπτυκτων περιφερειών

στόχος 2: Αλλαγή δραστηριότητας των περιφερειών που πλήττονται από βιομηχανική παρακμή

στόχος 5: Αναπροσαρμογή των γεωργικών δομών και ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών.

και σε

Προγράμματα Κοινοτικής Εμβέλειας

τα οποία περιλαμβάνουν τους εξής στόχους:

⁴² Οδηγός προϋπολογισμού ,2000, σελ 51

στόχος 3: καταπολέμηση της ανεργίας μεγάλης διάρκειας

στόχος 4: επαγγελματική ένταξη των νέων.

Οι στόχοι αυτοί συμπίπτηκαν σε τρεις με το 3^ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (Κ. Π. Σ.)

Τι είναι οι Δημοσιονομικές Προοπτικές

Βασικό κομμάτι για τη δόμηση του προϋπολογισμού αποτελεί η Δημοσιονομική Πολιτική. Είναι η οικονομική πολιτική της κυβέρνησης για την αύξηση των εσόδων, την κατανομή των δαπανών, το δημόσιο χρέος, την προώθηση ή τον περιορισμό ορισμένων κλάδων της οικονομικής δραστηριότητας και τέλος την επέκταση ή τον περιορισμό της συνολικής ζήτησης.

Βασιζόμενη στην παραπάνω ανάλυση μπορούμε να ορίσουμε τις Δημοσιονομικές Προοπτικές ως την μελλοντική εξέλιξη όλων αυτών των συναρτήσεων που αποτελούν την Δημοσιονομική Πολιτική.

Πιο συγκεκριμένα η κατάταξη των δαπανών της Κοινότητας γίνεται ανάλογα με τους τομείς των Δημοσιονομικών Προοπτικών και ανταποκρίνεται σε μια πολιτική λογική. Η κατανομή της συνολικής δαπάνης σε διάφορους τομείς πρέπει να βασίζεται στις κύριες πολιτικές προτεραιότητες που έχουν επιλεγεί για κάθε περίοδο.

Οι δημοσιονομικές προοπτικές 1988-1992

Οι δημοσιονομικές προοπτικές που εγκρίθηκαν το 1988 χωρίζονται σε έξι (6) τομείς :

Τομέας 1: «ΕΓΤΠΕ – τμήμα Εγγυήσεων» καλύπτει τις γεωργικές δαπάνες εγγυήσεων καθώς και το ήμισυ των ενισχύσεων για την απόσυρση γαιών.

Τομέας 2: «Διαρθρωτικές Ενέργειες», συγκεντρώνει κυρίως τις δαπάνες των διαρθρωτικών ταμείων: (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Ταμείο, Ευρωπαϊκό Ταμείο

Προσανατολισμού και Εγγυήσεως), και διαρθρωτικές δαπάνες που συνδέονται με την αλιεία, με διαρθρωτικά προγράμματα κατά γεωργική περιφέρεια.

Τομέας 3: «Πολιτικές πολυετούς χρηματοδότησης» καλύπτει την έρευνα και τα μεσογειακά ολοκληρωμένα προγράμματα.

Τομέας 4: «Άλλες πολιτικές» που συγκεντρώνει όλες τις άλλες επιχειρησιακές δαπάνες, όπως τις ενέργειες στον τομέα των μεταφορών, του περιβάλλοντος και της εσωτερικής αγοράς, και όλες τις άλλες εξωτερικές ενέργειες.

Τομέας 5: «Επιστροφές και διοικητικές δαπάνες» περιλαμβάνει τις δαπάνες που αντιστοιχούν σε διάφορες επιστροφές στα κράτη-μέλη, τις δαπάνες λειτουργίας των θεσμικών οργάνων.

Τομέας 6: «Νομισματικό αποθεματικό» για τον οποίο απαραίτητοι πόροι χρησιμοποιούνται μόνο σε περίπτωση ανάγκης.

Στον πίνακα 4 φαίνονται οι Δημοσιονομικές Προοπτικές για την περίοδο 1988 – 1992.

Πίνακας 4

Αρχικές δημοσιονομικές προοπτικές 1988-1992 (1)

(σε εκατ. ευρώ)

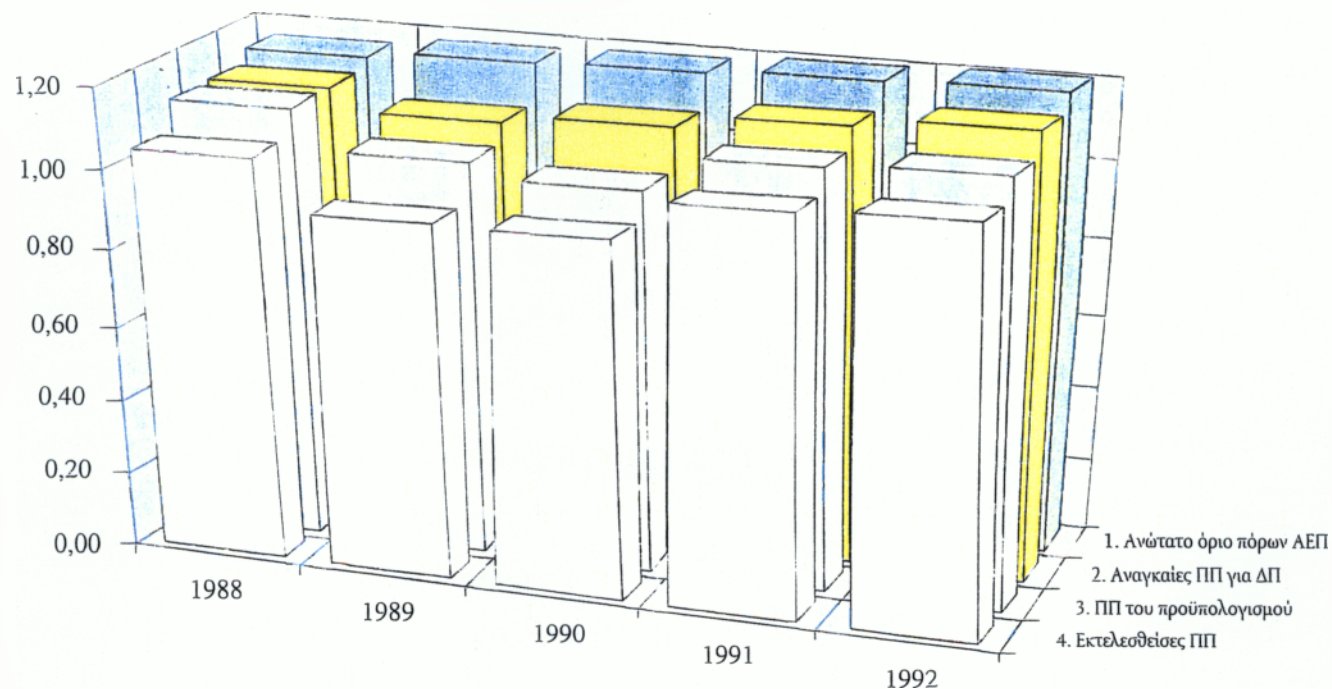
	1988	1989	1990	1991	1992
Πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων					
1. ΕΓΤΠΕ, τμήμα Εγγυήσεων	27 500	27 700	28 400	29 000	29 600
2. Διαρθρωτικές ενέργειες	7 790	9 200	10 600	12 100	13 450
3. Πολιτικές πολυετούς χρηματοδότησης	1 210	1 650	1 900	2 150	2 400
4. Άλλες πολιτικές	2 103	2 385	2 500	2 700	2 800
εκ των οποίων: μη υποχρεωτικές δαπάνες	1 646	1 801	1 860	1 910	1 970
5. Επιστροφές και διοικητικές δαπάνες	5 700	4 950	4 500	4 000	3 550
εκ των οποίων: μείωση των γεωργικών αποθεμάτων	1 240	1 400	1 400	1 400	1 400
6. Νομισματικό αποθεματικό	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Σύνολο	45 303	46 885	48 900	50 950	52 800
εκ των οποίων					
— υποχρεωτικές δαπάνες	33 698	32 607	32 810	32 980	33 400
— μη υποχρεωτικές δαπάνες	11 605	14 278	16 090	17 970	19 400
Πιστώσεις πληρωμών					
Απατούμενες πιστώσεις πληρωμών	43 779	45 300	46 900	48 600	50 100
εκ των οποίων					
— υποχρεωτικές δαπάνες	33 640	32 604	32 740	32 910	33 110
— μη υποχρεωτικές δαπάνες	10 139	12 696	14 160	15 690	16 990
Απατούμενες πιστώσεις πληρωμών σε σχέση με το ΑΕΠ (σε %)	1,12	1,14	1,15	1,16	1,17
Ανώτατο όριο των ιδίων πόρων σε σχέση με το ΑΕΠ (σε %)	1,15	1,17	1,18	1,19	1,20

(1) Λειτουργική συμφωνία (ΕΕ L 185 της 15.7.1988).

Ο Προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γραφική παράσταση 2

Εξέλιξη των πιστώσεων πληρωμών από το 1988 έως το 1992 σε ποσοστό % του κοινοτικού ΑΕΠ

Πίνακας 11

Εξέλιξη των πιστώσεων πληρωμών από το 1988 έως το 1992

(σε εκατ.ευρώ)

	1988		1989		1990		1991		1992	
	% ΑΕΠ	Ποσό	% ΑΕΠ	Ποσό	% ΑΕΠ	Ποσό	% ΑΕΠ	Ποσό	% ΑΕΠ	Ποσό
1. Ανώτατο όριο πόρων ΑΕΠ	1.15	44 954	1.17	51 152	1.18	55 590	1.19	61 440	1.20	66 432
2. Αναγκαίες ΠΠ για ΔΠ	1.08	43 779	1.06	46 885	1.08	51 291	1.13	58 458	1.19	61 081
3. ΠΠ του προϋπολογισμού	1.08	43 779	1.02	44 841	0.99	46 928	1.09	56 085	1.13	61 097
4. Εκτελεσθείσες ΠΠ	1.01	41 022	0.92	40 757	0.93	44 063	1.04	53 511	1.07	58 490

Ο Προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας 6

Ανακεφαλαίωση των ιδίων πόρων ανά κράτος μέλος από το 1988 έως το 1992

(—άδραση—)

	1988		1989		1990		1991		1992	
	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%
Βέλγιο	1 833,5	4,5	1 807,2	4,1	1 763,7	4,3	2 217,4	4,2	2 239,1	4,0
Δανία	955,6	2,3	871,0	2,0	775,1	1,9	1 033,5	2,0	1 034,8	1,8
Γερμανία	11 534,9	28,2	11 110,4	25,1	10 357,5	25,0	15 394,2	29,1	16 997,5	30,2
Ελλάδα	429,9	1,1	566,3	1,3	563,6	1,4	762,1	1,4	728,6	1,3
Ισπανία	2 678,1	6,6	3 575,1	8,1	3 671,4	8,9	4 580,2	8,7	4 828,0	8,6
Γαλλία	9 095,4	22,2	8 622,8	19,5	8 089,1	19,5	10 602,0	20,1	10 493,4	18,7
Ιρλανδία	328,2	0,8	370,9	0,8	368,5	0,9	452,4	0,9	462,3	0,8
Ιταλία	5 426,7	13,3	7 605,9	17,2	6 097,7	14,7	8 699,8	16,5	8 279,9	14,7
Λουξεμβούργο	81,6	0,2	72,8	0,2	74,5	0,2	108,8	0,2	123,5	0,2
Κάτω Χώρες	2 795,6	6,8	2 700,5	6,1	2 615,2	6,3	3 537,7	6,7	3 534,0	6,3
Πορτογαλία	399,9	1,0	458,3	1,0	502,4	1,2	712,0	1,3	838,1	1,5
Ηνωμένο Βασίλειο	5 323,9	13,0	6 568,1	14,8	6 534,3	15,8	4 736,4	9,0	6 702,4	11,9
Σύνολο (1)	40 883,3	100	44 329,3	100	41 413,0	100	52 836,5	100	56 261,7	100

(1) Στα σύνολα αυτά προστίθενται τα πλεονήσματα και διάφορα έσοδα (βλέπε πίνακα 4).

Η περίοδος 1992 έως σήμερα

Από τις αρχές του 92 η Επιτροπή προτείνει νέες δημοσιονομικές προοπτικές το πακέτο Delors II στις οποίες παρατέθονται οι στόχοι της Συνθήκης για την Ευρ. Ένωση παρόλο που οι άμεσες επιπτώσεις της νέας Συνθήκης στον προϋπολογισμό είναι σχετικά περιορισμένες⁴³

Λόγω της άσχημης οικονομικής κατάστασης των κρατών μελών η Επιτροπή πρότεινε την παράταση της εφαρμογής της πρότασής της παρατείνοντας την περίοδο πραγματοποίησης σε επτά χρόνια έως το 1999.⁴⁴

Το Ευρ. Συμβούλιο που συνήλθε στο Εδιμβούργο τον Δεκέμβριο του 1992 ενέκρινε τις δημοσιονομικές προοπτικές για την περίοδο 1993-99.

Βασικός στόχος ήταν οι διαρθρωτικές ενέργειες για τις μειονεκτικές περιοχές της Κοινότητας. Παράλληλα είχε προταθεί και η δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ανταγωνιστικότητα της Ευρ. Βιομηχανίας αν και αυτό δεν πήρε μεγάλες διαστάσεις.

Όσον αφορά τους πόρους, ενισχύθηκε ο στόχος για μεγαλύτερη αναλογικότητα σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο. Χάρη στην σταδιακή μείωση του ποσοστού του πόρου ΦΠΑ, γεγονός που ενισχύει αυτόματα το ποσοστό του ΑΕΠ όσον αφορά τη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού.⁴⁵

Οι δημοσιονομικές προοπτικές χωρίζονται σε έξι τομείς:⁴⁶

Τομέας 1: Κοινή γεωργική πολιτική, που περιλαμβάνει το σύνολο των δαπανών για την ενίσχυση της απόσυρσης των γαιών και του εισοδήματος των γεωργών, καθώς και το Ταμείο Εγγυήσεων για την Αλιεία. Το εν λόγω μέτρο

⁴³ Οδηγός Προϋπολογισμού, 2000, σελ 61

⁴⁴ Οδηγός Προϋπολογισμού, 2000, σελ 61

⁴⁵ Οδηγός Προϋπολογισμού, 2000, σελ 61

⁴⁶ Οδηγός Προϋπολογισμού, 2000, σελ 61

δημοσιονομικής πειθαρχίας συνεπάγεται ότι η ετήσια αύξηση των γεωργικών δαπανών δεν μπορεί να υπερβεί το 74% του πραγματικού ποσοστού αύξησης του ΑΕΠ της Κοινότητας.

Τομέας 2: Ενέργειες Οικονομικής και Κοινωνικής Συνοχής που καλύπτουν εκτός από τις παρεμβάσεις των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Χρηματοδοτικού Μέσου Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ), το Ταμείο Συνοχής.

Η προσπάθεια της κοινότητας υπέρ της περιφερειακής και κοινοτικής ανάπτυξης θα συνεχιστεί και κατά την περίοδο αυτή. Οι πόροι που διατίθενται από τον προϋπολογισμό προς όφελος των πλέον μειονεκτικών περιοχών των οποίων το κατά κεφαλή ΑΕΠ είναι κατώτερο του 75% του κοινοτικού μέσου όρου.

Το Ταμείο Συνοχής προορίζεται για τις χώρες των οποίων το κατά κεφαλή ΑΕΠ είναι κατώτερο του 90% του κοινοτικού μέσου όρου, και συγκεκριμένα για την Ελλάδα, την Ισπανία, την Ιρλανδία, την Πορτογαλία. Στόχος του είναι η χρηματοδότηση σχεδίων σε θέματα περιβάλλοντος ή υποδομής μεταφορών.

Τομέας 3: οι εσωτερικές πολιτικές, στις οποίες περιλαμβάνονται η έρευνα και η τεχνολογική ανάπτυξη και τα διευρωπαϊκά δίκτυα.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, οι δαπάνες για τις εσωτερικές πολιτικές θα πρέπει να αυξηθούν κατά 30% περίπου κατά των εν λόγω περίοδο. Στο πλαίσιο των εσωτερικών πολιτικών η μεγαλύτερη αύξηση παρατηρείται στις χρηματοδοτήσεις που προβλέπονται από τα διευρωπαϊκά δίκτυα. Η Κοινότητα θα συμμετάσχει στην ανάπτυξη των δικτύων στους τομείς των μεταφορών, των τηλεπικοινωνιών και της ενέργειας προκειμένου να ευνοηθεί η διασυνοριακή σύνθεση των εθνικών δικτύων. Δεδομένου ότι η κοινοτική χρηματοδότηση θα παραμείνει περιορισμένη σε σχέση με το μέγεθος των επενδύσεων που απαιτούνται στον εν λόγω τομέα, η δράση της Κοινότητας θα περιορισθεί στην συγχρηματοδότηση ορισμένων σχεδίων κοινού ενδιαφέροντος σε μία προσπάθεια προσέλευσης κεφαλαίων και από άλλες πηγές.

Τομέας 4: Εξωτερικές ενέργειες και ειδικότερα, ενέργειες που κατανέμονται ανά γεωγραφική ζώνη, ανθρωπιστικής βοήθειας, αλιείας-περιβάλλον.

Τα χρηματοδοτικά μέσα που διατίθενται για τις εξωτερικές ενέργειες της Κοινότητας θα παρουσιάσουν αύξηση πάνω από 40% κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής. Η τάση αυτή ενισχύεται σαφώς με τη δημιουργία δύο νέων αποθεματικών, του αποθεματικού για επείγουσα βοήθεια και του αποθεματικού για την εγγύηση των δανείων.

Τομέας 5: Οι διοικητικές δαπάνες των οργάνων.

Τομέας 6: Τα αποθεματικά.

Στον πίνακα 7 φαίνονται οι Αρχικές Δημοσιονομικές Προοπτικές από το 1993 – 1999 για τα 12 Κράτη - Μέλη.

Στον πίνακα 8 φαίνονται οι Αρχικές Δημοσιονομικές Προοπτικές από το 1995 – 1999 μετά την προσχώρηση της Σουηδίας – Αυστρίας – Φινλανδίας.

Ο Προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας 7.

Αρχικές δημοσιονομικές προοπτικές για την περίοδο 1993-1999 (EUR 12) ⁽¹⁾

(σε εκατ. ευρώ, Τιμές 1992)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων							
1. Κοινή γεωργική πολιτική	35 230	35 095	35 722	36 364	37 023	37 697	38 389
2. Διαρθρωτικές ενέργειες	21 277	21 885	23 480	24 990	26 526	28 240	30 000
2.1. Διαρθρωτικά ταμεία	19 777	20 135	21 480	22 740	24 026	25 690	27 400
2.2. Ταμείο Συνοχής	1 500	1 750	2 000	2 250	2 500	2 550	2 600
3. Εσωτερικές πολιτικές	3 940	4 084	4 323	4 520	4 710	4 910	5 100
4. Εξωτερικές ενέργειες	3 950	4 000	4 280	4 560	4 830	5 180	5 600
5. Διοίκηση	3 280	3 380	3 580	3 690	3 800	3 850	3 900
6. Αποθεματικά	1 500	1 500	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100
Νομισματικό αποθεματικό	1 000	1 000	500	500	500	500	500
Εξωτερικές ενέργειες :							
σ εγγύηση	300	300	300	300	300	300	300
σ έκτακτες ενισχύσεις	200	200	300	300	300	300	300
Σύνολο πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων	69 177	69 944	72 485	75 224	77 989	80 977	84 089
Σύνολο πιστώσεων πληρωμών	65 908	67 036	69 150	71 290	74 491	77 249	80 114
Σύνολο πιστώσεων πληρωμών σε ποσοστό % του ΑΕΠ	1,20	1,19	1,20	1,21	1,23	1,25	1,26
Περιθώριο σε ποσοστό % του ΑΕΠ	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Ανώτατο όριο ιδίων πόρων σε ποσοστό % του ΑΕΠ	1,20	1,20	1,21	1,22	1,24	1,26	1,27

(1) Διαοργανική συμφωνία (ΕΕ C 331 της 7.12.1993)

Ο Προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας 8

Αρχικές δημοσιονομικές προοπτικές της διευρυμένης Ένωσης (EUR 15) για την περίοδο 1995-1999 ⁽¹⁾

(σε εκατ. ευρώ, Τιμές 1995)

	1995	1996	1997	1998	1999
Πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων					
1. Κοινή γεωργική πολιτική	35 354	37 245	37 922	38 616	39 327
2. Διαρθρωτικές ενέργειες	24 477	26 026	27 588	29 268	30 945
2.1. Διαρθρωτικά ταμεία	22 369	23 668	24 980	26 610	28 345
2.2. Ταμείο Συνοχής	2 000	2 250	2 500	2 550	2 600
2.3. Χρηματοδοτικός μηχανισμός ΕΟΧ	108	108	108	108	0
3. Εσωτερικές πολιτικές	4 702	4 914	5 117	5 331	5 534
4. Εξωτερικές δράσεις	4 549	4 847	5 134	5 507	5 953
5. Διοικητικές δαπάνες	3 738	3 859	3 974	4 033	4 093
6. Αποθεματικά	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100
Νομισματικό αποθεματικό	500	500	500	500	500
Αποθεματικό για εγγυήσεις	300	300	300	300	300
Αποθεματικό για έκτακτες ενισχύσεις	300	300	300	300	300
7. Αντισταθμίσεις	1 547	701	212	99	0
Σύνολο πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων	75 467	78 692	81 047	83 954	86 952
Σύνολο πιστώσεων πληρωμών	72 020	74 605	77 372	80 037	82 778
Σύνολο πιστώσεων πληρωμών σε ποσοστό % του ΑΕΠ	1,21	1,21	1,22	1,22	1,21
Περιθώριο σε ποσοστό % του ΑΕΠ	0,00	0,01	0,02	0,03	0,03
Ανώτατο όριο ιδίων πόρων σε ποσοστό % του ΑΕΠ	1,21	1,22	1,24	1,26	1,27

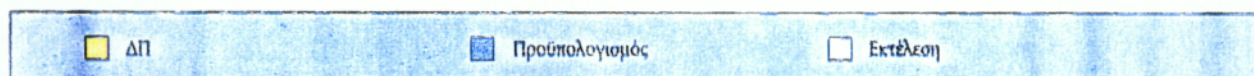
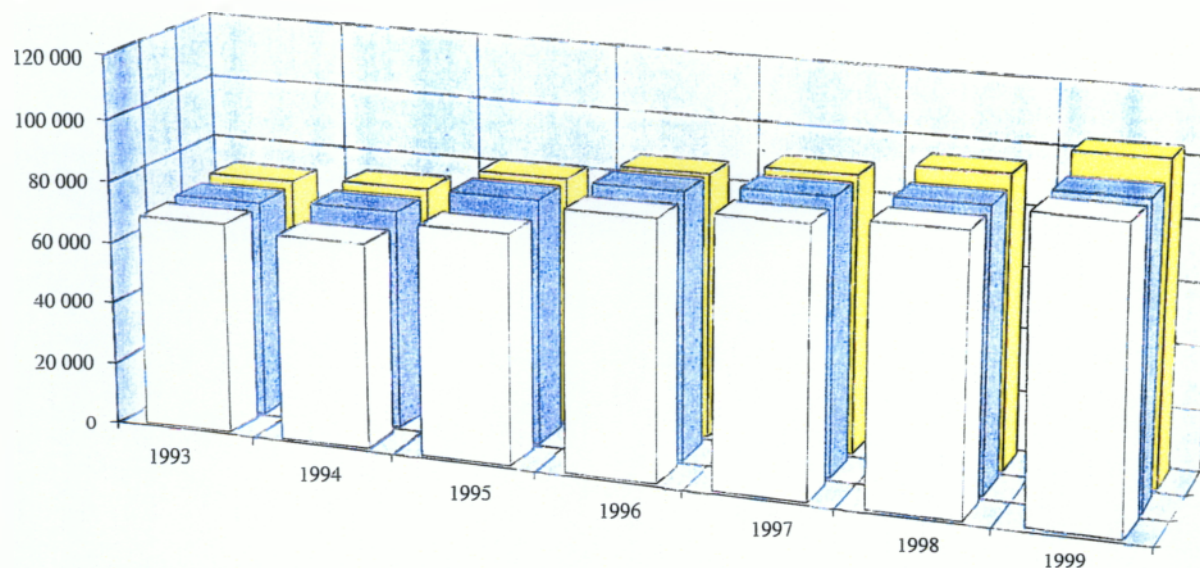
(1) ΕΕ C 395 της 31.12.1994, σ. 1.

Ο Προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γραφική παράσταση 3

Σύγκριση μεταξύ των ΔΠ, του προϋπολογισμού και της εκτέλεσης από το 1993 έως το 1999
(σε αναλήψεις υποχρεώσεων)

(σε εκατ. ευρώ)

(σε εκατ. ευρώ)

EUR 12				EUR 15									
1993		1994		1995		1996		1997		1998		1999	
ΔΠ	72 021	ΔΠ	73 486	ΔΠ	80 943	ΔΠ	86 604	ΔΠ	90 229	ΔΠ	94 744	ΔΠ	103 401
Προϋπολογισμός	70 108	Προϋπολογισμός	71 789	Προϋπολογισμός	79 843	Προϋπολογισμός	86 580	Προϋπολογισμός	89 137	Προϋπολογισμός	90 663	Προϋπολογισμός	96 665
Εκτέλεση	68 950	Εκτέλεση	67 098	Εκτέλεση	74 546	Εκτέλεση	83 760	Εκτέλεση	86 448	Εκτέλεση	88 566	Εκτέλεση	95 122

Πίνακας 9

Ανακεφαλαιώση των ιδίων πόρων ανά κράτος μέλος από το 1993 έως το 1999 (1)

(σε εκατ. ευρώ)

	Εκτέλεση 1993		Εκτέλεση 1994		Εκτέλεση 1995		Εκτέλεση 1996		Εκτέλεση 1997		Εκτέλεση 1998		Εκτέλεση 1999	
	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%
Βέλγιο	2 394,9	3,7	2 822,1	4,4	2 680,1	4,0	2 750,9	3,9	2 971,4	3,9	3 130,9	3,8	3 196,2	3,9
Δανία	1 206,5	1,9	1 296,2	2,0	1 295,4	1,9	1 368,7	1,9	1 505,8	2,0	1 694,7	2,1	1 656,2	2,0
Γερμανία	19 076,4	29,8	21 366,3	33,3	21 324,1	31,4	20 742,7	29,2	21 217,3	28,2	20 633,0	25,1	21 069,0	25,5
Ελλάδα	1 011,2	1,6	992,3	1,5	985,2	1,5	1 105,9	1,6	1 178,4	1,6	1 310,3	1,6	1 348,8	1,6
Ισπανία	5 192,6	8,1	4 718,1	7,4	3 645,2	5,4	4 547,1	6,4	5 367,6	7,1	5 752,4	7,0	6 231,3	7,6
Γαλλία	11 545,5	18,0	12 550,9	19,6	11 876,8	17,5	12 423,2	17,5	13 185,9	17,5	13 584,3	16,5	13 993,8	17,0
Ιρλανδία	567,4	0,9	638,9	1,0	664,8	1,0	681,6	1,0	687,0	0,9	984,7	1,2	1 059,7	1,3
Ιταλία	10 265,0	16,0	7 759,5	12,1	6 413,7	9,5	9 003,0	12,7	8 667,1	11,5	1 0581,4	12,9	10 765,8	13,0
Λουξεμβούργο	167,0	0,3	165,4	0,3	167,6	0,2	160,7	0,2	170,7	0,2	216,7	0,3	194,2	0,2
Κάτω Χώρες	4 030,6	6,3	4 245,9	6,6	4 349,6	6,4	4 435,5	6,2	4 837,6	6,4	5 104,5	6,2	5 091,4	6,2
Αυστρία					1 762,9	2,6	1 874,0	2,6	2 110,4	2,8	2 085,8	2,5	2 053,7	2,5
Πορτογαλία	909,4	1,4	1 215,6	1,9	864,9	1,3	851,9	1,2	1 077,8	1,4	1 104,6	1,3	1 227,6	1,5
Φινλανδία					887,4	1,3	964,0	1,4	1 061,9	1,4	1 145,8	1,4	1 210,7	1,5
Σουηδία					1 658,3	2,4	1 968,2	2,8	2 326,0	3,1	2 382,7	2,9	2 348,8	2,8
Ηνωμένο Βασίλειο	7 626,6	11,9	6 417,4	10,0	9 251,6	13,6	8 218,1	11,6	8 928,1	11,9	12 537,2	15,2	11 083,5	13,4
Σύνολο (1)	63 993,2	100,0	64 188,8	100,0	67 827,6	100,0	71 095,6	100,0	75 293,0	100,0	82 249,2	100,0	82 530,8	100,0

(1) Στα σύνολα αυτά προστίθενται τα πλεονάσματα και διάφορα έσοδα (βλέπε πίνακα 4)

Προσχέδιο προϋπολογισμού για το 2001

Μετά από συζητήσεις ανάμεσα στην Επιτροπή, το Ευρ. Κοινοβούλιο, και το Συμβούλιο Υπουργών, η Επιτροπή κατάρτισε το προσχέδιο του προϋπολογισμού .

Το μεγαλύτερο μέρος του Ευρ. Προϋπολογισμού καθορίζεται από συνθήκες, αποφάσεις των προηγούμενων ετών. Αυτό ισχύει ιδίως για τις αγροτικές δαπάνες, οι οποίες στον προϋπολογισμό του 2001 αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών, καθώς και για τα διαρθρωτικά ταμεία και για τα πολυετή προγράμματα που αφορούν την έρευνα τη νεολαία ή την εξωτερική πολιτική.⁴⁷

Ο προϋπολογισμός του 2001 καθορίζει ορισμένες σαφείς πολιτικές προτεραιότητες.⁴⁸

1. Προτεραιότητα στον δεύτερο πυλώνα της γεωργικής πολιτικής, η οποία αποτελεί ένα βασικό στοιχείο του προϋπολογισμού του 2001. Οι πιστώσεις για την ανάπτυξη της υπαίθρου παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη αύξηση στο προσχέδιο της Επιτροπής.
2. Προτεραιότητα για την ενίσχυση και επέκταση της κοινωνίας της γνώσης της Ευρώπης. Το προσχέδιο προβλέπει μία μεγάλη αύξηση των δαπανών για την έρευνα καθώς και για την ενίσχυση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.
3. Θέτει ένα νέο στόχο για την εξωτερική πολιτική: βοήθεια για τα Βαλκάνια.
4. Προτεραιότητα για τη Δημοσιονομική Πειθαρχία για τον Ευρωπαϊκό Προϋπολογισμό.

⁴⁷ Οδηγός Προϋπολογισμού ,2000, σελ 109

⁴⁸ Οδηγός Προϋπολογισμού ,2000, σελ 109

Το προσχέδιο του προϋπολογισμού προβλέπει ότι οι αναλήψεις χρηματοδοτικών υποχρεώσεων αυξάνονται κατά 1% σε σύγκριση με το περασμένο έτος. Οι πληρωμές αυξάνονται κατά 3%.

Το προσχέδιο προβλέπει μία αύξηση των αγροτικών δαπανών στο 7%. Αυτό οφείλεται στις αποφάσεις που έλαβαν οι αρχηγοί των κρατών στη σύνοδο κορυφής του Βερολίνου το περασμένο έτος.

Άρα το προσχέδιο προβλέπει αύξηση κατά 3.9% των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων και κατά 5% των πιστώσεων πληρωμών. Το ποσοστό αύξησης των πιστώσεων πληρωμών είναι υψηλότερο επειδή η Επιτροπή δεν άφησε να αυξηθούν περισσότερο οι πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων, θέλοντας αντιθέτως να τις μειώσει σημαντικά.

Έτσι προβλέπεται μείωση του ποσοστού του συνολικού ακαθάριστου εθνικού προϊόντος της Ευρ. Κοινότητας το οποίο απορροφάται από τον προϋπολογισμό της Ευρ. Ένωσης σε 1,07% για το 2001 έναντι 1,11% για το 2000.

Η Επιτροπή κατάρτισε έναν προϋπολογισμό με τον οποίο οι δαπάνες θα κατανέμονται ανά τομέα πολιτικής. Αυτό το σχέδιο προϋπολογισμού παρέχει στο Ευρ. Κοινοβούλιο και το Ευρ. Συμβούλιο μία καλή βάση για την κατάρτιση του προϋπολογισμού του 2001 έτσι ώστε οι πόροι αυτοί να χρησιμοποιηθούν αποτελεσματικότερα για την καλύτερη επίτευξη των στόχων της Ευρ. Ένωσης.

Στον πίνακα 10 φαίνεται το προσχέδιο του προϋπολογισμού για το 2001.

Ο Προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας 10

Το προσχέδιο του προϋπολογισμού 2001

(σε εκατ. ευρώ)

	Πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων		Πιστώσεις πληρωμών		Απόκλιση σε σχέση με τον προϋπολογισμό 1999			
					σε ποσό		σε %	
	Ποσό	%	Ποσό	%	ΠΑΥ	ΠΠ	ΠΑΥ	ΠΠ
Επιτροπή (τμήμα III/B)								
B1 — ΕΓΤΠΕ, τμήμα Εγγυήσεων	44 600,0	46,0	44 600,2	47,5	3 106,3	3 106,3	7,5	7,5
B2 — Διαρθρωτικές ενέργειες, διαρθρωτικές δαπάνες και δαπάνες συνοχής, χρηματοδοτικός μηχανισμός, άλλες γεωργικές και περιφερειακές ενέργειες μεταφορές και αλιεία	32 872,1	33,9	32 110,5	34,2	60,5	153,5	0,2	0,5
B3 — Κατάρτιση, νεότητα, πολιτισμός, ενημέρωση, κοινωνική διάσταση και απασχόληση	849,6	0,9	780,4	0,8	8,0	61,9	0,9	8,6
B4 — Ενέργεια, έλεγχος δικαφάλίσεων Ευριτόμ και περιβάλλον	164,7	0,2	191,1	0,2	- 46,5	2,9	- 22,0	1,5
B5 — Προστασία των καταναλωτών, εσωτερική αγορά, βιομηχανία και διευρωπαϊκά δίκτυα	1049,3	1,1	1 035,2	1,1	- 162,4	22,1	- 13,4	2,2
B6 — Έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη	3 920,0	4,0	3 710,0	3,9	290,0	110,0	8,0	3,1
B7 — Εξωτερικές δράσεις	8 363,8	8,6	6 342,8	6,8	216,0	831,2	2,7	15,1
B8 — Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ)	36,0	0,0	35,0	0,0	- 11,0	5,0	- 23,4	16,7
B0 — Εγγυήσεις, αποθεματικά και αντισταθμίσεις	208,0	0,2	208,0	0,2	5,0	5,0	2,5	2,5
Σύνολο επιχειρησιακών πιστώσεων (τμήμα III/B)	92 063,7	94,9	89 013,1	94,8	3 466,0	4 297,9	3,9	5,1
Σύνολο διοικητικών πιστώσεων (τμήμα III/A)	3 229,8	3,3	3 229,8	3,4	160,5	160,5	5,2	5,2
Σύνολο Επιτροπής	95 293,5	98,2	92 242,9	98,2	3 626,4	4 458,3	4,0	5,1
Άλλα όργανα (τμήματα I,II,IV, V ει VI)	1 697,6	1,8	1 697,6	1,8	41,6	41,6	2,5	2,5
Γενικό σύνολο	96 991,0	100,0	93 940,4	100,0	3 668,0	4 499,9	3,9	5,0

Ο Προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας 11

Σύγκριση μεταξύ του προϋπολογισμού του 2000, των ΔΠ του 2001 και του ΠΣΠ 2001

(σε εκατ. ευρώ)

	Προϋπολογισμός 2000	ΔΠ 2001	ΠΣΠ 2001	4 = 3 : 1 σε %	5 = 3 - 1	6 = 2 - 3
	1	2	3			
Πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων						
1. Κοινή γεωργική πολιτική	40 973	44 530	44 100	7,6	3 127	430 ⁽¹⁾
2. Διαρθρωτικές ενέργειες	32 678	32 720	32 270	0,1	42	
2.1. Διαρθρωτικά ταμεία	30 019	30 005	30 005	0,0	- 14	
2.2. Ταμείο Συνοχής	2 659	2 715	2 715	2,1	56	
3. Εσωτερικές πολιτικές	6 051	6 272	6 136	1,4	85	136
4. Εξωτερικές δράσεις	4 825	4 755	4 952	2,6	127	- 197 ⁽¹⁾
5. Δαπάνες διοικητικής λειτουργίας	4 724	4 939	4 927	4,3	204	12
6. Αποθεματικά	906	916	916	1,1	10	
Νομισματικό αποθεματικό	500	500	500			
Αποθεματικό για εγγυήσεις	203	208	208	2,5	5	
Αποθεματικό για έκτακτες ενισχύσεις	203	208	208	2,5	5	
7. Προσναξιακή ενισχυομ	3 167	3 240	3 240	2,3	73	
Γεωργική κατευθυντήρια γραμμή	529	540	540	2,1	11	
ISPA	1 058	1 080	1 080	2,1	22	
PHARE (υποψήφιες χώρες)	1 580	1 620	1 620	2,6	40	
Σύνολο πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων	93 323	97 372	96 991	3,9	3 668	381
Σύνολο πιστώσεων πληρωμών	89 441	94 893	93 940	5,0	4 500	953

(1) Βάσει της πρότασης ανυψώρησης των Δημοσιονομικών Προοπτικών της Επιτροπής.

Πως εξελίχθηκε η χρηματοδότηση της Ε.Ε.

Ήδη από την Συνθ. του Παρισιού το 1952 η ύπαρξη ιδίων πόρων για την ΕΚΑΧ αποτελούσε αναπόσπαστο δικαίωμα . Οι συνθήκες της Ρώμης όμως που υπογράφηκαν το 1957 προέβλεπαν την χρηματοδότηση των ΕΟΚ και ΕΚΑΧ μέσω της οικονομικής συνεισφοράς των κρατών-μελών.

Είχε όμως προβλεφθεί η θέσπιση ιδίων πόρων με τη δημιουργία της τελωνειακής ένωσης 21^{ης} Απριλίου 1970 έδωσε τη δυνατότητα αντικατάσταση της συνεισφοράς των κρατών μελών από ένα σύστημα ιδίων πόρων που περιλαμβάνει

Γεωργικές εισφορές

Τους δασμούς

Έναν πόρο για την εξισορρόπηση σε 1.4% το 1985 επί της βάσης υπολογισμού ΦΠΑ που εισπράττουν τα κράτη μέλη.

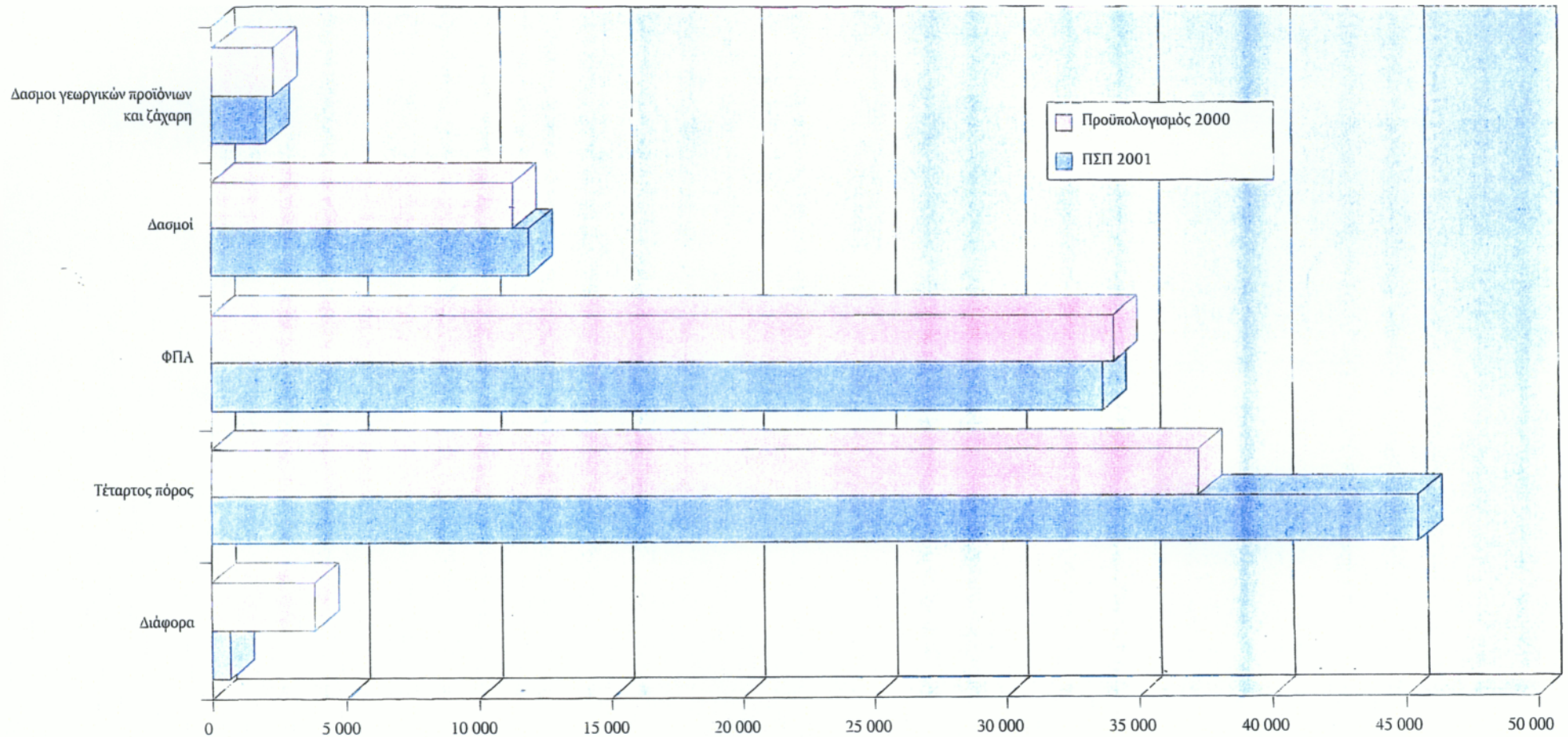
Το 1984 όμως η Επιτροπή κλήθηκε να αντιμετωπίσει την εξάντληση των ιδίων πόρων. Έτσι πρότεινε τη διάθεση από τα κράτη μέλη των ποσών με τη μορφή έντοκων δανείων και τροποποίησε έτσι την πρότασή της με τις υποδείξεις του Συμβουλίου και του Κοινοβουλίου, αντικαθιστώντας τα δάνεια με άτοκες προκαταβολές επί των νέων ιδίων πόρων.

Το 1984 οι κυβερνήσεις των κρατών-μελών ανέλαβαν την υποχρέωση να καταβάλουν τα απαραίτητα ποσά υπό τη μορφή επιστρεπτέων προκαταβολών για τη χρηματοδότηση του σχεδίου του συμπληρωματικού προϋπολογισμού, αρθρ. 1/1984.

Ο κοινοτικός προϋπολογισμός χρηματοδοτήθηκε εν μέρει από προκαταβολές των κρατών μελών. Οι προκαταβολές του 1984 επιστράφηκαν στα κράτη-μέλη και άρχισαν να καταβάλλονται το 1986. όταν αναθεωρήθηκε η απόφαση σχετικά με τους ίδιους πόρους της 7^{ης} Μαΐου του 1985 έθεσε τέρμα στην ανεπάρκεια των ιδίων πόρων της Κοινότητας.

Για να περιοριστεί η αύξηση των πόρων καθορίστηκε το 1988 ένα ανώτατο όριο που ανερχόταν στο 1,20% του ΑΕΠ το 1995, 1,27% του ΑΕΠ το 1999.

Τα κοινοτικά έσοδα ! Σύγκριση μεταξύ του προϋπολογισμού του 2000 και του ΠΣΠ του 2001

Συμπεράσματα .

Βασιζόμενοι σε ότι έχουμε αναφέρει μέχρι στιγμής μπορούμε τώρα να προσεγγίσουμε πιο συγκεκριμένα το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το συμπέρασμα αυτό έχει βασισθεί στην ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Προϋπολογισμού το οποίο έχει επεξηγηθεί στα παραπάνω κεφάλαια και το οποίο θα ολοκληρωθεί στο τελευταίο κεφάλαιο της μελέτης αυτής.

Στην μέχρι τώρα ανάλυση μας μπορούμε να ξεχωρίσουμε ως καίριες στιγμές του Ευρωπαϊκού Προϋπολογισμού, την ίδρυση της Ε Κ Α Χ (Συνθ των Παρισίων 18^{ης} Απριλίου 1951) και την ίδρυση της Ε Ο Κ (Συνθ της Ρώμης 25^{ης} Μαρτίου 1957) .

Η εξέλιξη του Κοινοτικού Προϋπολογισμού του από τις απαρχές του χαρακτηρίζεται από τη Συνθ. της Ε Κ Α Χ η οποία θεσπίζει ένα προϋπολογισμό για της δαπάνες λειτουργίας και έναν επιχειρησιακό προϋπολογισμό και από τη Συνθ. της Ρώμης η οποία θεσπίζει έναν προϋπολογισμό λειτουργίας και έναν προϋπολογισμό έρευνας και επενδύσεων.

Αυτοί οι δύο σημαντικοί σταθμοί ενοποιούνται με τη Συνθήκη συγχώνευσης των εκτελεστικών οργάνων του 1965 η οποία ενσωματώνει στο προϋπολογισμό της Ε Ο Κ τους Διοικητικούς Προϋπολογισμούς και τους Προϋπολογισμούς Λειτουργίας Ε Κ Α Χ και Ε Κ Α Ε . Τέλος η Συνθήκη του Λουξεμβούργου 1970 ενσωματώνει τον προϋπολογισμό έρευνας και επενδύσεων (Ε Κ Α Ε) στον γενικό προϋπολογισμό , απομένουν λοιπόν δυο δημοσιονομικά μέσα , ο γενικός προϋπολογισμός και ο επιχειρησιακός προϋπολογισμός Ε Κ Α Χ.

Η δημιουργία νέων ιδίων πόρων για τη κοινότητα έφερε τα κράτη μέλη να αποφασίσουν στις 21 Απριλίου 1970 την τροποποίηση των Συνθηκών για να αυξήσουν τις εξουσίες επί του Προϋπολογισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Πράγματι μια πρώτη Συνθήκη για τον προϋπολογισμό υπογράφηκε στις 25 Απριλίου 1970 και τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιουνίου 1971 . Το Κοινοβούλιο βέβαια θεώρησε ότι αυτή η Συνθήκη δεν αύξανε αρκετά τις εξουσίες του. Η Επιτροπή συμφώνησε μαζί του και έκανε προτάσεις για διεύρυνση των εξουσιών του

Κοινοβουλίου. Η δεύτερη Συνθήκη επί του Προϋπολογισμού υπογράφηκε στις 22 Ιουλίου 1975. Αυτή η Συνθήκη παραχωρούσε στο Κοινοβούλιο την αρμοδιότητα να απαλλάσσει την επιτροπή για την εκτέλεση του Κοινοτικού Προϋπολογισμού και να απορρίπτει αυτόν τον προϋπολογισμό για σοβαρούς λόγους.

Στη συνέχεια η σημαντικότερη τροποποίηση των ιδρυτικών συνθηκών των κοινοτήτων έγινε την 1^η Ιουλίου 1987 με την δημιουργία της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης. Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη είναι αυτή που οδηγεί στη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η οποία με τη σειρά της ανοίγει μια νέα φάση στη διαδικασία ένωσης των λαών της Ευρώπης και η οποία υπογράφηκε στο Μάαστριχτ το 1992.

Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση ανοίγει μια νέα φάση στη διαδικασία μιας διαρκούς στενότερης ένωσης των λαών της Ευρώπης. Η εσωτερική αγορά μπορεί να θεωρηθεί ολοκληρωμένη και τα κράτη - μέλη έχουν δημιουργήσει σταθερούς δεσμούς μεταξύ τους και σύμφωνα με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ, είναι έτοιμα να συνεργαστούν μεταξύ τους για την εδραίωση της ΟΝΕ (Οικονομική Νομισματική Ένωση), για τη σύγκληση των οικονομιών τους.

Η ΟΝΕ η οποία προβλέπεται από τη Συνθ. για την Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί ένα πολύ σημαντικό στάδιο για την Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση. Σημαίνει τη σταδιακή δέσμευση των κρατών - μελών να δημιουργήσουν ένα ενιαίο νόμισμα το οποίο θα διαχειρίζεται μια Ενιαία Κεντρική Τράπεζα ώστε να συμβάλουν στην νομισματική σταθερότητα της Κοινότητας.

Η Συνθ. για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας αποτελεί τη βάση της ΕΚΤ και του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών. Το ΕΣΚΤ αποτελείται από την ΕΚΤ και τις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες των μελών της ΕΕ και είναι υπεύθυνο για τη διαμόρφωση της Νομισματικής Πολιτικής στη ζώνη του ΕΥΡΩ. Η ΕΚΤ είναι αρμόδια για τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών στη ζώνη του ΕΥΡΩ. Ιδρύθηκε την 1^η Ιουνίου 1998 και μαζί με τις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες των κρατών - μελών εφαρμόζουν στη ζώνη του ΕΥΡΩ μια νομισματική πολιτική προσαρμοσμένη προς τη σταθερότητα.

Η ΕΚΤ διαθέτει δικό της προϋπολογισμό, ανεξάρτητο από τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Με τον τρόπο αυτό η διοίκηση της Ε

Κ Τ διατηρεί την αυτονομία της έναντι των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας.

Ο σημαντικότερος όμως ρόλος της Ε Κ Τ έγκειται στον έλεγχο των Εθνικών Προϋπολογισμών των κρατών - μελών και στον έλεγχο που διενεργεί για να διαπιστωθεί αν τα κράτη - μέλη ακολουθούν το Πρόγραμμα Σύγκλησης των Συνθηκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης .

Το γεγονός ότι η Ε Κ Τ προσπαθεί να επιτύχει τον πρωταρχικό της στόχο (τη σταθερότητα των τιμών) και μαζί με τα εκτελεστικά της όργανα και το ανώτατο όργανο λήψης αποφάσεων - το Διοικητικό Συμβούλιο - , αυτόματα μπορούμε να πούμε ότι η Ε Κ Τ είναι ρυθμιστής των οικονομικών μεγεθών και συναρτήσεων - δημοσιονομικών μεγεθών -, που συνθέτουν αλλά ταυτόχρονα και ρυθμίζουν τα οικονομικά μεγέθη των Εθνικών Προϋπολογισμών των κρατών - μελών της Κοινότητας. Αυτό ακριβώς πιστοποιεί και το γεγονός ότι η Ε Κ Τ είναι αρμόδια για τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών αλλά και την εφαρμογή μιας νομισματικής πολιτικής προσαρμοσμένης προς τη σταθερότητα.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο του οποίου το όνομα εδραιώθηκε από τις 30 Μαρτίου 1962, ήταν αυτό που εκπροσωπούσε τα κράτη - μέλη της κοινότητας , και τα μέλη του (Ευρωβουλευτές) αυξάνονται ανάλογα με τις διευρύνσεις της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Με την δημιουργία το 1957 της Ε Ο Κ και της Ε Κ Α Ε η Κοινή Συνέλευση (Ευρωπαϊκή Συνέλευση) αποτέλεσε μια διευρυμένη Συνέλευση αποτελούμενη από 142 μέλη.

Οι Ευρωβουλευτές ορίζονται από τα Εθνικά Κοινοβούλια που πρέπει να είναι μέλη τους. Από τις Συνθήκες της Ρώμης και των Παρισίων προβλεπόταν η εκλογή της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης με άμεση καθολική ψηφοφορία , κάτι όμως που δεν πραγματοποιήθηκε. Το πράσινο φως για άμεσες εκλογές δόθηκε από την Διάσκεψη Κορυφής του Παρισιού στις 9 και 10 Δεκεμβρίου 1974. Στις 25 Ιουλίου 1978 το Συμβούλιο έπαιρνε μία απόφαση που όριζε για την πρώτη άμεση εκλογή την περίοδο από 7 έως 10 Ιουνίου 1979. Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση προβλέπει ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα καταρτίσει σχέδια για τη διεξαγωγή εκλογών με άμεση καθολική ψηφοφορία.

Όσον αφορά την αποστολή του για τον προϋπολογισμό, το Κοινοβούλιο σύμφωνα με τη δεύτερη Συνθήκη για τον προϋπολογισμό του 1975 , πρέπει να συμφωνήσει σε κάθε σημαντική απόφαση που αφορά τις " δαπάνες " , Υποχρεωτικές και Μη Υποχρεωτικές (ανάλογα με το είδος των δαπανών διαφοροποιείται και το είδος της εξουσίας του) που βαρύνουν τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό . Έτσι το Κοινοβούλιο μετά από μια διαδικασία συνδιάλεξης με το Συμβούλιο επωμίζεται το βάρος της υιοθέτησης ή της απόρριψης του προϋπολογισμού που προτείνει η Επιτροπή.

Ο Προϋπολογισμός αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για την άσκηση οικονομικής πολιτικής σε εθνική κλίμακα. Ουσιαστικά αποτελεί τη προέκταση και την οικονομική πολιτική σκοπιμότητα και προτεραιότητα που θέτει το κάθε κράτος - μέλος για κάθε οικονομικό έτος. Ο προϋπολογισμός πρέπει να ακολουθεί και να συμμορφώνεται με τις πολιτικές αποφάσεις που παίρνονται κάθε φορά από το Συμβούλιο Αρχηγών Κρατών (Σύνοδο Κορυφής) . Κατ' επέκταση κάθε κράτος πρέπει να συντάσσει τον προϋπολογισμό του με βάση τις πολιτικές του προτεραιότητες οι οποίες συμβαδίζουν με την πολιτική γραμμή της Συνόδου Κορυφής.

Τυπικά ο προϋπολογισμός μπορεί να είναι ένα εργαλείο για την άσκηση οικονομικής πολιτικής, ουσιαστικά όμως κατευθύνεται, τροποποιείται και διαμορφώνεται σύμφωνα με τις πολιτικές σκοπιμότητες των κρατών - μελών. Έχει δηλαδή τη μορφή ενός αποκεντρωτικού συστήματος που εκτελεί τις αποφάσεις των κρατών - μελών .

Ολοκληρώνοντας θα πρέπει να πούμε ότι όλη η παραπάνω ανάλυση βασίστηκε σε μια σειρά δεδομένων που απορρέουν από τη μελέτη άρθρων και βιβλίων άμεσα συνδεδεμένων με το θέμα του Ευρωπαϊκού Προϋπολογισμού. Η μελλοντική ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Προϋπολογισμού αλλά και των συντελεστών που των απαρτίζουν, αποτελεί ένα θέμα μείζονος σημασίας για τις "αρχές" της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες θα πρέπει να καταναλώσουν αρκετές ώρες διαβουλεύσεων, ώστε να διασφαλίσουν την αποτελεσματικότητα και την άρτια διάρθρωση, ενός από τα σημαντικότερα στοιχεία που απεικονίζουν την οικονομική πραγματικότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Α Ε Π	Ακαθάριστο εθνικό προϊόν
Δ Ε Δ	Διευρωπαϊκά δίκτυα
Δ Π	Δημοσιονομικές προοπτικές
Ε Γ Τ Π Ε	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων
Ε Ε	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε Κ Α Ε	Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας
Ε Κ Α Χ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα
Ε Κ Τ	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
Ε Κ Τ	Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Ταμείο
Ε Σ Κ Τ	Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών
Ε Ο Κ	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
Ε Τ Ε	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
Ε Τ Π Α	Ευρωπαϊκό Τμήμα Περιφερειακής Ανάπτυξης
Κ Γ Π	Κοινή Γεωργική Πολιτική
Μ Υ Δ	Μη Υποχρεωτικές Δαπάνες
Π Π	Πιστώσεις Πληρωμών
Π Σ Π	Προσχέδιο Προϋπολογισμού
Υ Δ	Υποχρεωτικές Δαπάνες
Φ Π Α	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
Χ Μ Π Α	Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**[Κείμενο Ευρωπαϊκής Επιτροπής, "Οδηγός
Προϋπολογισμού, Έκδοση 2000, ISBN 92-894-0008-0]**

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Οι δαπάνες της Ένωσης

Οι δαπάνες της Ένωσης αναπτύχθηκαν και διαφοροποιήθηκαν σημαντικά κατά τη διάρκεια της ευρωπαϊκής οικοδόμησης (στις σελίδες 25-26 περιλαμβάνονται τα βασικά στάδια της εξέλιξης αυτής). Σήμερα ο γενικός προϋπολογισμός της Ένωσης παρουσιάζεται υπό μορφή εγγράφου και περιλαμβάνει, εκτός από την κατάσταση εσόδων, μια κατάσταση των δαπανών που περιέχει το σύνολο των δαπανών των κοινοτικών οργάνων. Η κατάσταση των δαπανών υποδιαιρείται σε έξι τμήματα που αντιστοιχούν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (τμήμα I), στο Συμβούλιο Υπουργών (τμήμα II), στην Επιτροπή (τμήμα III), στο Δικαστήριο (τμήμα IV), στο Ελεγκτικό Συνέδριο (τμήμα V), στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών (τμήμα VI).

Ενώ οι πιστώσεις που εγγράφονται στα τμήματα I, II, IV, V και VI αφορούν μόνο τις δαπάνες λειτουργίας, το τμήμα που αφορά την Επιτροπή υποδιαιρείται σε δύο μέρη Α και Β.

Το μέρος Α (πιστώσεις διοικητικής λειτουργίας) καλύπτει:

- τις δαπάνες του οργάνου που αφορούν το προσωπικό, τα ακίνητα και το υλικό, διάφορες δρασ τηριότητες (συνεδριάσεις, προσκλήσεις, κλπ.), την Επίσημη Εφημερίδα, τις δημοσιεύσεις, την πληροφορική, το προσωπικό και τη λειτουργία των αντιπροσωπειών,
- τις δαπάνες που απορρέουν από την εκτέλεση ειδικών καθηκόντων, όπως οι επιδοτήσεις γενικού χαρακτήρα, οι επιχορηγήσεις διαφόρων οργανισμών (για παράδειγμα του Ευρωπαϊκού Πανεπισ τημιακού Ινστιτούτου της Φλωρεντίας και του Κολεγίου της Ευρώπης της Brugés) ή τη σ υμμετοχή σε εκδηλώσεις που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την Ένωση,
- ορισμένες δαπάνες διοργανικού χαρακτήρα, όπως οι συντάξεις των υπαλλήλων και του έκτακτου προσ ωπικού όλων των θεσμικών οργάνων, η επιχορήγηση των Ευρωπαϊκών Σχολείων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, οι δαπάνες λειτουργίας της Υπηρεσίας Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (η αναλυτική κατανομή των πιστώσεων περιλαμβάνεται στο παράρτημα II του μέρους Α).

Στους πίνακες 30 και 31 καθώς και στη γραφική παράσταση 17 παρουσιάζεται η κατανομή των δαπανών διοικητικής λειτουργίας των θεσμικών οργάνων.

Το μέρος Β (επιχειρησιακές πιστώσεις) χωρίζεται σε οκτώ υποδιαιρέσεις.

Η υποδιαίρεση Β1 περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που καταβάλλει για εγγυήσεις το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ, τμήμα Εγγυήσεων). Στο πλαίσιο της υποδιαίρεσης αυτής εκφράζεται δημοσιονομικά η Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ), οι στόχοι της οποίας καθορίζονται από τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας:

- αύξηση της παραγωγικότητας στον τομέα της γεωργίας
- εξασφάλιση ίσου βιοτικού επιπέδου στον γεωργικό πληθυσμό,
- σταθεροποίηση των αγορών,
- εγγύηση της ασφάλειας όσον αφορά τον ανεφοδιασμό,
- εξασφάλιση λογικών τιμών για τους καταναλωτές.

Για να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί, η κοινή γεωργική αγορά βασίστηκε σε τρεις αρχές: στην ενότητα της αγοράς, στην κοινοτική προτίμηση και στην οικονομική αλληλεγγύη. Η τελευταία αυτή αρχή αντιπροσωπεύει ένα ουσιαστικό στοιχείο της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής. Για να την υλοποιήσουν τα κράτη μέλη αποφάσισαν, τον Απρίλιο του 1962, να δημιουργήσουν ένα κοινοτικό ταμείο: το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ). Το ταμείο αυτό περιλαμβάνεται στον προϋπολογισμό της Ένωσης και ακολουθεί, κατά συνέπεια, τους δημοσιονομικούς κανόνες, σε ορισμένες όμως περιπτώσεις έχουν προβλεφθεί ειδικές διατάξεις για το εν λόγω ταμείο.

Το ενιαίο αυτό ταμείο χωρίστηκε, το 1964, σε δύο τμήματα: στο τμήμα Εγγυήσεων για τις κοινοτικές δαπάνες που απορρέουν από την πολιτική των αγορών και των τιμών και στο τμήμα Προσανατολισμού για τις κοινοτικές δαπάνες που προκύπτουν από την άσκηση της πολιτικής των γεωργικών διαρθρώσεων.

Οι στόχοι που ορίζονται στη Συνθήκη επιτεύχθηκαν σε μεγάλο βαθμό, όμως η υλοποίησή τους απαιτήσε συνεχείς προσαρμογές, η τελευταία εκ των οποίων είναι η μεταρρύθμιση της ΚΑΠ, που αποφασίστηκε από το Συμβούλιο Υπουργών τον Μάιο του 1992. Η μεταρρύθμιση αυτή, που βασίζεται σε ανταγωνιστικότερες τιμές και σε άμεσες ενισχύσεις προς τους γεωργούς που έχουν τις μεγαλύτερες ανάγκες, αναμένεται να συμβάλει στη μείωση των πλεονασμάτων, στην επιβράδυνση της εγκατάλειψης της υπαίθρου και στη διαφύλαξη του περιβάλλοντος με τη λήψη μέτρων για την αποθάρρυνση της εντατικής παραγωγής.

Αντιμετωπίζοντας την εξάντληση των ιδίων πόρων, και κυρίως την αύξηση των γεωργικών δαπανών που οφείλονται σε έλλειψη ισορροπίας σε ορισμένες αγορές, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθόρισε, τον Ιούνιο του 1988, τις αρχές μιας ενισχυμένης δημοσιονομικής πειθαρχίας, προκειμένου να εξασφαλιστεί καλύτερη ισορροπία μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών δαπανών καθώς και την ελεγχόμενη αύξηση ή τους. Οι αρχές αυτές επικυρώθηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Εδιμβούργου τον Δεκέμβριο του 1992. Ένα από τα στηρίγματα αυτής της δημοσιονομικής πειθαρχίας είναι η δημιουργία μιας κατευθυντήριας γραμμής που αποτελεί ένα ανώτατο όριο των δαπανών του ΕΓΤΠΕ, τμήμα Εγγυήσεων.

Οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΠΕ-τμήμα Εγγυήσεων, αφορούν συγκεκριμένα τις επιστροφές για την εξαγωγή γεωργικών προϊόντων σε τρίτες χώρες, τα διάφορα μέτρα παρέμβασης στις

γεωργικές αγορές, τις ενέργειες ανάπτυξης της υπαίθρου καθώς και τις ενέργειες ελέγχου και πρόληψης.

Το 1993 προστέθηκαν στα ανωτέρω οι νέες αντισταθμιστικές ενισχύσεις καθώς και τα συνοδευτικά μέτρα που θεσπίστηκαν με τη μεταρρύθμιση της ΚΑΠ (πρώρη συνταξιοδότηση, περιβάλλον, αναδάσωση), οι δαπάνες για την ενίσχυση του εισοδήματος και, τέλος, οι δαπάνες του Ταμείου Εγγυήσεων για την Αλιεία.

Εκτός από το ΕΓΤΠΕ-τμήμα Εγγυήσεων η **υποδιαίρεση Β1** περιλαμβάνει το νομισματικό αποθεματικό, που ανέρχεται σε ποσό 500 εκατ. ECU, το οποίο σύμφωνα με τη δημοσιονομική πειθαρχία χρησιμοποιείται για να ανεφοδιάσει τους γεωργικούς τομείς σε περίπτωση που δεν επαρκούν οι πιστώσεις λόγω ενδεχόμενης υποτίμησης του δολαρίου σε σχέση με το ECU.

Τέλος, από το 1997 οι γεωργικές δημοσιονομικές προβλέψεις εγγράφονται όπως και οι άλλες δαπάνες με γνώμονα τη δημοσιονομική και χρηματοοικονομική σταθερότητα της ΟΝΕ. Έτσι, το 1997 οι πιστώσεις καθορίστηκαν στα 40,8 δισεκατ. ECU, σχεδόν στο ίδιο επίπεδο με το 1996. Το 1998 και το 1999 συνεχίστηκε η δημοσιονομική λιτότητα καθώς οι πιστώσεις καθορίστηκαν στο 40 437 εκατ. ECU και στα 40 940 εκατ. ECU αντίστοιχα, δηλαδή ήταν κατά 400 εκατ. ECU χαμηλότερες από τις πιστώσεις του 1997.

Όπως φαίνεται στη γραφική παράσταση 10, οι γεωργικές δαπάνες αντιπροσωπεύουν το 48% περίπου των συνολικών πιστώσεων της Κοινότητας.

Ο πίνακας 21 αναφέρει αναλυτικά, ανά τομέα ή κεφάλαιο, τις πιστώσεις που εγκρίθηκαν για το ΕΓΤΠΕ-τμήμα Εγγυήσεων.

Η **υποδιαίρεση Β2** καλύπτει τις διαρθρωτικές ενέργειες, στις οποίες περιλαμβάνονται οι παρεμβάσεις των διαρθρωτικών ταμείων — Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και τμήμα Προσανατολισμού του ΕΓΤΠΕ — και του Χρηματοδοτικού Μέσου Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ), καθώς και, από το 1993, οι αντίστοιχες του Ταμείου Συνοχής. Ακόμη περιλαμβάνει τμήμα για τις εσωτερικές πολιτικές: άλλες γεωργικές και περιφερειακές ενέργειες και παρεμβάσεις στους τομείς των μεταφορών και της αλιείας.

Με τις πιστώσεις των διαρθρωτικών ταμείων και του ΧΜΠΑ η Ένωση στηρίζει τους επτά ακόλουθους στόχους:

— στόχος 1: ανάπτυξη και διαρθρωτική προσαρμογή των καθυστερημένων αναπτυξιακά περιφερειών,

- στόχος 2: ανασυγκρότηση των ζωνών, περιλαμβανομένων των περιοχών συγκέντρωσης του εργατικού δυναμικού και των αστικών περιοχών που πλήττονται σοβαρά από την παρακμή στον βιομηχανικό τομέα,
- στόχος 3: καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας καθώς και ενίσχυση της επαγγελματικής ένταξης των νέων και των ατόμων που είναι αποκλεισμένοι από την αγορά εργασίας,
- στόχος 4: ενίσχυση για την προσαρμογή των εργαζομένων στις μεταβολές που σημειώνονται στη βιομηχανία και στην εξέλιξη των συστημάτων παραγωγής,
- στόχος 5 α): επιτάχυνση της προσαρμογής των γεωργικών διαρθρώσεων στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της κοινής γεωργικής πολιτικής,
- στόχος 5 β): ανάπτυξη και διαρθρωτική προσαρμογή των αγροτικών ζωνών,
- στόχος 6: ανάπτυξη και διαρθρωτική προσαρμογή των ζωνών που παρουσιάζουν ιδιαίτερα χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού.

Κάθε ένα από τα τέσσερα κοινοτικά διαρθρωτικά μέσα συμβάλλει στη στήριξη δύο ή περισσότερων στόχων, στα πλαίσια των κοινοτικών πλαισίων στήριξης και των κοινοτικών πρωτοβουλιών. Εξάλλου, κάθε μέσο διαθέτει περιορισμένο ποσό για καινοτόμες δραστηριότητες και μεταβατικά μέτρα. Για την περίοδο 1994-1999 έχει προβλεφθεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Εδιμβούργου συνολικό ποσό 141 471 εκατ. ECU — τιμή 1992 (149 818 εκατ. ECU — τιμή 1994) σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων για τα τέσσερα αυτά μέσα, από τις οποίες το 68,1 % για τις περιφέρειες του στόχου 1.

Σε αυτές τις πιστώσεις προστίθενται 4 747 εκατ. ECU σε τιμές 1995 για την περίοδο 1995-1999, που προορίζονται για τη λειτουργία των διαρθρωτικών ταμείων στην Αυστρία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία, εκ των οποίων 3,9 % για μία περιοχή υπαγόμενη στο στόχο 1 και 17 % για περιοχές υπαγόμενες στο στόχο 6. Τέλος, η χρηματοδότηση των δαπανών για τον χρηματοδοτικό μηχανισμό του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου που συνδέονται με την προσχώρηση της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας ενσωματώνονται στο εξής στον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με τις πιστώσεις του Ταμείου Συνοχής η Ένωση παρέχει χρηματοδοτική ενίσχυση σε έργα στους τομείς του περιβάλλοντος και των διευρωπαϊκών δικτύων υποδομών στον τομέα των μεταφορών, στα κράτη μέλη των οποίων το ακαθάριστο εθνικό προϊόν ανά κάτοικο είναι χαμηλότερο του 90 % του κοινοτικού μέσου όρου υπολογισμένου με βάση τους δείκτες της αγοραστικής δύναμης (Ελλάδα, Ισπανία, Ιρλανδία και Πορτογαλία). Το ποσοστό της κοινοτικής ενίσχυσης κυμαίνεται από 80 έως 85 % των δημοσίων δαπανών ή των εξομοιούμενων με αυτές. Για την περίοδο 1993-1999, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Εδιμβούργου προέβλεψε συνολικό κονδύλιο 15.150 εκατ. ECU — τιμή 1992, για τις πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων του εν λόγω ταμείου, με την εξής ενδεικτική κατανομή των συνολικών πόρων μεταξύ των δικαιούχων κρατών μελών: 52-58 % του συνόλου για την Ισπανία, 16-20 % για την Ελλάδα, 16-20 % για την Πορτογαλία και 7-10 % για την Ιρλανδία.

Αφετέρου, το τμήμα της υποδιαίρεσης αυτής που αφορά τις εσωτερικές πολιτικές αντιστοιχεί σε πολύ διαφοροποιημένες κοινοτικές παρεμβάσεις στον γεωργικό και τον περιφερειακό τομέα καθώς και στους τομείς των μεταφορών και της αλιείας, όπως είναι τα προγράμματα εξάλειψης και ελέγχου ορισμένων ασθενειών των ζώων, οι έλεγχοι σε διάφορους τομείς γεωργικής παραγωγής, η θέσπιση και ανάπτυξη κοινής πολιτικής μεταφορών, η συνδρομή στο Διεθνές Ταμείο για την Ιρλανδία και στα κέντρα επιχειρήσεων και καινοτομίας, ή ακόμη η συμμετοχή σε εργασίες ελέγχου και επιτήρησης των κοινοτικών ή διεθνών θαλασσίων υδάτων.

Όπως φαίνεται και στον πίνακα 20, η υποδιαίρεση αυτή αντιπροσωπεύει συνολικά τη δεύτερη μεγαλύτερη θέση δαπανών του προϋπολογισμού με το 40,5 % των πιστώσεων το 1999. Η κατανομή των πιστώσεων στο εσωτερικό της υποδιαίρεσης παρουσιάζεται στον πίνακα 22 και στις γραφικές παραστάσεις 13 και 14.

Η υποδιαίρεση Β3 περιλαμβάνει τις δαπάνες που αφορούν την επαγγελματική κατάρτιση, την εκπαίδευση και τη νεότητα, τον πολιτιστικό και τον οπτικοακουστικό τομέα, διάφορες κοινωνικές ενέργειες που δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τα διαρθρωτικά ταμεία — ειδικότερα το ΕΚΤ — καθώς και την πληροφόρηση και την επικοινωνία. Στα πλαίσια της υποδιαίρεσης αυτής χρηματοδοτούνται κατά πρώτο λόγο ενέργειες για την εκπαίδευση (πρόγραμμα Socrates), τη νεότητα (πρόγραμμα ΜΝέοι για την Ευρώπη και ΜΕθελοντική ευρωπαϊκή υπηρεσία) και την κατάρτιση (πρόγραμμα Leonardo). Το πρόγραμμα Socrates, που βασίζεται στην κεκτημένη εμπειρία από την εφαρμογή των προηγούμενων προγραμμάτων, όπως είναι το Erasmus ή το Lingua, στοχεύει στην ανάπτυξη εκπαίδευσης υψηλής ποιότητας και στην προώθηση της δημιουργίας ενός ανοικτού χώρου εκπαίδευσης, ενθαρρύνοντας παραδείγματος χάρι την κινητικότητα (φοιτητών και διδασκόντων), την αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων, την εκμάθηση γλωσσών καθώς και την ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Αυτή η προσέγγιση συμπληρώνεται από ενέργειες για τους νέους που διεξάγονται στο πλαίσιο του προγράμματος ΜΝέοι για την Ευρώπη, οι οποίες αφορούν περισσότερο την Μανεπίστημη εκπαίδευση (εκτός των δομών της διδασκαλίας και της κατάρτισης). Οι πτυχές που αναφέρονταν στην επαγγελματική κατάρτιση, που πριν καλύπτονταν από προγράμματα όπως τα Comett, FORCE ή PETRA, τώρα συγκεντρώνονται στο πρόγραμμα Leonardo.

Η Ένωση στηρίζει επίσης μέτρα για την ανάπτυξη της οπτικοακουστικής βιομηχανίας (Media), την παραγωγή, τη μετατροπή και την εκπομπή προγραμμάτων για την τηλεόραση υψηλής ευκρίνειας, καθώς και δράσεις στο πεδίο του πολιτισμού, τόσο για την πολιτιστική κληρονομιά (πρόγραμμα Raphael) όσο και για τις καλλιτεχνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες (πρόγραμμα Kaleidoscope 2000) ή για το βιβλίο και την ανάγνωση (πρόγραμμα Ariane).

Στον κοινωνικό τομέα η κοινοτική παρέμβαση αποβλέπει κατά κύριο λόγο στην ανάπτυξη του κοινωνικού διαλόγου και των δράσεων υπέρ της απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων για την ισότητα ανδρών-γυναικών, ή στη στήριξη που παρέχεται στις υπηρεσίες απασχόλησης (Eures),

καθώς και στη βελτίωση της κοινωνικής προστασίας, κυρίως για τις ομάδες που είναι πιο ευθραυστες κοινωνικά (ηλικιωμένα άτομα, μειονεκτούντες, κοινωνικά αποκλεισμένοι), και στην ελεύθερη κυκλοφορία. Επίσης στηρίζονται οι δράσεις που αφορούν το πεδίο της δημόσιας υγείας (καταπολέμηση του καρκίνου, της χρήσης ναρκωτικών, του Aids) καθώς και αυτές που επιτρέπουν τη βελτίωση των συνθηκών ασφαλείας, υγιεινής και υγείας στον τόπο εργασίας.

Τέλος, οι δαπάνες αυτές επιτρέπουν την ανάπτυξη ενεργειών πληροφόρησης και επικοινωνίας τόσο από την άποψη της γενικής πληροφόρησης του πολίτη της Ένωσης όσο και από εκείνη της πιο ειδικευμένης πληροφόρησης για ορισμένες κατηγορίες χρηστών ή κοινωνικοοικονομικών παραγόντων.

Η **υποδιαίρεση B4** καλύπτει τις δαπάνες που διατίθενται για την ενέργεια, τον έλεγχο της πυρηνικής ασφάλειας και το περιβάλλον. Οι δαπάνες αυτές υπαγορεύονται από τη διττή ανάγκη ελέγχου των ενεργειακών πόρων και διαφύλαξης του περιβάλλοντος. Όσον αφορά την ενεργειακή πολιτική, οι δαπάνες πραγματοποιούνται κατά κύριο λόγο στα πλαίσια προγραμμάτων και πλοτικών σχεδίων προώθησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (Altener) και ορθολογικής χρησιμοποίησης της ενέργειας (SAVE), καθώς και προώθησης ενεργειακών τεχνολογιών.

Ο στόχος των δαπανών για τον έλεγχο της πυρηνικής ασφάλειας είναι να εξασφαλισθεί ότι το πυρηνικό υλικό δεν χρησιμοποιείται για σκοπούς άλλους από αυτούς για τους οποίους προορίζεται. Πρόκειται ειδικότερα για τη χρηματοδότηση της αγοράς και εγκατάστασης εξοπλισμών ελέγχου στις μεγάλες εγκαταστάσεις επεξεργασίας πλουτωνίου. Οι δαπάνες που συνδέονται με την πολιτική περιβάλλοντος αφορούν ενέργειες οριζοντίου χαρακτήρα, όπως είναι η εσωτερική πτυχή του προγράμματος LIFE για την ενίσχυση σχεδίων επίδειξης και τεχνικής βοήθειας, καθώς και την επεξεργασία και παρακολούθηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και τη χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι άμεσες δαπάνες για σχέδια περιβαλλοντικής υποδομής στα λιγότερο πλούσια κράτη μέλη χρηματοδοτούνται από την υποδιαίρεση B2 (διαρθρωτικές ενέργειες), ενώ οι δαπάνες με στόχο τα περιβαλλοντικά προβλήματα ή διάσταση των οποίων υπερβαίνει το εδαφικό πλαίσιο της Κοινότητας καταλογίζονται στην υποδιαίρεση B7 (εξωτερικές ενέργειες).

Στο πλαίσιο της **υποδιαίρεσης B5** συγκεντρώνονται οι δαπάνες που αφορούν την προστασία των καταναλωτών, την εσωτερική αγορά, τη βιομηχανία, τις στατιστικές πληροφορίες και τα διευρωπαϊκά δίκτυα. Οι δαπάνες αυτές εκφράζουν τη βούληση της Κοινότητας να παγιώσει την εσωτερική αγορά και να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας της προς το συμφέρον όχι μόνον των οικονομικών παραγόντων αλλά και των καταναλωτών. Συγκεκριμένα, προβλέπονται πιστώσεις για την παρακολούθηση της εσωτερικής αγοράς και για τη χρηματοδότηση των διαδικασιών σύναψης και δημοσίευσης των συμβάσεων δημοσίων προμηθειών και έργων. Εξάλλου, έχουν προβλεφθεί πιστώσεις για ενέργειες τυποποίησης προϊόντων και υπηρεσιών καθώς και για την αξιολόγηση των φαρμάκων. Η Ένωση φροντίζει επίσης για την προώθηση των μικρών και μεσίων επιχειρήσεων με στόχο την αύξηση

η των θέσεων απασχόλησης, καθώς και τη βελτίωση της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας και τον εκσυγχρονισμό της κλωστοϋφαντουργίας στην Πορτογαλία.

Η υλοποίηση των δικτύων, που αποτελεί προτεραιότητα, θα αποτελέσει ένα από τα κυριότερα μέσα για την τόνωση της ανάπτυξης, της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση έως το έτος 2000. Η Κοινότητα προσπαθεί με τη δράση της να ευνοήσει τη σύνδεση και τη συμβατότητα των εθνικών δικτύων καθώς και την πρόσβαση σε αυτά. Η συνεισφορά της Κοινότητας λαμβάνει ιδίως τη μορφή μελετών σκοπιμότητας, εγγυήσεων δανείων ή επιδοτήσεων επιτοκίου. Η χρηματοοικονομική στήριξη αφορά κυρίως τους επόμενους τομείς: τα έργα υποδομής στον τομέα των μεταφορών, τα έργα υποδομής στον τομέα της ενέργειας και τα δίκτυα τηλεματικής μεταξύ διοικήσεων, που είναι βασικά για τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Τέλος, θα πρέπει να γίνει ιδιαίτερη μνεία στην εν λόγω υποδιαίρεση για τις λειτουργικές δαπάνες που προκύπτουν από κοινές ενέργειες οι οποίες αποφασίζονται στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων (ΔΕΥ) και που βαρύνουν τον κοινοτικό προϋπολογισμό κατ' εφαρμογή των άρθρων 31 και 36 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι δαπάνες που προορίζονται για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη (ΕΤΑ) συγκεντρώνονται στην **υποδιαίρεση Β6**. Η Ένωση έχει θέσει σε εφαρμογή στον τομέα αυτό πολυετή προγράμματα-πλαίσια που της παρέχουν τη δυνατότητα στήριξης πολλών προγραμμάτων, στα οποία συμμετέχουν ομάδες ερευνητών από όλα τα κράτη μέλη, που αφορούν την έρευνα σχετικά με τις κοινωνικοοικονομικές ανάγκες της ευρωπαϊκής κοινωνίας: απασχόληση, ανταγωνιστικότητα, ποιότητα ζωής, διαρκή ανάπτυξη. Το πέμπτο πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη (1999-2002) διαθέτει πιστώσεις 14.960 εκατ. ευρώ, επιβεβαιώνοντας έτσι τον πρωτεύοντα χαρακτήρα της πολιτικής για την έρευνα στις νέες δημοσιονομικές προοπτικές (2000-2006). Το κύριο χαρακτηριστικό του πέμπτου προγράμματος-πλαισίου είναι η συγκέντρωση των προγραμμάτων σε έναν περιορισμένο αριθμό βασικών ενεργειών που αφορούν συγκεκριμένα προβλήματα, όπως είναι π.χ. η καταπολέμηση των μολυσματικών ασθενειών, η γήρανση του πληθυσμού, το περιεχόμενο και τα εργαλεία των πολυμέσων, η διατροφικότητα στις μεταφορές, η πόλη του αύριο, η ποιότητα του ύδατος, οι κλιματικές αλλαγές, κλπ.

Οι πιστώσεις κατανέμονται ανάμεσα στην άμεση δράση της Επιτροπής μέσω του Κοινού Κέντρου
ρευνών και την έμμεση δράση (επιμερισμένων δαπανών). Οι τομείς που καλύπτονται είναι διάφοροι
και οι πιστώσεις στο πλαίσιο της έμμεσης δράσης μοιράζονται κατά κύριο λόγο στους επόμενους
τομείς: τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών, βιομηχανικές τεχνολογίες, περιβάλλον, βιοεπισ-
τήμες και βιοτεχνολογία, τεχνολογίες καθαρής και αποδοτικής ενέργειας, μεταφορές, στοχοθετημένη
οικονομικο-οικονομική έρευνα, συνεργασία με τις τρίτες χώρες και τους διεθνείς οργανισμούς, διάδοσ-
| και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων, επιμόρφωση και κινητικότητα των ερευνητών, πυρηνική ασ-
φάλεια και διασφαλίσεις και ελεγχόμενη θερμοπυρηνική σύντηξη.

Εκτός από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού σε στενή έννοια, στο πλαίσιο της συμφωνίας για τον
Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, ορισμένες χώρες της ΕΖΕΣ καταβάλλουν μια εισφορά που ενισχύει τις
πιστώσεις του μη πυρηνικού προγράμματος-πλαισίου. Η ενίσχυση αυτή υπολογίζεται για το 1996 σ-
το 1,58 % των πιστώσεων του οικονομικού έτους.

Λεπτομέρειες για τις δαπάνες στις υποδιαίρεσεις Β3 έως Β6 περιλαμβάνονται στους πίνακες 23 έως
26 και στη γραφική παράσταση 15.

Η υποδιαίρεση Β7 του γενικού προϋπολογισμού για την Ευρωπαϊκή Ένωση περιλαμβάνει τις
δαπάνες που απορρέουν από τον τομέα 4 (εξωτερικές ενέργειες) των δημοσιονομικών προοπτικών
1993-1999 και το αποθεματικό για επείγουσα βοήθεια (τμήμα του τομέα 6).

Η υποδιαίρεση αυτή του προϋπολογισμού καλύπτει ένα σύνολο ενεργειών που περιλαμβάνουν
διάφορες μορφές παρέμβασης και διάφορα δημοσιονομικά μέσα, όπως ενέργειες δημοσιονομικής,
τεχνικής και οικονομικής συνεργασίας κατανεμημένες κατά γεωγραφικές ζώνες και άλλες ενέργειες σ-
υνεργασίας, συχνά οριζοντίου τύπου, που καλύπτουν σε γενικές γραμμές το σύνολο των τρίτων
χωρών.

Οι ενέργειες δημοσιονομικής, τεχνικής και οικονομικής συνεργασίας έχουν ως στόχο να συμβάλουν σ-
την οικονομική αναδιάρθρωση των τρίτων χωρών (χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης,
ανεξάρτητα κράτη της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, μεσογειακές χώρες, χώρες της Λατινικής Αμερικής
και της Ασίας).¹

Οι άλλες ενέργειες συνεργασίας περιλαμβάνουν ενέργειες ανθρωπιστικής και επισιτιστικής βοήθειας,
πρωτοβουλίες υπέρ των δικαιωμάτων του ανθρώπου και της δημοκρατίας, ενέργειες αποκατάστασης
και ανοικοδόμησης των αναπτυσσόμενων χωρών, ενέργειες στον τομέα του περιβάλλοντος και της
υγείας στις αναπτυσσόμενες χώρες, διεθνείς συμφωνίες σε θέματα αλιείας και ενέργειες επείγουσας
βοήθειας.

Ο πίνακας 27 και η γραφική παράσταση 16 παρουσιάζουν την κατανομή των πιστώσεων στην υποδιαίρεση Β7.

Η υποδιαίρεση Β8 περιλαμβάνει μόνο ένα κεφάλαιο, που καλύπτει τις δαπάνες λειτουργίας που προκύπτουν από τις κοινές ενέργειες που αποφασίστηκαν στα πλαίσια της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) οι οποίες βαρύνουν τον προϋπολογισμό της Κοινότητας κατ' εφαρμογή των άρθρων Ι.3 και Ι.11 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τέλος, η υποδιαίρεση ΒΟ έχει ιδιαίτερο χαρακτήρα δεδομένου ότι συγκεντρώνει τις εγγυήσεις και τα αποθέματα. Στα κονδύλια της υποδιαίρεσης αυτής καταλογίζονται οι δαπάνες που θα κληθεί ενδεχομένως η Κοινότητα να χρηματοδοτήσει σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων ενός κράτους που έχει λάβει δάνειο για το οποίο έχει εγγυηθεί η Κοινότητα. Το 1994 η Κοινότητα δημιούργησε το Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές ενέργειες, οι πόροι του οποίου προορίζονται για την επιστροφή των ποσών στους πιστωτές της Κοινότητας σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του δικαιούχου ο οποίος έχει λάβει δάνειο για το οποίο έχει εγγυηθεί η Κοινότητα ή το έχει χορηγήσει η ίδια. Το Ταμείο αυτό χρηματοδοτείται:

- από καταβολές ποσών από το αποθεματικό για εγγυήσεις που ενεγράφη στον προϋπολογισμό κατά τη διάρκεια των δημοσιονομικών προοπτικών,
- από τους τόκους που προέρχονται από τις χρηματοπιστωτικές επενδύσεις των περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου,
- από τις καθυστερημένες εισπράξεις από οφειλέτες που δεν είχαν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του.

Στην υποδιαίρεση αυτή εγγράφονται επίσης οι πιστώσεις που δεν μπορούν ακόμη να χρησιμοποιηθούν, ελλείψει, τη στιγμή της ψήφισης του προϋπολογισμού, νομικής βάσης όσον αφορά τη δαπάνη, για τις οποίες όμως έχει προβλεφθεί ότι μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Τα έσοδα της Ένωσης

Η Ένωση διαθέτει για τη χρηματοδότηση των δαπανών της, ιδίους πόρους, που είναι έσοδα φορολογικής φύσεως τα οποία της διατίθενται εφάπαξ και της περιέχονται αυτοδικαίως χωρίς να απαιτείται περαιτέρω απόφαση των αρμοδίων αρχών των κρατών μελών.

Από το αρχικό ήδη στάδιο, από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Παρισιού το 1952, η ύπαρξη ιδίων πόρων για την ΕΚΑΧ αποτέλεσε κεκτημένο. Αντίθετα, οι Συνθήκες της Ρώμης που υπεγράφησαν το 1957 προέβλεπαν τη χρηματοδότηση των δύο Κοινοτήτων ΕΟΚ και ΕΚΑΧ μέσω της χρηματοδοτικής συνεισφοράς των κρατών μελών. Ωστόσο, είχε προβλεφθεί ήδη η δυνατότητα θέσπισης ιδίων πόρων με τη δημιουργία της τελωνειακής ένωσης. Σ' αυτή τη βάση η απόφαση της 21ης Απριλίου 1970 παρέσχε τη δυνατότητα αντικατάστασης της συνεισφοράς των κρατών μελών από ένα σύστημα ιδίων πόρων που περιλαμβάνει τις γεωργικές εισφορές, τους δασμούς καθώς και έναν πόρο που θα επέτρεπε την εξισορρόπηση σε 1,4 % το 1985 — επί της βάσης υπολογισμού του φόρου προστιθέμενης αξίας που εισπράττουν τα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή αντιμετώπισε το 1984 την εξάντληση των ιδίων πόρων και, αναμένοντας την εξεύρεση λύσης μέσω της αναθεώρησης της απόφασης για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων, πρότεινε αρχικά τη διάθεση από τα κράτη μέλη των αναγκαίων ποσών υπό μορφή έντοκων δανείων και τροποποίησε την πρότασή της, σύμφωνα με τις υποδείξεις του Συμβουλίου και του Κοινοβουλίου, αντικαθιστώντας τα δάνεια με άτοκες προκαταβολές επί των νέων ιδίων πόρων.

- Τέλος, οι κυβερνήσεις των κρατών μελών ανέλαβαν την υποχρέωση να καταβάλουν στην Κοινότητα το 1984, υπό μορφή επιστρεπτέων προκαταβολών, τα απαραίτητα ποσά για τη χρηματοδότηση του σχεδίου του διορθωτικού και συμπληρωματικού προϋπολογισμού αριθ. 1/1984. Τον Απρίλιο του 1985 οι εκπρόσωποι των κυβερνήσεων των κρατών μελών ανέλαβαν την υποχρέωση να καταβάλουν στην Κοινότητα προκαταβολές για τη συμπλήρωση της χρηματοδότησης του προϋπολογισμού του 1985 § τα καταβληθέντα τη φορά αυτή ποσά αποτελούσαν μη επιστρεπτέες προκαταβολές.

Ο κοινοτικός προϋπολογισμός χρηματοδοτήθηκε κατά συνέπεια εν μέρει από προκαταβολές των κρατών μελών: το 1984 ανήλθαν σε 1003 εκατ. ECU και το 1985 σε 1982 εκατ. ECU § η κλίμακα κατανομής που χρησιμοποιήθηκε εφαρμόσθηκε στη βάση υπολογισμού του ΦΠΑ. Οι προκαταβολές για το 1984 επεστράφησαν στα κράτη μέλη σε οκτώ εξαμηνιαίες δόσεις, οι οποίες άρχισαν να καταβάλλονται το 1986. Η αναθεώρηση της απόφασης σχετικά με το σύστημα των ιδίων πόρων της 7ης Μαΐου 1985, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1986, έθεσε τέρμα στην ανεπάρκεια των ιδίων πόρων της Κοινότητας.

Η αβυσσική των οικονομικών της Κοινότητας το 1988 τροποποίησε και διεύρυνε τη σύνθεση των ιδίων πόρων της Κοινότητας. Εξάλλου, για να περιορισθεί η αύξηση των πόρων που εισέπραττε η Κοινότητα, με απόφαση της 24ης Ιουνίου 1988 καθορίσθηκε ένα συνολικό ανώτατο όριο που ανερχόταν στο 1,20 % του ΑΕΠ της Κοινότητας το 1992. Εν αναμονή νέας απόφασης για τους ίδιους πόρους το ανώτατο όριο του 1,20 % θα εξακολουθήσει να ισχύει για τα οικονομικά έτη 1993 και 1994.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Εδιμβούργου η Επιτροπή πρότεινε νέα απόφαση σχετικά με το σύστημα των ιδίων πόρων. Η απόφαση αυτή προβλέπει την αύξηση του ανωτάτου ορίου των ιδίων πόρων σε 1,21 % του ΑΕΠ το 1995 και, σταδιακά, μέχρι 1,27 % του ΑΕΠ το 1999. Ο ενιαίος συντελεστής του φόρου ΦΠΑ θα μειωθεί προοδευτικά από 1,4 σε 1 % το 1999 και η βάση του ΦΠΑ που πρέπει να ληφθεί υπόψη θα περιορισθεί, σταδιακά επίσης, στο 50 % του ΑΕΠ αντί για 55 % που είναι τώρα. Από το 1995 θα περιορισθεί στο 50 % του ΑΕΠ η βάση ΦΠΑ των κρατών μελών που είναι δικαιούχοι του Ταμείου Συνοχής.

Αυτή η νέα απόφαση για τους ίδιους πόρους άρχισε να ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 1995 μετά την επικύρωσή της από όλα τα κράτη μέλη κατά τη διάρκεια του 1996.

Οι ίδιοι πόροι της Κοινότητας περιλαμβάνουν:

1. τους γεωργικούς δασμούς και τις συνεισφορές ζάχαρης και ισογλυκόζης

Οι γεωργικοί δασμοί αντικαθιστούν τις γεωργικές εισφορές, φόρους μεταβλητούς που εισπράττονταν έως τις 30 Ιουνίου 1995 κατά την εισαγωγή γεωργικών προϊόντων, τα οποία υπάγονται στην κοινή οργάνωση αγοράς και προέρχονται από τρίτες χώρες, προκειμένου να αντισταθμιστεί η διαφορά μεταξύ των διεθνών τιμών και του επιπέδου τιμών που έχει καθορισθεί για την Κοινότητα (πρόκειται για την αρχή της κοινοτικής προτίμησης).

Μετά τις συμφωνίες που υπεγράφησαν στα πλαίσια της ΓΣΔΕ οι γεωργικές εισφορές αντικαθίστανται, κατά το μεγαλύτερο τους μέρος, από δασμούς. Το νέο σύστημα εφαρμόζεται από την 1η Ιουλίου 1995.

Οι συνεισφορές ζάχαρης και ισογλυκόζης προβλέπονται στο πλαίσιο της κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα της ζάχαρης και καλύπτουν:

- τις συνεισφορές στην παραγωγή με τις οποίες συμμετέχουν οι παραγωγοί στις δαπάνες στήριξης της αγοράς,
- τις συνεισφορές στην αποθεματοποίηση που χρηματοδοτούν το σύστημα ίσης κατανομής των εξόδων αποθεματοποίησης, ώστε να εξασφαλίζεται η κανονική διάθεση της ζάχαρης,

- μία συμπληρωματική εισφορά που προορίζεται για την πλήρη απορρόφηση της συνολικής απώλειας που διαπιστώνεται από την περίοδο εμπορίας 1988/89 και η οποία δεν καλύπτεται από το προϊόν των συνεισφορών στην παραγωγή.

Οι συνεισφορές για την παραγωγή ισογλυκόζης και ινσουλίνης εξομοιούνται προς τις συνεισφορές για την παραγωγή ζάχαρης.

2. τους δασμούς που προέρχονται από την εφαρμογή του κοινού δασμολογίου επί της αξίας στο τελωνείο των εμπορευμάτων που εισάγονται από τρίτες χώρες.

3. τον πόρο ΦΠΑ που προέρχεται από την εφαρμογή ομοιόμορφου συντελεστή στη βάση υπολογισμού του ΦΠΑ κάθε κράτους μέλους, που έχει εναρμονισθεί σύμφωνα με κοινοτικούς κανόνες. Ο ομοιόμορφος συντελεστής προκύπτει, μετά την αναμόρφωση τον Ιούνιο του 1988, από την εφαρμογή του 1,4 % στη βάση ΦΠΑ και τη μείωση του μικτού ποσού της αντιστάθμισης υπέρ του Ηνωμένου Βασιλείου. Η βάση υπολογισμού ενός κράτους μέλους που πρέπει να ληφθεί υπόψη δεν πρέπει να υπερβαίνει το 55 % του ΑΕΠ του. Η νέα απόφαση για το σύστημα των ιδίων πόρων, η οποία επικυρώθηκε πρόσφατα, προβλέπει τη σταδιακή μείωση του συντελεστή ΦΠΑ έως 1,0 % το 1999 και του συντελεστή προσαρμογής στο 50 % έως το 1999. Το αποτέλεσμα θα είναι να μειωθεί η επιβάρυνση από τον πόρο ΦΠΑ στο σύνολο των ιδίων πόρων που είναι απαραίτητοι για τη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού, με αντιστάθμισμα την αύξηση του Μπέταρτου πόρου.

4. τον Μπέταρτο πόρο. Από το 1988 έχει δημιουργηθεί μία νέα κατηγορία εσόδων. Πρόκειται για έναν νέο πόρο που βασίζεται στο ΑΕΠ και ο οποίος προέρχεται από την εφαρμογή ενός ποσοστού επί του συνόλου των ΑΕΠ όλων των κρατών μελών.

Το ποσοστό αυτό, που αποτελεί πηγή εξισορρόπησης του προϋπολογισμού, καθορίζεται στο πλαίσιο της διαδικασίας του προϋπολογισμού αφού ληφθούν υπόψη όλα τα άλλα έσοδα του προϋπολογισμού. Για το λόγο αυτό χαρακτηρίζεται ως συμπληρωματικός πόρος.

Το σύνολο των εσόδων αυτών, στα οποία προστίθενται και διάφορα άλλα έσοδα, όπως παραδείγματος χάρη το προϊόν κρατήσεων επί των μισθών των κοινοτικών υπαλλήλων (φοροι και κοινωνικές εισφορές) ή οι τόκοι υπερημερίας και τα πρόστιμα, και, κατά περίπτωση, το πλεόνασμα που προκύπτει από προηγούμενες χρήσεις, παρέχουν τη δυνατότητα κάλυψης του συνολικού ποσού των πιστώσεων πληρωμών που απαιτούνται για τη χρηματοδότηση των δαπανών οι οποίες εγγράφονται στον προϋπολογισμό ενός συγκεκριμένου οικονομικού έτους.

Στον πίνακα 4 ανακεφαλαιώνονται τα έσοδα της Κοινότητας από τότε που άρχισε να εφαρμόζεται το σύστημα των ιδίων πόρων. Στον τίτλο «διάφορα» τα αναφερόμενα ποσά περιλαμβάνουν όλα των διαφόρων εσόδων, για τα οποία έχει γίνει λογιστική εγγραφή από το 1970. Έτσι, για τη δεκαετία η χρήση αυτή καλύπτει κατά κύριο λόγο τις συνεισφορές των κρατών μελών, καθότι οι ΦΠΑ και ΑΕΠ θεσπίστηκαν μόλις κατά τη δεκαετία του '80. Τα μεταφερόμενα πλεον εξάλλου αντιπροσωπεύουν σημαντικό τμήμα της θέσης αυτής από το 1988. Οι γραφικές ποίς 5 και 6 παρουσιάζουν την εξέλιξη των εσόδων αυτών.

Η απόδοση των παραδοσιακών ιδίων πόρων στην Επιτροπή πραγματοποιείται το αργότερο μήνες μετά τη βεβαίωση του ποσού, αφού αφαιρεθεί το 10 % που καλύπτει τα έξοδα είς των κρατών μελών. Οι πόροι που προέρχονται από τον ΦΠΑ και εκείνοι που βασίζονται σ

αποδίδονται κάθε μήνα, ανά τεταρτημόρια των ποσών που προβλέπει ο προϋπολογισμός οικονομικού έτους, ενώ κατά τη διάρκεια του επόμενου οικονομικού έτους πραγματοποιείται αναπροσαρμογή σε συνάρτηση με τις βάσεις που επιβεβαιώθηκαν κατά τη διάρκεια του επόμενου οικονομικού έτους.

Στους πίνακες 12 και 18 ανακεφαλαιώνονται τα ποσά της συνολικής εισφοράς (συμπεριλαμβανομένων όλα τα είδη ιδίων πόρων) κάθε κράτους μέλους μεταξύ 1998 και 1999. Τα στοιχεία ανά κράτος εμφανίζονται λεπτομερώς για το έτος 1999 στους πίνακες και τις γραφικές παραστάσεις που διέχονται το μερίδιο κάθε κράτους μέλους στο σύνολο της χρηματοδότησης (γραφική παράσταση 18, : 32 έως 34).

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Οδηγός Προϋπολογισμού, Λουξεμβούργο : Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων , **2000**. (ISBN 92-894-0008-0).

Μούσης Σ. Νίκος, Από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση Θεσμοί και Πολιτικές, 3^η Έκδοση , Εκδόσεις Παπαζήση , Αθήνα **1994**.

Μούσης Σ. Νίκος, *Ανάλυση της Κοινοτικής Πολιτικής* , 1^{ος} Τόμος , Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα **1981**, σελ 154-195 (HC 241.2.M 59.1981).

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Η Ευρώπη και ο Προϋπολογισμός της : Σε τι χρησιμεύουν Χρήματά σας, Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, **2000**. (ISBN 92-828-8226-8).

Γεωργακόπουλος Θ. - Σερεμέτης Δ. , *Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση Θεωρία και Πολιτική*, Εκδόσεις Θεμέλιο **1991**, σελ 154 - 179 . (HC. 241.2.E979.1991).

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Έκδοση : Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (Ε Κ Τ) Φραγκφούρτη, **2000**. (ISBN 92-9181-045-2).

Εγκυκλοπαίδεια Britannica.

Η. Α Θωμόπουλου, Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και η άσκηση της Νομισματικής Πολιτικής , Γενικά Άρθρα , σελ 11-17.

Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας, *Η Εισαγωγή του ΕΥΡΩ και η Τοπική Αυτοδιοίκηση*, Εκδόσεις : Κ Ε Δ Κ Ε , Αθήνα Ιούλιος **1999**. (ISBN 960-7509-24-2) .

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενικός Προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Οικονομικό Έτος 2002, Βρυξέλλες Λουξεμβούργο, Ιανουάριος **2002**. [SEC (2000) 150 - ΕΛ].

Ευρωπαϊκή Ένωση, Δημοσιονομική Έκθεση 1999, Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, **2001**. (ISBN 92-828-9490-8).

Θεόδωρος Χυτήρης, *Τα Οικονομικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Εκδόσεις Παρατηρητής, σελ 115-143.

TASCA . C, Κανονισμός (Ε Κ) αριθρ 2040/2000 του Συμβουλίου της 26^{ης} Σεπτεμβρίου 2000 σχετικά με τη δημοσιονομική πειθαρχία, Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (L 244/27), Βρυξέλες **29 Σεπτεμβρίου 2000**

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, *Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο*, (2000/0109 OD), Βρυξέλες **3^{ης} Μαΐου 2000**.

FABIUS . L, Απόφαση του Συμβουλίου της 29^{ης} Σεπτεμβρίου 2000 για το Σύστημα Ιδίων Πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (2000/597/Ε Κ, Ευρατόμ), Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, (L 253/42), Βρυξέλες **29 Σεπτεμβρίου 2000**.

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

EUROPIAN COMMISSION, *Economic and Monetary Union*, (ISBN 92-827-7294-2), Λουξεμβούργο **1996**.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

http://www.ces.eu.int/pegas/pres_ces_g.htm

http://www.ana.gr/ee/Ee/_book/I.htm

http://www.ana.gr/ee/Ee_book/xi.htm

http://www.gr/ee/Ee_book/xii.htm

<http://www.europa.eu.int>

http://www.europa.eu.int/comm/dg10/publications/brochure/mov/finances/.../txt_el.htm.

<http://www.proquest.nmi.com.pqdweb?TS=...&Sid=18Idx=65&Deli=1&RQT=390&Dtp=1>

<http://www.europa.eu.int/hellas/3inbrief/3.1organa.htm>

http://www.cor.eu.int/presentation/prxro100_el.htm

http://www.ana.gr/ee/Ee_book/vi.htm

<http://www.search.pat.../eaaa.htm.&allkw>

<http://www.ecsanet.org/confarences/thygesen.htr>

http://www.ecsanet.org/conferences/apergis_demopoulos.htl

<http://www.europa.eu.int/comm/budget/pdf/infos/vademecum2000/el.pdf>.